Вівторок, 15 липня 2003 року. № 129 (3129)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ІСТОРІЯ—СУЧАСНІСТЬ

Фото Сергія ГРИЦЯ (УНІАН).

Президенти України Леонід Кучма (праворуч) та Польщі Олександр Квасневський піднімають зімкнені руки після відкриття пам'ятника українсько-польського примирення «Пам'ять—Скорбота—Єднання» у селі Павлівці, що у Волинській області, в п'ятницю, 11 липня. У Павлівці поховано поляків та українців — жертв кривавого міжетнічного конфлікту, що призвів до взаємного винищення цивільних мешканців. На Волині та в Східній Галичині загинули майже 75 тисяч поляків та 35 тисяч українців. Точна кількість жертв волинської трагедії невідома й досі.

(Матеріал на цю тему читайте на 11-й стор.).

ПАСАЖИРОМ СТАТИ СПРОБУЙ

Банальніше за твердження, що літо — час відпусток, може бути лише констатація факту хронічної нестачі залізничних квитків цієї пори. Абстрактні висновки, зроблені на підставі даних про зниження рівня життя наших співгромадян, підказували, що проблем з придбанням квитків не мало бути. Та або наші стереотипи про катастрофічне матеріальне становище українців не зовсім відповідають дійсності, або на ситуацію впливають інші чинники.

(Закінчення на 14-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ОФІЦІЙНО

Через наші порти підуть малайзійські товари?

Верховна Рада працюватиме над поглибленням співробітництва між Україною та Малайзією. Про це йшлося на зустрічі голови українського парламенту Володимира Литвина з прем'єр-міністром Малайзії Махатхіром Мохамадом. Володимир Литвин нагадав, що у Верховній Раді уже створено міжпарламентську групу дружби «Україна—Малайзія», до якої входять 34 народні депутати. «Ми розглядаємо вашу країну як одну з найрозвинутіших та найвпливовіших у регіоні. І зацікавлені у поглибленні відносин у політичній, економічній та науково-технічній сферах», — заявив Голова ВР. На його думку, особливу роль у покращенні двосторонніх відносин відіграватиме тісне співробітництво у галузі освіти. Володимир Литвин також запропонував панові Мохамаду використовувати українські порти для експорту малайзійських товарів. Він зазначив, що Україна розраховує на підтримку Малайзії у вступі до СОТ.

У ході офіційного візиту пан Мохамад зустрівся також з Президентом України Леонідом Кучмою. Сьогодні він перебуватиме в Одесі, де відвідає Одеський морський торговий порт, а завтра побуває у Сімферополі.

ВРОЖАЙ—2003

«Коник» буде на коні

Закарпаття жниве. І за першими результатами, збирає по 25 центнерів збіжжя з гектара. Є господарства, де намолочують по 30 і більше. А от СФГ «Коник», що в селі Сторожниці Ужгородського району, — по 75 центнерів пшениці сорту Ніконія і по 90 центнерів — Селянки. Сорти ці не заморські, а виведені Одеським селекційним інститутом.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Я ВАМ ПИШУ...

Заростає земля травою...

Багато хто з нас має дачні ділянки за межами міста, це всього-на-всього два з половиною кілометри. Раніше ми, ветерани війни, користувалися законними пільгами на безплатний проїзд у транспорті. Але минулого року нас зобов'язали платити «приватнику» по 30 копійок. Цього року вартість проїзду підскочила до 50 копійок. Гроші невеликі, але за місяць набігає чимала сума. А якщо полічити ті маленькі пенсії, які кожний з нас отримує, то розлучатися навіть з копійками нелегко. Доводиться кидати земельні ділянки і голодувати. А раніше вирощений врожай був неабиякою підмогою для кожного.

Ганна ПРИГАРА.

Маріуполь
Донецької області.

У НОМЕР

Місце роботи — човен

Українські і російські журналісти відбули в спортивно-етнографічну експедицію «Айдар — Сіверський Дінець», присвячену 65-річчю Луганської області та року Росії в Україні. Ініціаторами проекту стали редактор Новоайдарської районної телекомпанії Володимир Мартинов та заступник редактора газети «Ровеньская нива» Білгородської області Василь Бражник. Стартувавши біля витоків річки Айдар на російській території, журналісти пройдуть 420 кілометрів водного шляху і закінчать свій маршрут у селі Попівці Краснодонського району на Луганщині. На місцях стоянок збиратимуть етнографічний матеріал про Приайдар'я, а після його обробки планують видати книгу, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Свято буде скромне

Підготовка до офіційного відзначення у вересні 500-річчя Бахчисарая, незважаючи на розпорядження Президента України, іде мляво. Бюджетних коштів ще не надійшло. Тож заплановані роботи (реставрація, ремонт вулиць і установ, закладення парку біля в'їзду в старе місто, де має постати пам'ятний знак на честь Бахчисарая, тощо) не починали. Для заходів ще не придбано звукопідсилювальну апаратуру, не випущено новий телефонний довідник, поштову марку... Чи не через те, що депутати міськради, розділившись на протидіючі групи, витрачають весь запал не на поліпшення життя бахчисарайців, а на багатомісячне протистояння і з'ясування стосунків з головою міста-ювіляра, **запитує наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

Осетрина... сумського «розливу»

Невдовзі гурмани Сумщини зможуть ласувати стерляддю і навіть осетриною.

До того ж не каспійського «розливу», а своєю — доморослою. Ініціатором розведення морських делікатесів в області став голова правління ВАТ «Сумирибгосп» Анатолій Пекарський. Уперше мальками екзотичних для наших широт риб ставки підприємства були зариблені три роки тому. І ось настав час перших «жнив», після яких на прилавках магазинів області з'явиться кілька центнерів стерляді й осетра, **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

Уряд України надав майже 8 млн. грн. на літнє оздоровлення малозабезпечених дітей

В епіцентрі вулкану температури власного тіла не відчуваєш

Заключне слово Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА під час закриття третьої сесії Верховної Ради України четвертого скликання 11 липня 2003 року

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Дорогі колеги!

Шановні Прем'єр-міністре і члени уряду, керівники судових інституцій, журналісти та всі гості Верховної Ради України!

З цілком очевидних причин та мотивів зараз, у такий піковий момент, важко, більше того — неможливо виставляти оцінки, робити узагальнюючі судження щодо сесії, яку ми завершуємо. Втім, це, можливо, мало б вигляд не зовсім серйозний і навіть самовпевнений, а то й зухвалий. Адже коли перебуваєш в епіцентрі вулкану, в його розпеченій лаві, а саме до таких порівнянь спонукає сьогодні обстановка у Верховній Раді, температури власного тіла не відчуваєш.

Тож про оцінки будемо говорити з часом, коли вистигнемо й коли відстояться події, пов'язані з цим відрізком нашої роботи і нашого життя.

Правда, це розширить поле для маневру «спеціалістів» з вищого законодавчого органу країни. Зрештою, це їхня справа. А нам своє робить.

Відтак скажу лише про те, що, на мій погляд, слід віднести до найголовнішого.

У Василя Симоненка є глибоке за своєю сутністю визначення: щасливий той, хто хоче мало від життя — він ніколи не розчарується у ньому.

Чи можемо ми бути задоволеними результатами третьої сесії, загальною атмосферою парламентського життя? Переконаний, що всі ви одностайно скажете — ні!

Процес «випростовування», послуговуючись термінологією М. Грушевського, парламенту відбувається складно, суперечливо і болісно. І насамперед через те, що нам нерідко бракувало мужності, могутньої людської (особистісної) та політичної волі, здатності бачити народні й державні інтереси за політичними чи груповими сутичками, неминущі цінності за повсякденною конкретикою.

Ми не так уже й рідко діяли за принципами недовіри й підозри, зверталися до перевіреної практики подвійних позицій, мовчати і бути обережними тоді, коли вимагалося говорити відверто. Нещирість прикривали патріотично-народними гаслами, помноженими посиланнями на правові норми та регламент.

Той факт, що Верховна Рада так складно йшла до прийняття процедурного рішення з приводу направлення законопроектів з політичної реформи до Конституційного Суду, наводить на думку, що ми не завжди думаємо і діємо на виріст, а головне — самостійно, що ми ще не готові до парламентсько-президентської республіки, що ми ще не готові до пов'язаної з цим підвищеної відповідальності.

Водночас зазначу: що тоншою ставала основа злагоди й порозуміння у Верховній Раді, то більше з'являлося спокус і охочих її перевірити.

Це констатація реалій і урок на майбутнє.

Водночас хочу наголосити, що саме ця подеколи крихка основа дозволила нам зробити відчутний крок в утвердженні у країні парламентаризму. Верховна Рада дедалі більше виособлюється як реальний епіцентр суспільно-політичного та економічного життя України.

Саме тут приймалися протягом сесії доленосні рішення, які, зокрема, розвивали й законодавчо оформляли заходи Президента та уряду, покликані забезпечити прорив держави, українського народу на новий, нехай поки що й недостатньо високий, щабель розвитку. Тобто ми виступали останньою інстанцією, а відповідно першими несемо відповідальність за все, що відбувається в країні.

Саме парламент утримував і забезпечував рівновагу в політичному житті і вводив у цивілізоване річище розв'язання гострих і чутливих проблем. Потужні викиди енергії, здавалося б, непримиренні зіткнення при цьому у сесійній залі лише вивищують, підносять значущість рішень, що приймалися.

Якщо донедавна відсутність відчутних змін в економічній сфері, зокрема у правовій її частині, ми намагалися видавати за стабільність, то протягом нинішньої сесії вдалося прийняти низку системних рішень і на цьому напрямі.

До того ж, слід підкреслити особливо, Верховна Рада зуміла ухвалити такі закони, які вносять принципові, радикальні зміни в різні сторони економічного й соціального життя. Закони, про доконечну потребу в яких говорилося роками без помітних результатів. Серед них — податкові та з пенсійного забезпечення.

Значний крок зроблено у формуванні правової системи. Етапною віхою можна вважати те, що вже маємо Цивільний та Господарський кодекси, що вийшли на завершальну стадію в роботі над Кримінально-процесуальним, Цивільним процесуальним та Адміністративним процесуальним кодексами.

Попри цілком природне і закономірне зіткнення політичних, економічних, національно-культурних, мовних і конфесійних інтересів у стінах парламенту, Верховна Рада послідовно захищала національну ідентичність, виробляючи серединну (підкреслюю: серединну, а не усереднену!) лінію державної політики у цій сфері.

Останнім часом нами багато зроблено для утвердження громадянського суспільства, демократичних інституцій, свободи слова, прав і свобод громадян, для того, щоб повернути увагу до української мови, яка, окрім усього іншого, повинна сприяти об'єднанню, а не розмежуванню суспільства, не відчуженню між людьми.

Усе це дає підстави для висновку, що ми наблизили час тотальної мобілізації духу, основним рушієм якої мусить виступати саме парламент України.

Візьму на себе сміливість стверджувати, що зважені й відповідальні дії Верховної Ради зробили можливим не тільки вирівнювання і забезпечення повноцінного співробітництва, а й серйозне поповнення порядку денного міжнародних відносин нашої держави.

Законодавча підтримка відомих пропозицій Президента несподівано для багатьох, особливо «великовагових» на світовій арені, засвідчила наявність самостійної політичної лінії України, спростувала чергові пророцтва про її «поглинання», повернула інтерес до неї.

Найголовнішим для сьогоднішнього етапу зовнішньої політики України є те, що Україна дедалі виразніше сприймається Сполученими Штатами, Євросоюзом і Росією як важливий незалежний чинник світової та європейської безпеки. На якісно новий рівень виведено міжпарламентські зв'язки.

Нарешті, досвід останнього часу переконує, що ефективні закони і результативна практика можливі лише за умови консолідованого усвідомлення того, що Верховна Рада і Кабінет Міністрів України є складовими єдиного державного механізму.

А загальні результати нашої роботи за сесію можна вкласти в таку статистику.

Загалом за період першої, другої та третьої сесій Верховної Ради України четвертого скликання прийнято в цілому 401 закон, у тому числі на третій сесії — 252 закони. Водночас хотів би підкреслити, що ми практично повністю прийняли ті закони, які були запропоновані Президентом України: 33 повністю і 3 —у першому та другому читанні. Із 221 закону, які запропонував для розгляду та прийняття уряд, в цілому прийнято 113 і 48 — у першому і другому читанні.

Тобто ми поступилися своїми, парламентськими, законопроектами, віддавши пріоритет тим, які вносили Президент і уряд.

Принципово важливо розглядати ці та інші статистичні підсумки крізь призму і ступінь їх наближення до реалізації ключових, стратегічних цілей розвитку Української держави та суспільства. Тим більше що ми входимо в такий етап державного будівництва, який вимагає насамперед складних, комплексних і системних рішень на рівні Верховної Ради, поглиблення взаємодії у системі Президент — парламент — Кабінет Міністрів.

Уже тепер ми маємо на наступну сесію понад 950 законопроектів, які внесені Президентом України, Кабінетом Міністрів, Національним банком і безпосередньо народними депутатами України.

Звідси — підвищення актуальності питань щодо рівня відповідальності, політичного структурування, внутрішньої самоорганізації та саморегулювання парламенту, його ролі й місця в системі державної влади, впливу на всі сфери суспільного буття.

Твердо переконаний, що наявний потенціал дає нам змогу відчутно, на порядок піднести політичний, організаційний та інтелектуальний рівень своєї роботи. Але для цього кожному і всім разом треба чітко й недвозначно, остаточно визначитися, якою ми хочемо бачити Верховну Раду — потужним, незалежним і життєздатним законодавчим органом чи структурою, зведеною до рівня обслуговування інтересів окремих осіб, політичних чи фінансових груп, кланів і розтягнутою між різними центрами впливу.

Знову-таки переконаний і твердо стою на тому, що двох думок, якихось варіантів з цього приводу немає. Парламент повинен бути парламентом, забезпечувати неухильне й ефективне виконання своїх конституційних функцій та суспільного покликання.

А щодо центрів впливу, то для Верховної Ради такий центр один і єдиний — український народ.

Нехай слугують нам орієнтиром слова Михайла Грушевського, який наголошував: «Практична політика не забава... вона ставить своїм завданням служити живому життю народу, здобуваючи йому нові підвалини для розвою його матеріальних і духовних сил, для поступу на дорозі добробуту, сили, щастя».

Дякую за увагу і співпрацю.

У НОМЕР

Команд від Президента не було. Була взаємодія

На третій сесії Верховної Ради парламентська більшість ухвалила 27 відсотків законопроектів. Про це заявив координатор парламентської більшості Анатолій Толстоухов на прес-конференції за підсумками роботи третьої сесії ВР.

Він зазначив, що жодних «команд до голосування» за той чи інший документ від Президента України не надходило, а більшість працювала в режимі узгодження позицій, взаємодії з главою держави та урядом і спільних домовленостей. А останні сесійні обговорення президентського й депутатського законопроектів стосовно політичної реформи довели, за словами координатора парламентської більшості, «політичну витриманість та мудрість» парламентської більшості, яка продемонструвала державницьку позицію.

Кажучи про проведення президентських виборів наступного року, Анатолій Толстоухов зазначив, що з точки зору закону іншої дати не існує. Водночас, за його словами, важко однозначно стверджувати і заявляти про «точну дату» з погляду можливих конституційних змін.

Анатолій Толстоухов не виключив, що на наступній сесії парламентська більшість може збільшитися з 241 народного депутата до 250. Відповідні заяви, за його словами, вже давно написано, але не оприлюднено через «деякі умови» їх авторів та важливість вирішення інших питань.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

▼

«Я ні з ким не воюю»

Із прес-конференції Голови Верховної Ради України Володимира Литвина

Проект парламентської постанови про направлення законопроектів про зміни до Конституції України на висновок до Конституційного Суду народився о третій годині ночі. І до останнього її автор, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, не вірив, що вдасться прийняти таке складне, хоч і процедурне рішення. А коли постанову було проголосовано 400 голосами, у Володимира Литвина з'явилося відчуття спустошеності.

Друга конституційна ніч

У цьому зізнався глава парламенту на початку підсумкової прес-конференції після завершення роботи третьої сесії Верховної Ради. Ідею такої постанови, за словами В. Литвина, запропонував під час чергових політичних консультацій лідер фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук, але тоді її відкинули. Відмінністю прийнятої постанови від проекту, внесеного депутатом Анатолієм Матвієнком, яка також передбачала доручити Голові ВР направити проекти конституційних змін до КС, є те, що до 15 жовтня цього року правовий комітет ВР має розробити законопроект щодо процедури розгляду законопроектів про внесення змін до Конституції. Тобто ця постанова — тимчасового характеру. Направити законопроекти до КС мають право і самі суб'єкти законодавчої ініціативи. Така постанова, за словами В. Литвина, є компромісною. Її було також обговорено і з Президентом України. Володимир Литвин заявив, що він готовий направити до КС президентський і депутатський законопроекти про зміни до Конституції. І якщо їх автори дадуть згоду, то зробить це з радістю.

У сумнівах — істина

Якихось кардинальних змін у вищих ешелонах влади до президентських виборів не відбудеться, — вважає Володимир Литвин. «Нас обрали разом, і якщо в когось виникають якісь проблеми, необхідно їх вирішувати в цивілізованому руслі», — сказав він. На погляд Голови ВР, парламентську більшість сьогодні розхитати складно. Це засвідчив і розгляд процедурного питання про направлення до КС законопроектів про політреформу. Володимир Литвин також заперечив припущення журналістів, що в нього особисто відбулася зміна поглядів і методів. «У мене один метод: виконувати чесно свою роботу, — наголосив він. — Ніколи не вів і не веду боротьбу проти когось, ні з ким не воюю. У моїх політичних поглядах істотних змін не відбулося». Водночас В. Литвин відзначив, що в нього змінилися деякі думки щодо «організації роботи державних інституцій». І все ж зізнався: «Це рік тектонічних сумнівів у моїх поглядах на життя».

Голова Верховної Ради відмовився коментувати заяву Леоніда Кучми про майбутні президентські вибори. В. Литвин назвав цю заяву Л. Кучми «цілком очевидною і прозорою». Тепер, наголосив Голова ВР, справа за парламентом, який повинен прийняти рішення про строки початку виборчої кампанії. Щодо своїх особистих планів, то В. Литвин укотре підкреслив, що не збирається балотуватися на пост президента.

Минуле — для істориків

Коментуючи схвалену спільну українсько-польську парламентську заяву, присвячену 60-річчю трагічних подій на Волині, глава парламенту зазначив, що цей документ, звісно, не може влаштувати всіх. «Треба залишити це питання не політикам, а історикам, —сказав Володимир Литвин. — Але цілком очевидно: щоб мати майбутнє, нам потрібно рухатися до порозуміння».

Юліана ШЕВЧУК.

Депутатів місцевих рад можна відкликати

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання 11 липня

Сесія розглянула блок законопроектів, винесених на повторний розгляд із зауваженнями Президента. Їх доповідав Міністр юстиції Олександр Лавринович. Позицію Комітету з питань правової політики відстоював народний депутат Юрій Кармазін. Глава держави вважає, що в деяких законах, проголосованих Верховною Радою, містяться норми, які не відповідають Конституції і є внутрішньо суперечливими.

Зокрема, стосовно Закону «Про статус депутатів місцевих рад» Президент вважає, що депутатів цих рад можна відкликати не будь-коли, а лише один раз упродовж терміну повноважень.

На підтримку законопроекту виступив член Комітету з питань державного будівництва і місцевого самоврядування Борис Беспалий. Але більшості його аргументів депутатський загал не підтримав. Зрештою, пройшла пропозиція: з урахуванням поправок ухвалити закон у новій редакції. З аналогічними формулюваннями прийнято закони «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України». Переважною більшістю голосів (356) прийнято Закон «Про Кримінально-виконавчий кодекс України». У профільного комітету не було заперечень стосовно пропозицій Президента до Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 4 червня 2003 року. Тож його прийнято (275 голосів).

З пропозицій Президента до Закону «Про амністію» важливим є положення про запровадження уніфікованого підходу до суб'єктів амністії. Адже нині чинний закон у нерівні умови поставив осіб, засуджених за злочини з необережності. Закон прийнято в цілому. Як і Закон «Про внесення змін до Закону «Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні».

На заключному засіданні з короткою промовою виступив Прем'єр-міністр України Віктор Янукович. Він дав свою оцінку роботі Верховної Ради — в контексті співпраці парламенту з Кабінетом Міністрів.

Підсумки роботи третьої сесії підбив Голова Верховної Ради Володимир Литвин.

Іван ДМИТРЕНКО.

Компроміс із багатьма невідомими

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

На парламентські канікули депутати розійшлися з добрим настроєм та почуттям виконаного обов'язку. Але поставити собі найвищу оцінку не наважувалися, визнаючи, що на заваді законотворення нерідко ставали політичні пристрасті та особисті інтереси.

І все ж у третьої парламентської сесії було чимало позитивного. Насамперед те, що нарешті дано старт податковій реформі — з січня наступного року вводиться єдина ставка податку на доходи фізичних осіб (13%), скорочено з 20 до 17% ПДВ. А в останній пленарний тиждень депутати спромоглися «розморозити» і пенсійну реформу: якщо Президент підпише схвалений закон про державне пенсійне страхування, то з наступного року, як запевняють урядовці, вдасться провести перерахунок пенсій і підвищити їх до 25%, підняти мінімальні пенсії до 90 гривень, а з максимальних зняти верхню обмежувальну планку. Прийнятий цього ж дня закон про недержавне пенсійне забезпечення розрахований більше на нинішню молодь, аніж на пенсіонерів, адже в ньому розроблено механізм накопичувальних пенсійних рахунків.

Список можна ще довго продовжувати. Та оскільки політика є дзеркальним відображенням економіки (і навпаки), то все, що відбувалось в Раді і минулого тижня, і за всю сесію загалом, треба оцінювати крізь призму політичних подій. Найяскравіший приклад цього — баталії довкола направлення на висновок до Конституційного Суду законопроектів про внесення змін до Основного Закону, які передбачають політичну реформу. З одного боку, в цій заплутаній історії вдалося досягти компромісу: адже до КС має бути передано обидва законопроекти — і президентський, і депутатський.

Але на цьому епопея не завершується, а, навпаки, виникають нові й нові запитання. За схваленою 400 голосами парламентською постановою, проекти конституційних змін у редакції Президента та групи депутатів може направити до КС Голова Верховної Ради Володимир Литвин (до речі, автор цієї постанови), як тільки отримає на це згоду глави держави та своїх колег. Однак Леонід Кучма неодноразово заявляв, що хотів би, щоб його законопроект було направлено окремою постановою. Звідси — питання, чи дасть згоду Президент на те, щоб глава парламенту передав його законопроект до КС без голосування у ВР. І суто юридичний підводний камінь: у рішенні Конституційного Суду сказано, що тільки Верховна Рада може звернутися до нього по висновок на проекти конституційних змін. Процедура такого подання має бути виписана в окремому законі, та його досі нема. Але є вже прецеденти, коли КС повертав законопроекти, навіть не розглядаючи їх: так було в червні 1998-го, коли КС відмовив у експертизі законопроекту групи народних депутатів, та з імплементацією всеукраїнського референдуму у 2001-му, коли відповідний законопроект направив Президент. Отож не виключено, що Конституційний Суд може восени повернути обидва законопроекти про політреформу до парламенту, і тоді депутатам доведеться знов шукати компроміс.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Водночас цілком очевидно, що запущене колесо конституційних змін уже не спинити. У вересні в Україні має відбутися громадський форум з обговорення політреформи, на підтримку якого минулого тижня виступили відразу три академії: правових і педагогічних наук, а також мистецтвознавства.

Того тижня в політичному житті держави сталася ще одна подія: минула загроза, що було нависла над урядом Віктора Януковича. Чи надовго — сказати поки що важко, але принаймні головні аграрії держави — міністр Сергій Рижук і віце-прем'єр Іван Кириленко, яким уже прогнозували відставку, — втрималися на своїх місцях. Тема продовольчої кризи відступила з передовиць газет та чільних місць телерадіоновин, помаленьку стихає і ажіотаж на ринках та в магазинах, а ціни на хліб, борошно й крупи, хоч і поволі, але повзуть униз. Підставив своє плече урядові і парламент: спочатку проголосував пакет законів, які сприятимуть стабілізації на зерновому ринку, а потім не пропустив проект постанови, в якій роботу уряду в аграрному секторі пропонувалося визнати незадовільною. Хоча спочатку, після взяття за основу постанови за підсумками інформації уряду про ситуацію в АПК, парламент проголосував понад 300 голосами за мораторій на зростання цін та житлово-комунальних тарифів і повернення їх до рівня початку року. Але в цілому жоден варіант постанови не пройшов. Вочевидь, «більшовики» згадали, що нинішній коаліційний уряд створили вони самі, тож і відповідальність має бути спільна.

Звичайно, оцінки цього політичного сезону лунають і ще лунатимуть діаметрально протилежні. Однак і всі його безпосередні учасники, і пильні спостерігачі сходяться в одному: наступний сезон, який розпочнеться з відкриттям нової, четвертої, парламентської сесії, буде ще гарячішим. Адже президентські вибори невпинно наближаються.

Юліана КУЧЕРЯВА.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Інтернаціональний союз (Німеччина) і Ліга соціальних працівників України провели прес-конференцію за підсумками завершення проекту «Надання допомоги «дітям вулиці» і соціально незахищеним дітям і підліткам».

На знімку: під час прес-конференції.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Чудеса в решеті

Статтанці

Здивував минулого тижня, втім, як завжди, своїми викладками Держкомстат. З'ясовується, червнева інфляція становила всього-на-всього 0,1 відсотка! І це при тому, що ціни на основні продукти харчування в останній декаді червня підскочили в 1,8—2,4 разу. Як тут не згадати незабутнього Козьму Пруткова з його сакраментальним афоризмом: побачивши на клітці слона напис «буйвол», не вір очам своїм...

Утім, самі спеціалісти в галузі статзвітності такі дивні танці цифр пояснюють навдивовиж просто: з'ясовується, крупи, цукор, хлібобулочні та макаронні вироби, а також олія у витратах наших громадян становлять лише... 6,5 відсотка. А тому, мовляв, зростання цін на них загалом на вартості споживчого кошика української сім'ї практично не позначилося. Отже, це ми через незнання, здуру відносимо їх до основних продуктів харчування. Навіть не знаю, чи сміятися тут, чи плакати. Можна подумати, що українці кілограмами поїдають сьомгу чи чорну ікру ложками. Дивина та й годі!

Індекс інфляції, як відомо, обчислюється за структурою споживчого кошика. Вагу продуктів харчування в ньому той же Держкомстат визначає в 64 відсотки. А ось сама структура відома хіба що тільки спеціалістам статистики. Ну, можливо, ще особам, відповідальним за збереження державної таємниці. Втім, як і методики розрахунків інших оціночних індексів.

Мене всі ці цифри мало переконують. А насторожує інший показник, індикативний. Ножиці між продажем і купівлею наявної валюти нашими співгромадянами. Навіть сезонне зростання попиту на ВКВ, у зв'язку з виїздом багатьох для відпочинку за бугор (де він, до речі, майже в півтора разу дешевший, ніж у Криму чи в Карпатах), майже не вплинув на перевищення викиду валюти над купівлею. Висновок: життя дорожчає, і наші люди змушені підчищати свої загашники. Особисто я цього не робив би. Очікуваний осінній сплеск інфляції у зв'язку зі зростанням цін Нацбанк навряд чи зможе приборкати монетарними методами.

Поправка з космосу

Танцями статцифері дива минулого тижня не обмежилися. Американські та російські експерти спростували негативний прогноз на український урожай, який, як нам пояснювали найбільш просунуті аналітики-ринковики, і спричинив ажіотажний попит та червневий ціновий сплеск на зерно, борошно, крупи, макаронні вироби, соняшникову олію та цукор. При цьому експерти зіслалися на знімки аграрних районів України, зроблені з космосу американським супутником Landsat-7. Різниця щодо зернових між вітчизняним і космічним прогнозом немала, до чотирьох мільйонів тонн. Це майже вдвічі більше прогнозованого Мінагрополітики дефіциту в 2,5 мільйона тонн.

Не довіряти космічним апаратам підстав немає. І тому вимальовується зовсім інша картина. Минулий надурожайний сезон сільгоспвиробники, як відомо, через низькі закупівельні ціни завершили зі збитком у 200 мільйонів гривень. У той час як позаминулого, зовсім неврожайного, року одержали 1,2 мільярда гривень прибутку. Легко передбачити, що, користуючись справді несприятливими погодними умовами, деякі селянські господарства свідомо перебільшили свої втрати на ланах. Принаймні знайомий мені фермер у цьому зізнався. Мета — сподівання одержати компенсацію від держави та залякати дефіцитом зернотрейдерів. Знову-таки сподіваючись одержати від них справжню ціну за свою працю у розпал закупівель.

Сільгоспвиробників зрозуміти можна. Адже банківські кредити їм доводиться віддавати саме в розпал збирання врожаю зернових.

Але сили нерівні. Селяни діють наче за інтуїцією, хоча й свідомо, але порізно. Протилежна сторона, навпаки, продумано і згуртовано. Не буде врожаю — ось вам картельна змова і скачок цін. Реакція уряду — відміна ввізного мита на зерно. Верховна Рада минулого тижня його відмінила до першого листопада. За цим настане обвал закупівельних цін саме в розпал жнив, і хлібороб знову в програші...

Оптимізм на голому місці

Верховна Рада, нарешті, прийнявши закони про обов'язкове пенсійне страхування з накопичувальною складовою та про недержавні пенсійні фонди, дала старт пенсійній реформі. І слава Богу. Давно час.

Але оптимізм, з яким прокоментував подію Міністр праці та соціальної політики Михайло Папієв, теж можна віднести до чудес у решеті. За його словами, вже з 1 січня пенсії підвищаться на 25 відсотків! Звідки в країні візьмуться необхідні для цього щомісячні 700—800 мільйонів гривень, міністр, щоправда, не уточнив. Але якщо такі гроші в країні є, то чому не можна було збільшити допомогу нашим старим людям хоча б на десять відсотків, не чекаючи рішення Верховної Ради?

Ігор НАУМЕНКО. ▼

Фото автора.

Подарували фонтан

У Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля відбувся випуск 266 лейтенантів внутрішньої служби.

Урочистість моменту для молодих вогнеборців збіглася ще з однією пам'ятною датою. Навчальний заклад відзначав тридцятиріччя свого заснування. Оригінальний подарунок рідному вузу піднесли випускники: вони побудували на території інституту чудовий фонтан. Тепер фраза «Зустрінемося біля фонтана» набула конкретного змісту для всіх вихованців закладу.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: ректор інституту генерал-майор внутрішньої служби Микола Шкарабура вручає випускникам дипломи.

Аеропорт Бориспіль центр для Східної Європи?

Принаймні, така мета у нього є. І підстави стати вузлом транспортного авіаційного сполучення для пасажирів з європейських країн, які мандруватимуть до Південно-Східної Азії і Північної Америки, у державного міжнародного аеропорту Бориспіль теж є: вже нині звідси здійснюються рейси в Австрію, Канаду, Бельгію, Францію, Німеччину, Італію, Швейцарію, США та інші країни світу. Прогнозується можливість збільшення регулярних міжнародних перевезень за рахунок нових маршрутів і підвищення частоти рейсів на діючих.

Коли десять років тому в повітряну гавань столиці України прибувало протягом доби дватри рейси, а керівники підприємства порушили питання про надання йому кредиту Європейським банком реконструкції і розвитку, то багатьом така ідея видалася не зовсім реальною. Довелося і переконувати декого, і відбиватися від тих, хто запустив байку про «продаж» неба. Керуючий розвитком, будівництвом і експлуатацією Василь Гончаров розповідає, що кредит ЄБРР дав можливість Борисполю працювати й заробляти гроші. Звичайно, здійснювати реконструкцію приміщень і злітно-посадкової смуги в умовах діючого аеропорту — надзвичайно складне завдання. Але коштів для іншого варіанта не було. Тому доводилося перебудовуватися на ходу. Оскільки кількість внутрішніх рейсів обвально зменшувалася, а міжнародних — зростала, то насамперед реконструювали приміщення для таких пасажирів, добудувавши термінали для тих, хто їхав до обласних центрів.

З року в рік пасажиропотоки збільшуються й аеропорт знову робиться тісним: кількість внутрішніх авіарейсів за шість місяців зросла вдвічі порівняно з відповідним періодом минулого року. Загалом пасажиропотік у 2003-му зріс на 27 відсотків. Тому оновлення підприємства триває. Воно передбачає реконструкцію діючого терміналу «В», що дасть змогу збільшити пропускну спроможність аеровокзалу з 600 до 900 пасажирів на годину.

Днями тут відкрито ще один новий зал для пасажирів, що прилетіли, і приміщення для персоналу — вісім тисяч квадратних метрів, на реконструкцію якого витрачено сім мільйонів доларів. Фінансування здійснювалося за рахунок власних коштів підприємства й підрядних організацій. Будівельно-монтажні роботи виконували українські фірми.

...Тут створено всі належні умови праці для співробітників і суперкомфорт для пасажирів: вишуканий дизайн, сучасні меблі, оздоблення і матеріали, яких, буває, не побачиш і в аеровокзалах багатих країн. Як на мій погляд потенційного пасажира, котрий, прибуваючи в аеропорт, уже за кілька хвилин залишає його, то, може, цей палац і занадто розкішний. Утім, у господарів свої резони. Як сказав Василь Гончаров, аеропорти Східної Європи нині ведуть жорстку конкурентну боротьбу за право бути центром, через який здійснюватимуться поїздки в усі куточки світу. Кого вибере пасажир: Варшаву, Будапешт чи Прагу, — залежить від того, які послуги вони йому запропонують, який рівень зручностей створять. А також від того, хто це зробить не тільки краще, а й швидше. Тож Бориспіль старається...

Валентина ПИСАНСЬКА.

АКЦІЇ

Наше місце центральне

У німецькому місті Бітбурзі закінчується Європейський фольклорний фестиваль, у програмі якого центральне місце відведено Україні. Фестиваль, у якому беруть участь представники 18 країн, відкрився Днем України. В рамках акції виступив ансамбль «Бойківчанка» із Івано-Франківської області, **повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».**

У НОМЕР

Меланхолія — смертельна хвороба, що передається нотним шляхом

195 років тому пішов із життя Артемій Ведель

Коли мова заходить про знаменитого духовного композитора Веделя, і критики, і просто сноби вважають за потрібне додати дьогтю в мед. Обов'язково сказати, що він, мовляв, був самоуком, грішив бідністю гармоній, сентиментальністю, дешевими засобами виразності. Навіть те, що твори його морально застаріли. А взагалі все, що написав, — суцільне епігонство. Бо ж Ведель, якого нині приписали до українських композиторів, насправді піддавався впливові модної тоді при царському дворі італійської музики.

Можливо, варто всі ці мінуси скинути на несприятливі соціальні умови. Так, зрештою, роблять невдахи. Але Ведель невдахою не був. І його музика тим і прекрасна, що мелодійна і виразна. Церковні та академічні хори й нині охоче беруть її собі в репертуар.

Ведель — уродженець Києва (1767 р. н., хоча в енциклопедіях прижилися, швидше за все, неточні дати його початку і кінця). Тато був міщанином, ймовірно, німецького походження. А вчителем музики, можливо, був італієць Сарті. Учень Київської духовної академії, керівник студентського хору, регент капели московського генерал-губернатора, послушник Києво-Печерської лаври, учасник секти ілюмінатів, бродяга, меланхолік у гамівному домі, що не витримав життєвого тягаря... Перелік цих іпостасей Артемія Веделя навіює навіть не меланхолію — тугу.

Є й інша схема Веделевого шляху, що на ній наполягають деякі джерела. Нібито Ведель вирішив відійти якнайдалі від світських задоволень. Роздав майно і напустив на себе юродство. Добровільний мученик, він став послушником лаври. Але за деякий час таємно зник. Виявляється, блукав сусідніми губерніями. Його знайшли, помістили в Київський інвалідний будинок. Там його і не стало.

Нарешті, третя версія: Ведель помер у батьківському садку за читанням молитви. Такий фінал найбільше узгоджується з умиротвореною музикою маестро.

Ольга КРАСОВСЬКА.

P. S. ***Чимало рукописів Веделя зберігається в бібліотеці Київської духовної академії.***

ВРОЖАЙ-2003

Суниця ягода прибуткова

Сто тридцять три тисячі гривень чистого прибутку отримали торік у СВАТ «Поділля», що в Барському районі на Вінниччині, від реалізації 65 тонн суниць. Господарство, що спеціалізується на вирощуванні плодово-ягідних культур, нинішнього року розширило площу під ними ще на чотири гектари. Запроваджена з ініціативи агронома-садівника технологія вирощування суниць виключає використання хімічних засобів захисту рослин. Не позначилася на врожайності цьогорічна засуха: у господарстві відновили роботу поливної установки, тому ягоди — а вони люблять і сонце, й вологу — вродили краще, ніж торік.

Можливість заробити на збиранні ягід отримали безробітні. Серед 120—150 працівників, які щодня виходять на плантацію, більше половини направлено районним центром зайнятості. Майже всю продукцію закуповує спільне українсько-австрійське підприємство з переробки овочів, ягід і фруктів «Поділля-ОБСТ», яке розташоване у Вінниці. Саме це підприємство допомогло господарству коштами для розширення площі вирощування ягід, а також надало у тимчасове користування спеціальну тару, що полегшило процес збирання й транспортування продукції.

За словами керівника господарства Олега Меркална, суниця допомагає підготуватися до... жнив. Адже кошти за реалізацію ягід надходять щодня.

Віктор СКРИПНИК.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра СЕРГОГО. (Укрінформ).

Сотні одеситів і гостей міста щодня відвідують аквапарк «Посейдон» Одеського морського торгового порту, розташований на території оздоровчого комплексу «Чабанка» в Комінтернівському районі області. У критому басейні площею майже 500 квадратних метрів працюють численні водні атракціони: «Серпантин», «Підводні гейзери», «Водопади», Камікадзе» та інші.

На знімку: в аквапарку «Посейдон».

ВІСТІ З ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ

Голови стануть на голову вище

Учитися нікому не пізно. 19 сільських голів Тисменицького району сіли за парти комп'ютерного класу в Національному технічному університеті нафти і газу, щоб пройти курси з основ економіки та інформатики. На заняттях вони мають оволодіти вмінням користуватися комп'ютером, готувати бізнес-плани і програми розвитку територій, працювати в Інтернеті. Навчання здійснюється в рамках угоди про розробку програми стратегічного розвитку району, яку уклали між собою Тисменицька райдержадміністрація і технічний університет.

Голова райдержадміністрації Володимир Семенів наголосив: все це робиться для того, щоб сформувати справжніх лідерів територіальних громад, які не чекали б на підказку згори, а самі вміли вичленити проблеми своїх сіл і організувати їхнє розв'язання.

Істина — в «Алкосі»?

У Косові вийшов літературно-мистецький альманах «Алкос». Назва розшифровується досить просто: «Асоціація літераторів Косівщини», яка й випустила цей часопис. Асоціацію (голова Богдан Радиш-Маринюк) створено в 2002 році, і ось у такий спосіб вона заявила про своє існування. В альманасі є розділи «Проза», «Поезія», «Екскурс», «Критика», «Дитяча сторінка», «Сатирикон», «Драма». У них представлено художні твори косівчан, а також публікації про творчість місцевих літераторів. Перший номер «Алкосу» вийшов накладом 400 примірників.

Збудуй власну хату

В Івано-Франківську відбулася друга міжрегіональна виставка-ярмарок «Оселя-2003», на якій демонструвалися останні новинки і досягнення вітчизняної будівельної галузі. Представляли їх в основному місцеві виробники — 25 фірм та підприємців Прикарпаття, а також Львівщини і Київщини. Відвідувачів на виставці не бракувало.

У бій ідуть «старики»

Якщо жнива — це битва за хліб, то прикарпатці готуються виграти її, застосувавши імпортне «озброєння». У с. Липівці Тисменицького району формується база вживаних імпортних зернозбиральних комбайнів, звідки їх розбиратимуть у господарства області. Аграрії віддають перевагу секонд-хенду з тих же причин, що й рядові українці. Парк зернозбиральних машин на Івано-Франківщині зношений на 90%. Нові вітчизняні «славути» коштують 450 тисяч гривень, тоді як вживана техніка імпортного виробництва — від 10 до 20 тисяч євро. Тож люди вибирають те, що їм вигідніше.

Воюють з боржниками, а карають усіх

Коломия, районний центр Прикарпаття, що розташований на березі річки Прут, нині живе за обмеженим водним графіком. Вода у помешкання коломиян надходить з 6.30 до 8.30 та з 17 до 21 год. Саме у ці проміжки часу ВАТ «Прикарпаттяобленерго» подає енергію на об'єкти водопостачання. Як повідомили в прес-службі ВАТ «Прикарпаттяобленерго», у енергетиків вичерпалося терпіння спостерігати за постійним зростанням боргів комунального підприємства «Коломияводоканал» та виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства міста. Втомившись волати до совісті боржників, енергетики пробують «дістати» їх відчутнішими методами — обмеженням постачання води.

Чудасії з чудотворною

Уночі з церкви Успіння Пресвятої Богородиці, що у селі Крилосі Галицького району, раптом зникла ікона Божої Матері, датована 1873 роком. Наступного дня образ було підкинуто в каплицю. Віруючі схильні вважати, що повернення святині — ще одне свідчення її чудотворної сили. Але правоохоронці, мабуть, хочуть почути про це з уст самих крадіїв, бо продовжують наполегливо їх шукати.

Дарина НАЗАРЧУК.

Без громадянства, але з правами

20 червня світова громадськість широко відзначила Міжнародний день біженців

4 грудня 2000 року Генеральна Асамблея ООН оголосила 20 червня Міжнародним днем біженців. Заснування його дало можливість ще раз підтвердити цінності, на яких грунтуються міжнародні угоди із захисту біженців.

Дату обрано не випадково: 20 червня збігається з Африканським днем біженця. Відзначення цього дня — цілком слушна нагода і для підбиття підсумків зробленого в Україні в цій галузі, і для визначення пріоритетів.

Причини міграції

Проблеми біженців для нашої країни вкрай актуальні. Україна з огляду на особливості свого геополітичного розташування опинилася у центрі сучасних міграційних потоків, передусім зі Сходу на Захід.

На світовій арені поновому й активно заявив про себе міжнародний тероризм.

За останнє десятиріччя в Україну з різних регіонів колишнього СРСР прибули десятки тисяч осіб — представників раніше депортованих народів. Багато іммігрантів є вихідцями із зон збройних конфліктів: Абхазії, Придністров'я, Чечні. До того ж їх чисельність збільшилася за рахунок вихідців з Центральної Азії внаслідок військових дій в Афганістані та Іраці.

За висновками експертів ООН, кількість осіб, визнаних біженцями, у нашій країні — одна з найвищих у Центральній та Східній Європі.

Станом на 1 січня 2003 року в управліннях (відділах) у справах національностей та міграції облміськдержадміністрацій на обліку перебували 2966 офіційно зареєстрованих біженців із 48 країн Європи, Азії та Африки.

Дані обставини змусили Україну вживати необхідних заходів для вдосконалення правового регулювання у галузі міграційної політики й захисту біженців.

Чимало зусиль у цьому доклали народні депутати України — члени нашого профільного комітету.

Визнання статусу біженця

А по суті, створення окремої системи захисту біженців почалося після прийняття у 1993 році Закону України «Про біженців».

Цим законом керувалися державні та місцеві органи, розв'язуючи проблеми біженців. Протягом досить короткого терміну в нас сформувалася певна система визнання статусу біженця. Шукачі притулку отримали можливість подавати заяви в усіх регіонах нашої держави.

Уже з 1994 року органи міграційної служби почали діяти на всій території України. Структурно ці органи сформувалися як відповідні підрозділи (відділи чи управління) облдержадміністрацій, уряду Автономної Республіки Крим та міських держадміністрацій Києва і Севастополя.

Незважаючи на кадрову нечисленність даних служб, з початку здійснення ними процедури надання статусу біженця — а це законом було визначено 1996 року —розглянуто понад 10 тис. звернень іноземців з більш як 40 держав світу. Майже чотири тисячі з них отримали позитивне рішення.

Після прийняття Закону «Про біженців» — ще в 1993 році — порушувалося й питання приєднання до Конвенції ООН про статус біженців.

Тоді було вирішено, що для реального виконання зобов'язань за Конвенцією ООН спочатку треба створити для цього належні умови.

З огляду на незавершеність розробки нормативно-правових документів, украй обмежені фінансові можливості, а також відсутність належного досвіду в роботі з біженцями така позиція України була цілком аргументованою. Тоді вона знайшла повне розуміння з боку управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

Разом з тим практика реалізації закону України 1993 року, по-перше, виявила наявність у ньому серйозних юридичних прогалин, а подруге, засвідчила, що життя породило у сфері дії цього закону нові проблеми, які потребують негайного розв'язання.

Внесення змін до цього закону було також зумовлено потребою приведення законодавства про біженців у відповідність з Основним Законом та міжнародно-правовими актами, зобов'язання про виконання яких взяла на себе наша держава вже після 1993 року.

Передусім це стосувалося статусу біженця в Україні, правового режиму його перебування, пересування по території країни тощо.

Наш профільний комітет провів масштабну роботу з підготовки нового законопроекту. Її здійснювали із залученням широкого кола фахівців та науковців, в тому числі з міжнародних організацій, зокрема УВКБ ООН в Україні. Було проведено консультації та обговорення законопроекту, присвяченого проблемам біженців, у Женеві на рівні міжнародних експертів.

І як результат, у 2001 році у справі вдосконалення законодавства України стосовно біженців було здійснено справжній прорив. Підготовлений у нашому комітеті й ухвалений Верховною Радою новий Закон України «Про біженців», за свідченням фахівців, у цілому забезпечив відповідність норм національного законодавства міжнародно-правовим стандартам у цій галузі.

Аналізуючи якісні переваги нового закону, потрібно передусім підкреслити, що принциповими є зміни, внесені у саме визначення «біженець» (стаття 1). Воно максимально наближене до тексту Конвенції ООН про статус біженців. У новій редакції немає обмеження, що містилося у законі 1993 року. Там біженцем вважався лише той, хто офіційно набув в Україні такого статусу. Згідно з новим законом біженцем є особа, котра перебуває за межами країни попереднього постійного проживання, а обов'язково змушена була залишати її територію, як це вимагав закон 1993 року.

Новий Закон «Про громадянство України» (до речі, теж готувався у нашому комітеті) враховував вимоги Конвенції ООН (стаття 34) про полегшення «натуралізації», тобто набуття біженцями громадянства.

Уперше у вітчизняному законодавстві (у статті 23 Закону «Про біженців») зазначається: «Україна співпрацює з УВКБ ООН, іншими міжнародними організаціями з питань захисту біженців».

Міжнародна співпраця

Вона, в тому числі з розв'язання проблем біженців, здійснюється, як правило, в рамках міжнародної договірно-правової бази. Так, ще у вересні 1996 року було підписано Угоду між урядом України та УВКБ ООН. Верховна Рада ратифікувала її у жовтні 1999 року. Отже, це засвідчило відповідність законодавства України вимогам статей 35—36 Конвенції ООН. Вони присвячені співпраці «національних властей зі структурами Організації Об'єднаних Націй».

Повертаючись до тих часів, хочу нагадати: здійснений тоді порівняльний аналіз основних статей Конвенції ООН і чинного законодавства України з питань біженців показав, що в них немає суперечностей. Мало того, за свідченням незалежних експертів, зобов'язання, які взяла на себе Україна, значно ширші, ніж передбачені Конвенцією ООН.

З огляду на такі обставини цілком логічним і закономірним результатом стало прийняття Верховною Радою підготовленого нашим комітетом Закону «Про приєднання України до Конвенції про статус біженців».

Ми вважаємо, що ратифікація ВР Конвенції ООН про статус біженців — справедлива акція. Адже Україна вже тривалий час докладає значних зусиль для захисту. Навіть коли була ще поза конвенцією, практично опікувалася біженцями набагато масштабніше, аніж деякі з країн-учасниць.

Нині в Комітеті Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин підготовлено проект закону «Про порядок надання притулку в Україні іноземцям та особам без громадянства». Документ хоча й не має безпосереднього стосунку до захисту прав біженців, але істотно розширює сферу та можливості отримання притулку в Україні в цілому. Мета законопроекту — реалізація визначених частиною другою статті 26 Конституції України норм стосовно надання іноземцям та особам без громадянства притулку у порядку, встановленому законом. Згідно з пунктом 26 статті 106 Конституції Президент України приймає рішення про надання притулку в нашій країні.

Цей законопроект з ініціативи комітету направлено на експертизу до Ради Європи та управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

Отже, можна із задоволенням констатувати, що в нашій країні успішно завершується формування міграційного законодавства, чим створюється дійовий і розгалужений механізм захисту прав біженців і тих, хто шукає притулку.

Геннадій УДОВЕНКО,
народний депутат,
голова Комітету ВР
з питань прав людини,
національних меншин
і міжнаціональних
відносин.

У НОМЕР

ЗАЯВА фракції Соціалістичної партії України у Верховній Раді України

Про невідкладну допомогу освітянській галузі

8 липня 2003 року

Завершився черговий навчальний рік у загальноосвітніх навчальних закладах, триває вступна кампанія до вузів. Проте проблем в освіті України не зменшилося, вони стали ще гострішими. Руйнується матеріально-технічна база, більшість шкіл не мають стабільного тепло- і водозабезпечення, у багатьох течуть дахи, потрібен капітальний ремонт. Лише кожна п'ята школа забезпечена спеціальною комп'ютерною технікою, і тільки кожна двадцята має доступ до Інтернету. 40 відсотків студентів не мають доступу до комп'ютерів, а майже 2/3 — до Інтернету.

Через принизливо малу зарплату, що майже вдвічі нижча за мінімальний прожитковий рівень, у школах та профтехучилищах вакантні понад вісім тисяч штатних одиниць педагогів. Безвідповідальність Президента, його адміністрації, більшості у Верховній Раді України, уряду призвела до того, що вже не один рік не виконується ст. 57 Закону «Про освіту», зокрема про компенсацію сільським учителям плати за комунальні послуги.

Брак повноцінного фінансування навчальних закладів, низька заробітна плата спонукає вищу школу до нарощування комерціалізації, звичними стали побори із студентів та їх батьків. Не перший рік уряд свідомо не контролює хід виконання держзамовлення зі вступу до вузів. Так, за даними Держкомстату, в минулому році на перші курси вузів III та IV рівнів акредитації було прийнято за держзамовленням лише 66 тисяч студентів, що вдвічі менше передбаченого в ст. 23 Закону «Про вищу освіту» та відповідною урядовою постановою. По суті, держава не гарантує гідного майбутнього дітям з незаможних родин, особливо сільських, не дбає про раціональне використання коштів для забезпечення свого конституційного обов'язку — дати освіту своїм громадянам у визначених Основним Законом обсягах.

Соціалісти стурбовані величезною кількістю безпритульних дітей, які не ходять до школи, профтехучилищ. На самовиживання кинуті позашкільні і дошкільні навчальні заклади.

Фракція Соціалістичної партії України наполягає на невідкладних заходах уряду для оздоровлення становища в освітянській сфері, визначення обсягів термінових видатків на капітальний ремонт шкіл, училищ, вузів, дитсадків, позашкільних навчальних закладів (за нашими оцінками, ця сума сягає щорічно не менш як два млрд. грн.). Слід терміново реалізувати програму інформатизації навчальних закладів, забезпечити підручниками і технічними засобами навчання всі заклади протягом двох років. З найактуальніших завдань — реформування оплати праці в освіті, реалізація програми подолання корупції. Верховна Рада має ухвалити закон про повернення боргів педагогам за попередні роки згідно з ст. 57 Закону «Про освіту».

Наполягаємо на встановленні урядового і парламентського контролю за виконанням держзамовлення для вступу до вузів, на перегляді положень Бюджетного кодексу України про фінансування дошкільних і позашкільних закладів.

Фракція Соціалістичної партії вважає, що Верховна Рада повинна розглянути проблеми подолання безпритульності, духовної кризи, зокрема, зупинити потік цинізму, жорстокості, садизму із телеекранів, дати вичерпні відповіді на проблеми, поставлені життям перед молодими громадянами України.

Соціалісти закликають усі політичні партії, громадськість до консолідованих дій з порятунку освіти, пам'ятаючи, що за цим — майбутнє нації і держави!

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
перший заступник керівника фракції.

ФОТОФАКТ

Біологічній пам'ятці Луганщини — заповіднику «Провальський степ» у Донецькому кряжі — незабаром виповниться 30 років. Тут, на цілині, переважно на кам'янистих ділянках, росте близько 650 видів рослин, 25 з яких занесено до Червоної книги України.

На знімку: степова трава ковила — символ Донбасу.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

▼

ГЛОБУС

Президент Литви Роландас Паксас: «Майстром зі спортивного пілотажу я став в Україні»

Нещодавно в Литві пишно відзначили 750-річчя коронації Міндаугаса. У рамках свята президент Роландас Паксас вручав нагороди видатним діячам країни і зарубіжжя. Назвавши їх продовжувачами справи єдиного литовського короля, він сказав: «Ще ніколи Литва не була в такій безпеці і не мала таких можливостей кріпити свою міць, як нині». Про те, що живить такий оптимізм, литовський лідер розповів в інтерв'ю «ГУ».

— Уперше всі люди Литви відчули, що це їхнє свято, — переконаний **Роландас ПАКСАС**. — Це не було свято для влади чи закордонних гостей, як іноді траплялося. Подивіться: повне місто вільних людей, які радіють з приводу відновлення держави!

— Латвія, Литва й Естонія — парламентські республіки, але тільки у вашій країні президента обирає народ. Чи не слід розширити повноваження її президента? Вам влади досить?

— Коли порівняти розподіл владних повноважень у країнах Східної Європи з країнами, що вступають до Євросоюзу, можна побачити, що реальної влади в президента Литви досить. Якщо ж часом повноважень, обумовлених Конституцією, не вистачає, є моральний авторитет інституту президентства. З його допомогою можна досягти цілей, намічених у передвиборній програмі. Тому я не скаржуся! Головна моя мета — об'єднати всі структури влади і спрямувати на розв'язання спільного завдання.

— Мене вразило, що навіть у вашого попередника Валдаса Адамкуса, який на виборах переміг з перевагою у менш як один відсоток, рейтинг незмінно (й істотно!) перевищував 50 відсотків. Мабуть, справа не тільки в його конституційних повноваженнях, а й у народній традиції поваги до влади?

— Напевно, має місце і те, й те. У нашій Конституції закладено ідею компромісу між владами. Його слід шукати, інакше рішення не забезпечити. Посада президента шанована, але без його роботи, дій цього не було б. Президент Адамкус (у Литві немає титулу «екс-президент». — «**ГУ**».) і тепер, після поразки на січневих виборах, має високий рейтинг. А високий авторитет допомагає розв'язувати питання, важливі для держави та її громадян. Хоча мої повноваження не такі осяжні, як, наприклад, у президентів України чи Росії.

— Чи доводилося вам бувати в Україні? Чи маєте там знайомих, друзів?

— Між іншим, майстром спорту зі спортивного пілотажу я став в Україні. І там само, на стадіоні «Чайка» під Києвом, уперше став чемпіоном СРСР. Останній раз я був у вас торік. День свого народження зустрічав у Чорнобилі на 4-му блоці.

Я багато разів бував у вашій столиці, в Донецьку, в інших містах. Напевно, за радянських часів кожна людина побувала в Україні. У мене там багато друзів. Там і могили деяких з них.

— Як ви охарактеризували б українців?

— Тільки гарні, чудові слова спадають на думку, коли говориш про людей, з якими я зустрічався. І навіть про тих, з якими не знайомий... Коли йдеш Хрещатиком, озираєшся довкола, відчуваєш настрій людей, то розумієш: це — великий народ!

— А коли говорити про міждержавні відносини, про відносини народів?

— Між нашими народами, за винятком одного випадку двохсотлітньої давності (не хотілося б про це згадувати), відносини завжди були гарними. Сьогодні працює президентська рада, міжурядова рада зі співробітництва, створюється міжпарламентська асамблея, діють деякі фонди. Товарооборот та інвестиції розвиваються. У галузі культури контакти теж нормальні. Я, як і мої попередники, виступаю за те, щоб Литва була адвокатом України під час вступу до Євросоюзу.

— У своїй інавгураційній промові ви сказали, що розв'язання важливих для всього суспільства питань менш за все має залежати від ідеологічної спрямованості. Цю тезу легко сформулювати, але як її виконати, коли потрібно примирити позиції націонал-радикалів із соціал-демократами, наприклад? Як вам працюється з колишнім першим секретарем ЦК КП Литви Альгірдасом Бразаускасом, нинішнім прем'єром, чи з колишнім завідділом ЦК Чеславасом Юршенасом, нинішнім віце-спікером і, до речі, главою литовської частини міжпарламентської асамблеї з Верховною Радою?

— Я відповім прикладом. У Литві був монсеньйор Казимирас Василяускас. Цього священнослужителя поважали і старі й малі, і ліві і праві, і націоналісти й комуністи. Його дуже любили і в моїй родині. Коли дорослі можуть крутити хвостом чи совістю, то діти на це нездатні. Мій син, якому тоді було років 6—7, з нетерпінням чекав, коли ж прийде «дідусь Василяускас». Отож він сказав слова, що запам'яталися мені на все життя: «Литва була і вчора...» Це означає, що люди працювали на благо Литви по обидва боки барикад. Вони не винні, що така була система. Люди працювали. І сьогодні працюють, і завтра працюватимуть, незалежно від системи. Найголовніше — не роз'єднувати, а об'єднувати, спрямовувати людей.

Розмовляв Володимир СТРОЙ.
Вільнюс.

Фото Джої Гунди БАРИСАЙТЕ.
Роландас Паксас з дружиною.

КУР'ЄР

Всевишній порадив не робити щеплення?

Морського піхотинця США звільнено з армії і засуджено до семи місяців ув'язнення через відмову зробити щеплення проти сибірки. Він відмовився від цієї процедури з релігійних міркувань. Військовий суд визнав пілота вертольота лейтенанта Еріка Енца винним у непідкоренні наказу командування.

Енц встиг прослужити в армії місяць. Він заявив, що вивчив потенційні загрози здоров'ю людини і просив Бога наставити його на шлях істинний у зв'язку з наказом командування. Очевидно, Господь порекомендував йому відмовитися від щеплень. І небезпідставно. Згідно зі звітом статбюро армії США про проведені у вересні 2002 року експерименти на 1253 солдатах після щеплень у 84 відсотках випадків військові тією чи іншою мірою страждали від побічних ефектів. Принаймні 24 відсотки мали серйозні проблеми.

ФОТОФАКТ

Цей автопортрет Рембрандта днями було продано на аукціоні Сотбі за 11,3 мільйона доларів. Його купив американський мільярдер, власник казино Стів Він.

Фото АП.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Жук поїхав у минуле

Німецький автомобільний концерн «Фольксваген» припинив виробництво легендарної моделі «Фольксваген-Жук». Досі цього «старичка» випускала мексиканська фабрика в місті Пуебла.

За своє довге життя "Жук" став у буквальному розумінні легендою, символом німецького економічного дива 50—60-х років XX століття, культовим об'єктом покоління 70-х і «зіркою» голівудських фільмів. Цю машину занесено до Книги рекордів Гіннесса як наймасовіший і найпопулярніший автомобіль за всю епоху світового автомобілебудування.

Його історія розпочалася у 30-ті роки. Своїм створенням «Жук» зобов'язаний талантові винахідника Фердинанда Порше. Саме він і отримав на початку 30-х замовлення на створення «народного автомобіля», купівлю та обслуговування якого міг би собі дозволити середньостатистичний німець. Витративши рік на розробку, вже 1935-го Порше представляє перші дослідні зразки.

«Доктор Порше сконструював лімузин, модель з відкритим верхом і лімузин-кабріолет, витрачання бензину яких становить від шести до семи літрів на сто кілометрів, а максимальна швидкість — до ста кілометрів на годину. Вартість нових автомобілів — лише 990 марок», — повідомлялося в радіопрограмі «Огляд тижня» за 1935 рік.

Через три роки відбулося урочисте відкриття заводу «Фольксваген» у місті Вольфсбург. Проте масове виробництво «Жуків» було налагоджено лише після війни.

Щоб залізти на заднє сидіння дводверцятного «Жука», пасажирам доводилося, зігнувшись у три погибелі, пролізати через маленькі дверцята та передні сидіння. Однак це не завадило йому завоювати симпатії споживачів.

«Дніпро» на берегах Обі

У Нефтеюганську офіційно відкрито українське товариство «Дніпро». Генеральний консул України в Тюмені Павло Мисник з приводу цієї події зазначив: «Ми позитивно сприймаємо самоорганізацію українців. Допомагаємо їм. Зв'язуємося з органами місцевого управління та просимо посприяти діяльності українських товариств. Схожі організації уже з'явилися в Алтайському краї, Новому Уренгої. Нещодавно в Курганській області було відкрито українське товариство «Ясен»».

Нефтеюганське товариство існує ще з 1998 року, однак зареєструвати його в міністерстві юстиції вдалося лише тепер. Деякі місцеві українці пов'язують початок «легального» життя «Дніпра» з іменем нового керівника товариства — Володимира Пілецького. Саме він був ініціатором реєстрації. Церемонія відкриття збіглася з новосіллям «дніпровців», які переїхали до нового відремонтованого офісу товариства.

«Дніпро», як і раніше, займатиметься культурно-просвітницькою діяльністю та надаватиме місцевим українцям юридичну консультацію. Нині до його активу входить майже п'ятдесят осіб. До речі, в товаристві діє жіночий клуб, який очолює Людмила Місюк.

Тетяна ПАСОВА.

Вдова Лаптєва готова до мирової угоди в суді

ІЗ ЗАЛУ СУДУ

Про це в Печерському суді Києва заявили представники Олени Лаптєвої — вдови бортінженера, що загинув внаслідок катастрофи російського літака Ту-154 над Чорним морем. Адвокати Кабінету Міністрів і Міністерства оборони погодилися передати пропозицію про переговори своїм довірителям. А тим часом, навряд чи в суді відбудеться мирова угода, оскільки вона стане визнанням юридичної відповідальності України за загибель людей.

Крім того, під час розгляду справи голова Міністерства оборони Олег Стоцький клопотав з проханням до суду звернутися до Генпрокуратури України, щоб та надала інформацію про те, які ще версії, крім ураження ракетою, розглядає Генпрокуратура. Міноборони мотивує своє прохання тим, що не може погодитися з точкою зору представників вдови про те, що наданих ними доказів достатньо для всебічного розгляду обставин катастрофи. Серед них, як вважають у Міноборони, немає таких, котрі беззастережно б підтверджували провину військових.

На запитання адвокатів вдови — чи зверталося саме Міноборони до Генпрокуратури з цим проханням — було отримано негативну відповідь. На її підставі адвокати Лаптєвої висловили здивування в зв'язку з заявою такого клопотання, оскільки суд сприяє збиранню сторонами процесу доказів, лише у разі, якщо у них з'являються перешкоди. До того ж у суді розглядаються лише факти, а не версії. І все-таки суддя Світлана Смик задовольнила клопотання і до наступного засідання суду, яке призначено на 8 серпня, Генпрокуратура має дати відповідь на запит.

Яна СТАДІЛЬНА.

Лукашенко звільнив прем'єра

Президент Білорусі відправив у відставку прем'єр-міністра Геннадія Новицького, віце-прем'єра Олександра Попкова і міністра сільського господарства Михайла Русого. Лукашенко пообіцяв, що протягом липня уряд буде оновлено на третину. Поки що він призначив тимчасово виконувачем обов'язки голови уряду першого віце-прем'єра Сергія Сидорського. Сьогодні складно робити прогнози, зазвичай Олександр Лукашенко приймає досить несподівані кадрові рішення, хоча, як правило, ставить на керівні посади вже діючих чиновників.

Відставку прем'єра навряд чи можна назвати цілковитою несподіванкою. 8 липня на нараді про розрахунки із сільгоспвиробниками Олександр Лукашенко несподівано виступив з різкою критикою на адресу уряду. Зокрема, білоруський президент був незадоволений тим, що прем'єр доповів, начебто уряд розрахувався з виробниками сільськогосподарської продукції, але перевірки контрольних органів засвідчили, що це не так. Лукашенко зажадав, щоб йому протягом доби підготували проект указу про звільнення винуватців. Минулого четверга на екстреній нараді білоруський президент зняв з посади прем'єра, віце-прем'єра і міністра сільського господарства та оголосив догани значній частині чиновників високого рівня.

Експерти одностайні в тому, що уряд у цій ситуації не мав достатніх повноважень для вирішення проблеми. Ціни на продукцію сільського господарства для населення штучно стримуються, і саме з цієї причини бракує коштів для того, щоб розрахуватися з виробниками. За словами колишнього міністра зовнішніх економічних зв'язків Михайла Маринича, доти, доки прем'єр не одержить повноважень на проведення економічних реформ і більшої свободи в діях, ситуація в економіці не поліпшиться.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.
Мінськ.

Довідка «ГУ». Геннадій Новицький — четвертий прем'єр за дев'ять років правління Лукашенка. З його попередників тільки Михайло Чигир пішов у відставку за власним бажанням, бо не погоджувався з проведенням референдуму про зміну Конституції для розширення повноважень президента в 1996 році.

ФОТОФАКТ

Фото АП.

Індія потерпає від повені.

Черговий секвестр бюджету

Передвиборні плани, що змусили грузинських парламентаріїв ухвалити роздутий державний бюджет на 2003 рік, призвели до легко прогнозованого результату. За підсумками шести місяців, виконання бюджету опинилося під серйозною загрозою. В результаті парламентська опозиція повела мову про те, що МВФ припинить співпрацю з Грузією. Дійсність спростувала цей прогноз. Але секвестру бюджету уникнути не вдалося.

В результаті Міністерство фінансів та Місія МВФ остаточно погодили цифри коригування бюджету. Фінансування скоротиться майже всім відомствам. А от збільшення надходжень буде здійснено за рахунок приватизації, а також податкової сфери. Водночас Спеціальна технічна місія МВФ найближчим часом приступить до розроблення механізму з виплати населенню заборгованості з пенсій і зарплат через випуск цінних паперів.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

Бундесвер нічого не загубив в Іраку, щоб посилати туди своїх вояків

Сполучені Штати збільшують тиск щодо відправлення до Іраку військ НАТО для стабілізації ситуації в цій країні. Спочатку міністр оборони, а потім і американський сенат висловилися саме за такий крок. Вони ухвалили резолюцію, яка вимагає від Джорджа Буша звернутися з відповідним запитом до країн—членів НАТО та Європейського союзу. Парламентарії стурбовані станом безпеки в Іраку й надто високим її коштом: присутність там американських військ щомісяця обходиться Вашингтону в 3,9 млрд. доларів. Тож світова надсила ввічливо просить військової допомоги для Іраку.

Натомість уряди Німеччини та Франції заявили, що без нового рішення Ради Безпеки ООН про це вони не мають наміру брати участь у реалізації планів США. Речник канцлера Шредера назвав ще й другу умову: прохання про військову допомогу «законного уряду Іраку».

Канцлер Шредер вважає участь НАТО чи ЄС в Іраку «чистою теорією»: «Про це ми зможемо дискутувати лише тоді, коли матимемо рішення Об'єднаних Націй». За його словами, нічого не змінилося у позиції, «ми не братимемо військової участі в Іраку». Міністр з досліджень Соціал-демократичної партії Гайде-Марі Цойль назвала нове бажання Вашингтона «цілком не прийнятним». Ця дискусія, на її думку, відбувається у «різкій протилежності» до поведінки США в питанні цивільної відбудови країни. Вашингтон наполягає на створенні фонду розвитку, який розпоряджатиметься, крім іншого, доходами від продажу нафти й управляти котрим будуть винятково Сполучені Штати. Цойль також зауважила, що водночас «США намагаються розподілити військові ризики серед інших».

Однак Берлін не виключає своєї військової участі на довгострокові терміни, а уряд враховує потужний тиск США, який Німеччина через власні інтереси не може нехтувати. Досі вона дотримувалася політичної лінії, узгодженої з Францією, котра передбачає, що для кожного рішення на рівні НАТО потрібний мандат ООН. Таку позицію підтримав також і уряд Франції. Для Парижа відправка солдат до Іраку стане можливою лише в рамках миротворчих військ ООН.

Щодо другої умови уряду в Берліні — прохання про воєнну допомогу «законного уряду Іраку», то її можна розглядати як політичний масштаб переговорів. Як пройде наступне випробування у Раді Безпеки, невідомо. Але останнім часом у відносинах «Німеччина—США» дедалі більше звучить нотка: «Забудьмо про це». Здобута відмовою участі у війні довіра саме нині не повинна бути під запитанням. Це має зобов'язати Париж і Берлін до однозначності. Для Німеччини це означає: досі невідомо, що Бундесвер загубив у Іраку, щоб відправляти туди свої підрозділи.

Тож у Вашингтоні знову сцена очікування. Стара Європа знову розпочала дискусію, котра, власне, вже нікому не потрібна. Ті, хто, нехтуючи міжнародними правовими нормами, веде війну на підставі фальшивих результатів досліджень щодо світової загрози, залишаються не лише впертими, а й обурюються будь-якою критикою. Ще не минуло й чверті року після «швидкої» перемоги, а вони вже прагнуть розділити тягар і ризики...

Тим часом міністр закордонних справ Німеччини Йошка Фішер упродовж тижня перебуватиме в США. Так багато часу для ознайомлювальної поїздки в нього буває рідко. З понеділка глава зовнішньополітичного відомства займається у Нью-Йорку та Вашингтоні не лише «атмосферними» питаннями. Зважаючи на ситуацію в Афганістані та Іраку, він хоче відвести на себе грозу, яка насувається у військових відносинах обох країн.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ **Лондон**

Переговори про мир

Прем'єр-міністр Ізраїлю Аріель Шарон проводить переговори з прем'єр-міністром Великої Британії Тоні Блером про процес мирного врегулювання на Близькому Сході.

■ **Джакарта**

У парламенті підірвано бомбу

У приміщенні парламенту Індонезії стався вибух. У результаті ніхто не постраждав, будівлі було завдано незначної шкоди.

■ **Катманду**

Влада вимагає діалогу

Уряд Непалу звернувся до маоїстських повстанців з вимогою відновити мирні переговори для припинення спалаху насильства у країні.

■ **Пекін**

Багатство — не панацея

Бізнесмена Янь Біня, який посідає друге місце в списку найзаможніших людей Китаю, складеному Forbes, засуджено до 18 років ув'язнення. Китайський суд обвинуватив його в скоєнні економічних злочинів.

■ **Сеул**

Доказів немає

Південна Корея не має вагомих доказів того, що КНДР провела переробку відпрацьованих ядерних стрижнів. Про це повідомив радник Південної Кореї Но Му Хена.

■ **Ханой**

Бізнесмена і банкіра страчено

У В'єтнамі страчені бізнесмен і банкір, яких визнали винними в шахрайстві.

■ **Памплона**

Бомбу знешкоджено

Іспанська поліція знешкодила бомбу, закладену в готелі міста Памплона, де нині триває фестиваль Санфермінес.

■ **Астана**

Зріс видобуток нафти та газу

У Казахстані в першому півріччі 2003 року видобуто 22 млн. 62 тис. тонн сирої нафти та 2 млн. 954,7 тис. тонн газоконденсату. Це відповідно на 11% та на 19% більше порівняно із січнем—червнем 2002 року.

■ **Таллінн**

Президента не прослуховують

Президент Естонії Арнольд Рюйтель висловив упевненість, що обвинувачення працівників його канцелярії в незаконному прослуховуванні телефонних розмов не мають під собою підстав.

■ **Гонконг**

На підтримку демократії!

У Гонконзі тисячі осіб взяли участь у демонстрації на підтримку демократії. Люди, які вийшли на вулиці, активно висловлювали критику на адресу глави гонконгівської адміністрації Дуна Цзяньхуа та проекту закону про підривну діяльність, який він просуває..

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Крохмальна окупація

ПРОБЛЕМА

Парадоксальна ситуація: в Україні останнім часом збанкрутували і зупинилися десять крохмальних заводів, тоді як усі ринки заполонив картопляний крохмаль з Польщі та Прибалтики. Ледь жевріє робота на наявних семи заводах. Крохмаль з картоплі виготовляють тільки на трьох із них. Інші заводи, не витримавши конкуренції з боку іноземного крохмалю, щоб не дійти до повного банкрутства, змушені перейти на виготовлення кукурудзяного крохмалю.

— Торік на Оранському крохмальному заводі, — каже директор торгового дому «Еванс» Володимир Святюк, — виготовлено всього-на-всього 600 тонн крохмалю з бульб. Хоча ми можемо його виробляти до 10000 тонн.

Така сама ситуація й на інших заводах. Одна з головних причин — вирощування картоплі для переробки скоротилося в Україні з 1990 року в 16 разів. Але є й інші причини. Ось хоча б така.

— Про неї добре знають споживачі, — розповів Віктор Лазар, директор приватного багатопрофільного підприємства «Вимал», яке спеціалізується на виготовленні натуральних і модифікованих крохмалів. — Виробництво вітчизняного крохмалю різко зменшилося внаслідок інтервенції на наші ринки зарубіжної продукції.

За інформацією Асоціації виробників крохмалопродуктів України, уряди Польщі та Латвії своїм підприємствам, які виготовляють картопляний крохмаль, надають дотації, тому він у них дешевий. Наша держава свого часу намагалася захистити українських виробників запровадженням державного мита (у розмірі 100 євро за тонну) на імпорт натуральних (немодифікованих) крохмалів. Це дало б можливість нашим виробникам крохмалю дорожче купувати бульби у селян, що стимулювало б збільшення площ вирощування цієї культури і забезпечило крохмальні заводи сировиною.

Але в Польщі та Латвії зразу знайшли схему, яка дала змогу уникати сплати мита під час ввезення натурального картопляного крохмалю в Україну. Вони почали називати його «модифікованим», що змушувало сплачувати мито у розмірі п'яти відсотків від митної вартості (приблизно 20 євро за тонну). Бюджет України на кожній тонні ввезеного псевдомодифікованого крохмалю втрачає 100 євро через недоплату мита та ПДВ.

Зауважимо, що європейська ціна на реально модифікований крохмаль становить 700—1300 доларів за тонну. В Україну завозиться «модифікована» (так значиться в документах) крохмальна продукція по 200 — 400 доларів за тонну. Отже, той, хто завозить її до нас і продає по 3,5 — 4 гривні за кілограм, має добрий навар. Цікаво й те, що потреба українських харчових підприємств у справді модифікованих крохмалях сягає до 1000 тонн на рік, а імпортується їх 12000 тонн.

Нещодавно у Чернігові відбулася зустріч керівників крохмальних заводів України. Вони із занепокоєнням говорили про нинішню ситуацію. За підрахунками фахівців, «крохмальна» інтервенція призвела до скорочення в Україні валового збору картоплі на 340 тисяч тонн. Втрати держбюджету від занепаду галузі становлять 8570000 гривень податків і митних платежів на рік.

Українське законодавство в цій справі, на жаль, поки що є пільговим для іноземних, а не для вітчизняних виробників. Перші за псевдомодифіковану продукцію сплачують мито за пільговою ставкою, ПДВ — за мінімальним розміром, не проходять обов'язкової сертифікації продукції.

... На зустрічі членів Асоціації виробників крохмалопродуктів України її учасники познайомилися з директором польського заводу, який виробляє крохмаль. Під час ділової розмови він похвалився, що його підприємство протягом останніх трьох років виготовляє щомісяця спеціально для ринку України по 500 тонн картопляного крохмалю в розфасовці по 0,5 кілограма. Всі написи на упаковці — лише українською мовою.

А ось цифри і факти, надані нашими чиновниками. За офіційними даним Держмитслужби, в Україну кожного місяця ввозиться з цього заводу лише 20 тонн такої продукції. Насправді в будь-якому місті нашої країни на кожному ринку можна дешево її придбати. Отож 480 тонн крохмалю потрапляє в Україну щомісяця без сплати мита, ПДВ та сертифікації. Як це робиться, здогадатися неважко.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

До такого й Чичиков не додумався б

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Земельна реформа на Дніпропетровщині, яка триває вже не перший рік, обростає інколи неймовірними історіями. Ось хоча б два факти з більш як шістдесяти, за якими обласна прокуратура порушила кримінальні справи.

У колишньому КСП «Дзержинець» Дніпропетровського району земельні паї у приватну власність мали одержати 778 осіб. Але отримали їх лише 450. Так примудрився обвести навколо пальця своїх людей колишній голова КСП. 328 трудівників господарства залишилися без наділів. А «списав» їх загребущий керівник у «мертві душі». Робив це він, як стверджують слідчі, заради «власних та третіх осіб інтересів».

А в колишньому КСП «Присамар'я» Новомосковського району колега згадуваного голови все зробив навпаки: замість розпаювати наявні угіддя на 707 чоловік керівник КСП, очолюючи відповідну комісію, розділив землю на одну тисячу двадцять осіб. Де він узяв зайвих 313, цікавиться нині все та ж прокуратура.

Останній факт унікальний з історичного погляду, бо до такого не додумався свого часу навіть прісно-пам'ятний гоголівський пройдисвіт Чичиков. Наш голова КСП, на відміну від Чичикова, на створення мертвих душ не витратив жодної копійки. Майже 800 з гаком гектарів землі завдяки розчерку його пера мовби «впали з воза» і пропали. Тому й залишилося не по шість, як мало бути, а лише по 4,2 га на кожного трудівника КСП. За підрахунками правоохоронців, цей керівник ошукав селян на три з половиною мільйони гривень...

Про ці два випадки — у КСП «Дзержинець» і «Присамар'я» — добре відомо в районах, бо про них офіційно повідомила обласна прокуратура. Однак таких випадків в області набагато більше. Є вони і в тому ж Новомосковському, в Юр'ївському, Павлоградському, Солонянському, Криничанському, Широківському та інших районах. Траплялися непоодинокі випадки, коли доморослі ділки-керівники обкрадали своїх односельців на п'ять мільйонів гривень і більше.

З цими фактами погодилася недавно й колегія обласного управління із земельних ресурсів. Вона розглядала стан державної реєстрації земельних ділянок. І з'ясувалося, що з 284 тисяч власників «попередніх» сертифікатів державні акти на право володіти паями в регіоні на сьогодні отримали лише 194 тисячі. Начебто й немало — 69 відсотків. Ще 21 відсоток, кажуть, «у роботі». Але хоч як крути, виходить, що рівно 10 відсотків усе ще «не в роботі». А про остаточну перемогу аграрної реформи в області урочисто проголосили ще понад рік тому. То де вони і кому належать ці паї, що все ще «не в роботі»? Чи не «мертвим душам»? І чому це досі, як визнала та ж колегія облуправління із земельних ресурсів, майже 28 тисяч гектарів сільгоспугідь на Дніпропетровщині невідомо ким використовуються «без укладення договорів оренди і відповідно без сплати орендної плати»?

Уже другий рік поспіль серед селянського люду в області вперто поширюються чутки, нібито правоохоронці, насамперед підрозділи УМВС, одержали чітку вказівку здійснювати ретельну перевірку наслідків розпаювання і приватизації земельних угідь. Бо, мовляв, рильце в пушку в усіх, хто був організатором чи куратором цієї справи.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Після таких перевірок, думають селяни, можливо, й настане справедливість...

Не знаємо, до якої міри такі чутки відповідають дійсності. Швидше вони ширяться від сподівань скривджених селян. Бо ще жевріє в ошуканих людей віра в те, що хтось у нашій державі все-таки згадає про них. Начебто дещо робиться задля цього в області. Останнім часом міліція, й особливо прокуратура, справді всерйоз почали вивчати хроніки земельних пертурбацій на місцях. Їх, здавалося, уже й ворушити ніхто не збирався, тим паче переглядати.

Таке враження, що правоохоронці єдині тут, хто стурбований земельним свавіллям. Бо, як свідчать наші особисті спостереження, звертання селян до органів державної влади жодних успіхів не дають. У райдержадміністраціях людям співчувають, навіть щиро обурюються: «Як же це так? А-я-яй!». Потім розводять руками: але ми нічим зарадити не можемо, звертайтеся до суду. Такі, мовляв, у нашій Україні нині правила гри. І нічого тут не вдієш.

Отож виходить, що активність обласної прокуратури й поготів доречна? Так то воно так. Однак коли дещо проаналізувати, то постають нові запитання. На сьогодні за «викрутасами» із земельною реформою на Дніпропетровщині порушено 62 кримінальні справи. Сорок одну з них уже розслідували і передали до судових інстанцій. Але жодну (зверніть увагу!) й досі в судах не розглянуто. Як поскаржився журналістам один із заступників прокурора області, «справи в судах просто тягнуться довго — дивись, із часом, зі зміною законодавчих норм, інструкцій, ще чогось, може, все й зійде з нечесних рук». А ще він додав: поодинці, порізно селян захищати прокуратура не може, хоч би як вона старалася.

Чинне в Україні законодавство не передбачає, а точніше — не дає можливості (?) відстоювати інтереси окремо кожного ошуканого громадянина. Це в компетенції тільки суду. «А прокурор, — уточнив заступник прокурора області, —не має права розглядати ті питання, які належить вирішувати суду». Зате конкретно дніпропетровська прокуратура «вживає заходів кримінально-правничого характеру до осіб, які порушили земельне законодавство, і таким чином створює змогу селянам самим захищати свої права на землю».

Ви зрозуміли? Якщо хочете ясніше, то це означає, що «завдання прокуратури — виявляти порушення і порушників закону», а «основна маса селян навздогін самостійно повинна звертатися до суду щодо посадових осіб, які порушили закони». Воно, може, і правильно з точки зору правничих засад і особливо світової практики справді демократичних країн. Сперечатися не будемо. Одначе стосовно нашої рідної, української практики, якій до істинної демократії так далеко, як куцому до зайця, хочеться сказати ось про що. Якщо навіть розслідувані прокуратурою карні справи в судах розглядаються роками, не набуваючи логічних завершень і розв'язок, вважай, ігноруються, то чи будуть суди мерщій розглядати позови рядових селян? Ви в таке диво повірите?

Апелювати сьогодні людям з глибинки до суду — справа геть безнадійна. Мертва справа. Бо якщо мертві душі знову з'явилися, то чому не може бути мертвою справа, пов'язана із махінацією землею? Ось чому суди не кваплються розставляти крапки над «і». Реальність така, що значно вигідніше і прибутковіше нічого з того, що насправді навколо коїться, не бачити й не чути. А якщо комусь таки не ясно, чому наші суди чекають разом з нинішніми реформаторами та правителями, тож нехай цей матеріал читає спочатку. І добряче думає, кому довіряти владу завтра.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

АКЦЕНТИ

Чому горить місцевий бюджет

На Черкащині майже півмільйона гектарів земель належать до резервного фонду та земельного запасу. Здавання їх в оренду — одне з основних джерел поповнення місцевого бюджету.

Однак, за словами першого заступника голови облдержадміністрації Станіслава Монке, торік недоїмка за сплату орендованої площі становила майже дев'ять мільйонів гривень. Крім того, з невикористовуваних нині 169 тисяч гектарів вільних земель райдержадміністрації передали в оренду тільки 72 відсотки. Ще гірше становище в окремих районах. У Черкаському, Канівському, Корсунь-Шевченківському й Смілянському районах угоди про оренду уклали лише на половину резервних площ. У Золотоніському та Жашківському районах «гуляє» по п'ять тисяч гектарів угідь, у Лисянському — понад три тисячі.

Після перевірки державними контрольними органами орендарів щодо платежів за землю, виплив і такий неприємний факт. У кількох районах, зокрема, Маньківському, Звенигородському, Кам'янському, райдержадміністрації встановили розмір орендної плати нижчий за відповідний норматив. Селищанська сільська рада Корсунь-Шевченківського району, наприклад, передала в оренду понад 240 гектарів орної землі за ставкою нижче одного відсотка її грошової оцінки. В результаті — місцевий бюджет «прогорів» на 19 тисяч гривень. Утім, який отримали доход від цієї оборудки зацікавлені особи, з'ясують, мабуть, правоохоронні органи.

— Якщо нам вдасться збільшити розміри орендної плати за землю до мінімального рівня (а це півтора відсотка грошової вартості землі), область додатково одержить 2,5 мільйона гривень надходжень, — зауважив Станіслав Монке. — Для цього потрібно небагато — орендарям і орендодавцям дотримуватися норм чинного законодавства, а керівникам органів місцевого самоврядування енергійно працювати над поповненням «гаманця» своєї громади. А не чекати дотацій згори.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Звідки ближче везти фосфорити — з Полісся чи з Африки?

Таке запитання не випадкове, оскільки в Україні, де є власні родовища фосфорної сировини, розробляють плани її завезення з Марокко і Єгипту

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Сільське господарство України щороку зазнає серйозних втрат через брак фосфорних добрив. А тим часом маємо солідні запаси фосфоритів. Потрібно лише розпочати їх видобуток. Найлегше це зробити на Волині.

Сьогодні без фосфору наше життя важко уявити. Він увійшов у щоденний побут, починаючи від сірника і закінчуючи мінеральними добривами, яких щороку Україна потребує кілька мільйонів тонн. А потребує тому, що вони сприяють розвиткові кореневої системи рослин, підвищують їх зимостійкість і врожайність, прискорюють достигання врожаю та поліпшують його якість. Без внесення фосфорних добрив сьогодні не можна розраховувати на високі результати в сільському господарстві. Як же подолати їх дефіцит? Саме над цією проблемою вже десять років працює Поліський філіал національного наукового центру — Інституту грунтознавства і агрохімії імені О. Соколовського Української академії аграрних наук.

— В останнє десятиріччя використання мінеральних добрив на Волині практично зведено до нуля, — констатує директор філіалу **Михайло ШЕВЧУК** — Минулого року на кожен гектар внесено лише по 29 кілограмів діючої речовини, коли у свій час давали по 145, а під таку культуру, як цукрові буряки, загортали їх по 400 і навіть більше кілограмів. Якщо говорити про види добрив, то з цих 29 кілограмів азотні становлять 21, калійні і фосфорні — по 4 кілограми. Як бачите, використовуємо в основному азотні добрива. Та й ті вносимо переважно під озимину і, частково, під цукрові буряки. Якщо говорити про фосфорні добрива, то у 80-х—на початку 90-х років кожен гектар отримував їх по 45—60 кілограмів діючої речовини.

Фосфорні добрива в Україні майже не виробляють. Раніше сировину для їх випуску завозили з Росії (апатити з Кольського півострова), і на ній частково працювали два заводи (в Сумах і Рівному). Нині вирішується питання про закупівлю фосфоритів у Марокко та Єгипті. Попередні дослідження з якості мінералу свідчать, що за багатьма показниками він поступається кольським. Крім того, в ньому є чимало шкідливих для людського організму елементів.

— Проте роками ведемо мову про використання власної сировини...

— Справді, в Україні відкрито багато родовищ фосфоритів. Зокрема, зернисті маємо по всьому Західному регіону — у Волинській, Рівненській, частково у Львівській, Тернопільській і Хмельницькій областях. Найпродуктивніший пласт залягає на глибині 50—70 метрів. Крім того, ці руди містять до 40 відсотків кальцію.

— Але ж їх застосування потребує детального вивчення?

— За 10 років, відколи наш філіал займається згаданою проблемою, напрацьовано вагомий матеріал стосовно впливу місцевих фосфоритів на родючість грунтів. Ці добрива також вивчали науковці Інституту цукрових буряків, Інституту агроекології і біотехнології УААН. І в усіх грунтово-кліматичних зонах, на всіх типах грунтів вони дали обнадійливі результати. Якщо говорити про Волинське Полісся, досліди тут проводилися в Старовижівському районі на дерново-підзолистих грунтах, практично на щирих пісках. Їх ефективність у прямій дії дещо поступається суперфосфату. Але коли взяти ланку сівозміни — картопля, ярий ячмінь, багаторічні трави, то вона помітно перевищує дію суперфосфату. Тобто, судячи з трьох років внесення однакової дози суперфосфату гранульованого і зернистих фосфоритів, за ефективністю фосфорити перевищують дію суперфосфату. Агрохімічні показники теж на користь зернистих фосфоритів. Те саме можна сказати і про сірі опідзолені грунти (Луцький район) та чорноземи вилугувані (Горохівський район). Тут теж є переконливі результати на користь місцевих ресурсів.

■ ■ ■

Розробка лише Ратнівського родовища дала б змогу забезпечити західні регіони України фосфорними добривами

■

— Останнім часом дедалі більше розмов точиться довкола використання другого типу фосфоритів, так званих жовнових.

— Вони теж присутні на Волині. Зокрема, в Любомльському, Старовижівському, Ратнівському і Камінь-Каширському районах. Якщо взяти саму Поступельську ділянку Ратнівського родовища, то розвідані там запаси обчислюються в межах 7,1 мільйона тонн у діючій речовині. Саме там, найімовірніше, і буде збудовано невеличкий цех. За рік він зможе переробляти до 300 тисяч тонн жовен із вмістом P_2O_5 до 12%, з яких 75% доступні рослинам, що надзвичайно важливо. Тобто вже в перші роки буде віддача. Окрім того, добрива міститимуть до 15% кальцію і цілком мають право називатися комплексними. Адже впливатимуть на зниження кислотності грунтів, поліпшуватимуть їхній поживний режим.

Свого часу в Старовижівському районі діяв дослідно-промисловий цех. І хоч там добуто невелику кількість жовнових фосфоритів — 600—700 тонн, однак і це дозволило вивчити їх ефективність на основних типах грунтів і, що важливо, перевірити у виробничих умовах. Господарства переконалися в їхній практичній цінності та ефективності. Тож варто продовжити цю справу. На жаль, цех розібрали і всі його механізми здали в металобрухт.

— Кілька років тому мені довелося бути у тому цеху. Простота технології видобутку просто вразила. Чому ж не продовжити корисну справу?

— На Ратнівському родовищі це питання вирішується дуже повільно. Начебто вже й інвестор є, але реальних зрушень у видобутку нема. Держава, мабуть, теж повинна сприяти освоєнню цього родовища. Адже воно чи не єдине в Україні, яке сьогодні можна розробляти. Це не Стремигородське чи Новополтавське родовища, де фосфорити залягають глибоко і, щоб ввести їх в експлуатацію, необхідно чимало мільйонів гривень. Тут пласт завтовшки 50—70 сантиметрів лежить за 3—4 метри від поверхні. У загальній масі агроруда становить майже 80%. На місці її будуть подрібнювати, збагачувати, а вміст P_2O_5 доводитимуть до 24—27%. До того ж робитимуть це без шкідливого впливу на довкілля.

Проробдявся і вивчався інший варіант: виробництво на ВАТ «Рівнеазот» на основі жовнових фосфоритів амофосу. Ті партії амофосу, які тут виготовили і навіть дослідили на Рівненщині, показали, що заготовляти амофос з місцевої сировини можна, бо він майже ідентичний тому, який виготовляли з кольських апатитів. Це один з універсальних видів добрив стосовно впливу на грунт і врожайність.

Тукосуміші готуються на основі домішування до амофосу інших добрив. Тому, з огляду на перспективу, розробка лише Ратнівського родовища дала б змогу забезпечити західні регіони України фосфорними і навіть частково вапняковими добривами для підтримувального розкислення.

— Яке бачиться співвідношення ціни до якості?

— Кожен кілограм діючої речовини фосфору, який міститься в суперфосфаті, коштує 20 гривень. У наших добривах він буде в 2—2,5 разу дешевший. Врахуйте ще зменшення транспортних видатків.

— Коли можна чекати вдалого початку?

— Уже створено фірму, відкрито рахунки в Ратному, є попереднє погодження з керівництвом сільської ради, райдержадміністрації. Якби був серйозний інвестор, котрий вклав би хоч 30 мільйонів гривень, через рік можна було б запустити цех продуктивністю до 300 тисяч тонн у фізичній вазі. Цех окупиться десь за три з половиною роки. Запасів фосфоритів для нього вистачить на багато десятиріч. Справа досить вигідна.

Перспективними для використання є і зернисті фосфорити. Поблизу волинського селища Колки, а пізніше й на Рівненщині, успішно випробували гідроструменевий спосіб їх видобування. Було доведено, що можна видобувати фосфорити з глибини 50—70 метрів без шкідливого впливу на природу. Два роки тому розпочалася розробка Милятинського родовища, що в Острозькому районі Рівненщини. Як повідомив Володимир Бардась, голова правління ЗАТ «Волинська гірничо-хімічна компанія», котра видобуває фосфорити в цьому районі, після майже півторарічних поневірянь по різних відомствах нарешті отримано ліцензію Міністерства екології та природних ресурсів на розробку жовнових фосфоритів у Ратнівському районі Волинської області. Восени планується розпочати роботи з їх дослідного видобування. Отже, справа все-таки зрушила з мертвої точки.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ЖНИВА

Нехлібне літо 2003-го

Теоретичні прогнози напередодні жнив стосовно неврожайного року знайшли втілення на ланах країни. Збирання ранніх зернових розпочали в 14 областях. Особливість жнив — рекордно низька середня врожайність гектара. Приміром, в Одеській області збирають по 8 центнерів з гектара, що майже в чотири рази нижче, ніж торік. У загальнодержавному масштабі в середньому беруть по 13 центнерів на круг.

Процес, переважно через брак зернозбиральної техніки в господарствах, іде вкрай повільно. З тієї самої Одеської області повідомляють, що збирання пшениці, ячменю й гороху, найімовірніше, триватиме до кінця липня.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Що не всохло, те вимокне

По 6,5 центнера з гектара намолочують цього літа на херсонських ланах. На 10 липня ранні зернові зібрано на 54 тисячах гектарів — 12 відсотків площ. Найвищі врожаї — по 9 центнерів на круг — у Скадовському районі.

Примхлива погода, яка спочатку виморозила, а згодом висушила хліборобський засів, продовжує виснажувати селян — цьогорічні жнива щодень супроводжуються рясними дощами.

За прогнозами, нинішній обласний коровай ледь сягне півмільйона тонн. З них лише 150 тисяч — озима пшениця. Такого низького ужинку в області за останнє півстоліття ще не мали.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

ПРОГНОЗИ

Ціни зірвалися

Не справдилися прогнози експертів Кіровоградщини, які пророкували стабільність роздрібних цін на хліб у регіоні до початку збирання нового врожаю. Напередодні кампанії цінники у булочних змінювалися не раз. Насамперед подорожчали буханці білого — стартувавши з позначки 90 коп., хліб вищого гатунку додав у вартості 30—50 коп. Хоча деякі спеціалісти і вказують на невиправдане збільшення ціни з боку торговців, головна причина подорожчання, певно, в тому, що постачання продовольчого зерна додатково з держрезерву виявилося недостатнім. Дрібні хлібопекарські підприємства все одно змушені були закуповувати борошно за вільними цінами, а задовольнити попит ринку силами великих хлібозаводів, підживлюваних держрезервом, було неможливо.

Цікаво, що після подорожчання певну перевагу отримали саме невеликі хлібопекарні підприємства. Споживач, якому психологічно непросто звикнути відразу до подорожчання в 1,5 разу, звернув увагу на продукцію міні-пекарень, які випускають буханці вагою меншою від стандартних хлібозаводських 750 грамів, та вони і дешевші на 5—10 копійок.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

P. S. Коли номер готувався до друку, надійшла обнадійлива інформація із споживчого ринку Кіровоградщини. Хлібобулочні вироби в окремих районах області подешевшали в середньому на 20—25 копійок, хоча на доажіотажний рівень ціни так і не повернулися.

«Коровай», «Коровай», не дорожчай

Голова Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов пообіцяв населенню, що до нового урожаю ціни на хліб не підвищуватимуть.

Найближчим часом область отримає із держрезерву 1,5 тисячі тонн борошна та 1,5 тисячі тонн цукру за фіксованими цінами для зняття ажіотажу серед населення.

Нині у фірмових магазинах ВАТ «Коровай»» буханець черенового хліба «Успенський» вагою 750 грамів, як і раніше, коштує 1 грн. 30 коп.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ФОТОФАКТ

Прем'єр-міністр України Віктор Янукович (праворуч) здійснив робочу поїздку в Київську, Черкаську, Полтавську області. Під час зустрічей з керівниками областей, районів, сільгоспотовариств йшлося про цінову політику на борошно, крупи, цукор, відповідальність місцевої влади за забезпечення населення хлібом, недопущення напруження на продовольчому ринку.

Щоправда, поїздки прем'єра навряд чи зроблять лани щедрішими.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

СУСПІЛЬСТВО

Якщо за однією статтею виправдали, то чи була інша?

АНОМАЛІЇ

Добре, погодьтеся, коли прокуратура бере під козирок, виконуючи закони і, зокрема, укази Президента. Сумно, коли вона робить це на догоду комусь, заради справної цифри. І калічить при цьому долі людей. Звідси запитання до шановного Генпрокурора (вчорашнього, нинішнього, майбутнього — до посадової особи, не конкретної персони): коли головне наглядово-правове відомство працюватиме стабільно, не надриваючись і не кидаючись у крайнощі?
Чому, запитаємо конкретно, прокурори почали суворо і надактивно захищати права та інтереси співгромадян, які не отримували зарплати місяцями, лише після відповідного указу глави держави? Чому наглядовий орган круто взявся за порушників законодавства стосовно використання дитячої праці чи підземних надр, лише отримавши грізне «Карати!» з Печерських схилів? Хіба до цього правоохоронці не мали потрібних повноважень?
Що це за державна машина, законів у якій дотримуються лише після чергового «упорскування» пального від головних механіків?..
Та досить натяків. Відомо, що заборгованість із зарплати та виплат не погашено. І вчителям, і шахтарям, і медикам, і... Та якщо, приміром, сіячі «розумного, доброго, вічного» своє невдоволення демонструють переважно на присадибних ділянках, вуглевидобувачі б'ють касками по асфальту Києва.
«Не пущать!» — демократія не дозволяє. Зупинити їх, приспати активність найкраще — посадивши на лаву підсудних з десяток чи зо два хлопчиків для биття, що в народі звуть козлами відпущення. Тобто керівників шахт. Машину собі купив, будинок відгрохав, «мобілки» придбав? Сидіти! Як-то кажуть, стригти то стригти. Під один гребінець.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Ох цей хибний зв'язок...

Олександр Кир'яков, голова правління ВАТ «Шахта ім. Д. Мельникова» компанії «Лисичанськвугілля», потрапив під машинку прокурора рік тому. За що голову шахтаря з 30-річним підземним стажем вирішили на сміх курям постригти наголо? А щоб не висовувався з-під землі, вважає екс-директор. Послухаємо його.

— Шахта ім. Мельникова — особливо небезпечне виробництво зі специфічними умовами праці й відповідно управління. Вона належить до надкатегорної. Я, директор шахти, керувався законом, який зобов'язує мене забезпечити систему протиаварійного захисту та безпеки ведення гірничих робіт. Кожна шахта повинна мати надійний зв'язок і сигналізацію.

Лише люди, які нічого не розуміють у нашому виробництві й не бажають вникнути в суть проблеми, можуть вважати забезпечення зв'язком заходом, що не є невідкладним. Схоже, такими виявилися працівники місцевої прокуратури.

З 1999 року, коли розпочався «мідний бум», почастішали випадки крадіжок кабельно-провідникової продукції, і шахта часто залишалася відрізаною від зовнішнього світу від 12 годин до семи діб. Почастішали аварії, які загрожували виведенням шахти з ладу, людськими жертвами.

Неодноразові звернення керівника, а їх понад 20, до правоохоронних органів належних результатів не дали, хоча з 11 фактів порушили кримінальні справи і більшість із них розглядали суди. Шахта вживала заходів із відновлення викрадених кабелів, доки була можливість їх придбати, але становище ускладнювалося з кожним місяцем. Дійшло до того, що почали вирубувати кабель зв'язку в будинках працівників підприємства.

На одній із планірок ітеерівці, підтримані головою профкому вимагали закупити безпровідний зв'язок, тобто мобільні телефони для керівників служб шахти.

— Ми колегіально розглянули, скільки і кому їх потрібно, підрахували все і закупили 12 телефонів на суму 1500 гривень,— згадує Кир'яков. — Закупили, зазначте, за обігові кошти підприємства, отримані від реалізації продукції. Із запровадженням мобільного зв'язку багато проблем з організації виробництва відпало.

■ ■ ■

Придбання телефонів для керівників служб і підрозділів підприємства було вимушеним заходом, продиктованим виробничою необхідністю

■

Зате почалися потому проблеми у самого Кир'якова і головного бухгалтера ВАТ.

Прокуратура Лисичанська притягнула їх до кримінальної відповідальності за порушення Указу Президента України «Про невідкладні заходи з забезпечення своєчасної виплати заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат». Цим указом, нагадаємо, запроваджувався мораторій на будівництво і капітальний ремонт адмінприміщень і приміщень, спортивних споруд, придбання легкового транспорту, офісних меблів і обладнання для обслуговування адмінапарату, а також здійснення інших заходів, що не є невідкладними, за рахунок державних фінансових ресурсів. Директор, нібито, знаючи про указ, реалізуючи свої злочинні наміри, використовуючи службове становище, фінансував державним коштом ті самі заходи, тобто придбав 12 мобільних телефонів в особистих інтересах та інтересах третіх осіб. Так сказано в обвинувачувальному висновку.

— Вважаю, придбання телефонів для керівників служб і підрозділів підприємства вимушеним заходом, продиктованим виробничою необхідністю, — каже Олександр Євгенович. — Порівняйте: для відновлення провідникової системи потрібно було 350 тисяч гривень, а на «мобілки» і послуги зв'язківців ми витратили удесятеро менше.

Прокурор Лисичанська С. Джунь іншої думки.

— На шахті імені Мельникова на 1.06.2001 р. заборгованість із зарплати становила 9.260.000 гривень. А керівництво, закупивши «мобілки», зловжило службовим становищем, що призвело до тяжких наслідків і завдало істотної шкоди... правам і інтересам... у розмірі 29479 гривень 48 копійок.

Суд, однак, аргументи і докази прокуратури не взяв до уваги і виправдав директора і головного бухгалтера з епізоду про закупівлю «мобілок» через відсутність у їхніх діях складу злочину.

Запитання до Генпрокурора Святослава Піскуна: *чи буде притягнуто до відповідальності прокурора Лисичанська С. Джуня і, зокрема, слідчого Г. Антонова, який незаконно порушив кримінальну справу проти керівників? Хто і чиїм коштом компенсує їм матеріальні і моральні збитки? Як ви оцінюєте дії Лисичанської прокуратури стосовно виправданих: як надмірну пильність чи як зловживання службовим становищем?*

Хто головніший — ДПАУ чи ДПІ?

Олександр Кир'яков «погорів» не лише на зв'язку. Податкова міліція водночас із прокуратурою також звинуватила його в декількох гріхах. Цю кримінальну справу об'єднали зі справою про «мобілки».

Те, що не вдалося стражам закону одного відомства, вдалося міліції. Кир'якова таки позбавили волі терміном на чотири роки з відстрочкою виконання вироку на один рік. За що?

Директор, як з'ясувало слідство, з яким погодився суд, з тим-таки главбухом «вчинили відчуження майна та майнових прав шахти, що перебували в податковій заставі». Тобто, отримавши два векселі від «Лисичанськвугілля» за реалізоване вугілля, керівники розплатилися ними з іншою шахтою за обладнання. Векселі у такий спосіб було використано як платіжний засіб, що не забороняє закон і визнано ДПАУ ще 1998 року (лист ДПАУ щодо Указу Президента №5151/11/24-0216 від 15.05.98 р.). Податкова адміністрація визнає подвійну природу векселя: він може виступати як цінний папір-товар (тобто як майно і майнове право) і як розрахунковий документ. Вищий господарський суд у своєму роз'ясненні від 11.12.2000 р. також підтверджує подвійну природу цінного паперу. У листах Мін'юсту від 15.10.98 р., Нацбанку від 10.09.92 р. йдеться про те саме!.. Але для податкової інспекції Лисичанська, судячи з її дій, думка столичних інстанцій — не указ.

— Не указ для місцевих заповзятих виконавців, судячи з усього, й відповідний Указ Президента про заходи з підвищення відповідальності за розрахунками з бюджетами та державними фондами, — зазначає екс-директор шахти ім. Мельникова, — і постанова Кабміну, де чітко сказано: «Предметом застави не можуть бути: ... майнові комплекси державних підприємств та їх структурних підрозділів, що перебувають у процесі корпоратизації». А наша шахта в процесі корпоратизації з 1996 року, а тому весь її майновий комплекс не міг бути предметом податкової застави.

І, нарешті, про останній епізод. Суд дослівно, як стверджує адвокат Артур Сімейко, переписав із обвинувального висновку: «... директор шахти... з відома главбуха... без письмової згоди ДПІ... вчинив відчуження майна.., що перебувало в податковій заставі, на загальну суму 128398,68 грн.».

— Уточнюю: майно це — брухт і два насоси, — говорить адвокат. — Брухт, зокрема, — це, згідно з законом, стратегічна сировина, тобто товар в обігові. А на відчуження його, згідно зі згаданим Указом Президента, не потрібно письмової згоди податківців. Однак і цю обставину не взяли до уваги ні слідство, ані суд...

■ ■ ■

А якби прокуратура виконала свій обов'язок вчасно, Олександр Євгенович міг би працювати на шахті: вирок не позбавляє його права обіймати певні посади...

■

Треба зазначити, що в 2000—2001 роках шахту перевіряла податкова інспекція, але тоді до операцій з векселями та брухтом вона претензій не мала. 2002 року вони виникли стосовно векселя, а ще пізніше з'явився акт про порушення під час відчуження брухту. Така непослідовна позиція податкової інспекції дивує не лише шахтарів...

Запитання до голови Державної податкової адміністрації України Юрія Кравченка: *як ви розцінюєте факт різночитання законів вашими підлеглими? Чим поясните нехтування працівниками податкової служби Лисичанська роз'яснень і рекомендацій вищестоящих органів?*

Міністерство директорів недолюблює?

На підставі постанови слідчого прокуратури від 19.06.02 п. Г. Антонова міністр палива і енергетики видав 3.07.2002 р. наказ про звільнення О. Кир'якова з посади «на час проведення досудового слідства». Слідство закінчилося (до слова, за два дні до видання наказу міністра), але прокуратура не поспішала надсилати в Київ відповідну інформацію, на підставі якої Кир'якова мали відновити на посаді. Минуло понад чотири місяці, відбувся суд, який виправдав керівників шахти в епізоді придбання злощасних «мобілок», але прокуратура повідомлення не надіслала. Ще через три місяці, у січні п. р., суд, розглянувши скаргу Олександра Євгеновича на дії працівників прокуратури, зобов'язав старшого слідчого Г. Антонова «надіслати до міністерства... повідомлення про дату закінчення терміну дії його постанови про відсторонення...» Думаєте, правоохоронець Антонов негайно виконав рішення суду?.. А в березні 2003-го уже новий міністр звільнив з посади директора Кир'якова (вирок суду з інших епізодів на той час набув чинності). А якби прокуратура виконала свій обов'язок вчасно, Олександр Євгенович міг би працювати на шахті: вирок не позбавляє його права обіймати певні посади...

Суд, що не кажіть, цього разу вчинив гуманно. А прокуратура зробила все, щоб Олександр Кир'яков на шахту не повернувся.

Коли слідчий зрозумів, що його звинувачення необгрунтовані, а кримінальну справу про закупівлю телефонів порушено ним незаконно, він, мабуть, вирішив діяти інакше. І, як бачимо, діяв.

Тільки не думаю, що без підтримки начальства він дозволив би собі те, що дозволив...

Від запитань до Міністра палива і енергетики утримаюся.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ—Лисичанськ—Київ.

КРИМІНАЛ

Замість цигарок — фрукти

Основним видом контрабанди з території Молдови в Україну через Чернівецьку область у літні місяці стали фрукти. Прикордонники наряду «Пост спостереження» затримали громадянина України Віталія С., який намагався ввезти до нашої країни на мікроавтобусі «Мерседес» 260 кг вишні. Вже через 20 хвилин було зупинено мікроавтобус «РАФ», під час огляду якого виявили 740 кг контрабандної вишні. А на заставі «Подвірне» затримано громадян Молдови з контрабандою черешні на суму 450 гривень.

Як стверджують прикордонники, випадків ввезення в Україну дефіцитних збіжжя та борошна не встановлено.

Сергій СУЛИМА.

Повернуто вкрадене Євангеліє XVI століття

Працівники Черкаської ДАІ Євген Совівський та Сергій Любота затримали опівночі на вулиці обласного центру підозрілого перехожого.

Ним виявився злодій, котрий за кілька годин до того пограбував управління Черкаської єпархії УПЦ Московського патріархату. У мішку він ніс церковне начиння, а в руках — Євангеліє, датоване XVI століттям...

Архієпископ Черкаський та Канівський Софроній відвідав патрульну частину ДАІ і висловив щиру подяку «рятівникам святих речей Свято-Михайлівського собору». За фактом крадіжки проти 37-річного безробітного порушено кримінальну справу.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Полеглих вічність не мертва, допоки пам'яттю їм платять!

Як ми вже повідомляли, президенти України та Польщі 11 липня у селі Павлівці на Волині взяли участь у вшануванні пам'яті жертв українсько-польського конфлікту 1943—1944 років.

Президент України Леонід Кучма у своєму виступі, зокрема, сказав: «Схиляючи голови перед учорашнім, ми спрямовуємо свої погляди у завтрашній день. Я переконаний: Україна та Польща володіють величезним потенціалом довіри, який дасть змогу нашим народам домогтися цілковитого історичного примирення. Я ще більше переконаний, що цього прагли б і ті — невинно убієнні, які спочивають у скропленій кров'ю українській та польській землі».

Його польський колега Олександр Квасневський у своєму слові звернувся до поляків і українців: «Відкриймо наші серця, ідімо назустріч одне одному, будуймо світ, у якому людина буде людині братом».

Леонід Кучма та Олександр Квасневський поклали вінки до могил поляків та до пам'ятника українцям, що загинули в Порицьку (колишня назва Павлівки).

Президенти відкрили пам'ятник українсько-польського примирення, на якому викарбувано двома мовами: «Пам'ять. Скорбота. Єднання». Зачитавши спільну заяву «Про примирення у 60-ту річницю трагічних подій на Волині», глави держав Леонід Кучма і Олександр Квасневський вклали її у капсулу і замурували біля підніжжя пам'ятника (текст заяви друкується у газеті).

До речі, з керівником польської держави прибули майже тисяча громадян — родичі загиблих, військові, бійці Армії Крайової, діти із скаутських організацій. А місцева влада привезла майже три тисячі працівників різних державних установ. Водночас лише 25 із двох з половиною тисяч павлівчан отримали перепустки на жалобну церемонію. І жоден з них не пройшов на католицький цвинтар. Чому? Нам так і не вдалося про це довідатися ні в кого — ані в міліціонерів, ані в керівництва області. І це, мабуть, чи не найприкріший недогляд. Адже примирення передусім потрібне для пересічних громадян, а не лише для політиків.

Власне, з цієї причини ми попросили поділитися думками учасників жалобної церемонії.

Ярослав БАРАН, житель Павлівки:

— Поляки спалили багато довколишніх сіл. Але зло потрібно вміти прощати. Я за те, щоб було примирення, щоб не було ворожнечі між українцями і поляками.

Ніна ПЕТРЕНКО, сільський голова Павлівки:

— Як і колись, у нашому селі поряд у мирі і дружбі живуть українські та польські родини. Ми мусимо зберегти ці добросусідські стосунки. Хай усе погане, що було між нами, залишиться в минулому. Подія, яка відбулася сьогодні в нашому селі, сприятиме зростанню довіри між нашими народами.

Сергій СЛАБЕНКО, народний депутат України:

— Це мій виборчий округ. Протягом тривалого часу до мене зверталися громадськість, окремі люди, які розповідали, що сталося на Волині в роки війни, давали свідчення і оцінки цим подіям. Коли народні депутати зустрічалися з Президентом, вони обстоювали думку, що вшанування пам'яті загиблих українців і поляків має проходити при великій кількості людей. На жаль, ми цього тепер не бачимо. Відверто скажу, що сьогодні були вжиті безпрецедентні заходи для обмеження будь-якої інформації, в тому числі й інформації, яку ми мали б одержати як народні депутати України.

Володимир БОНДАР, народний депутат України:

— На врочисту церемонію не пустили навіть помічників народних депутатів. Я думаю, що за всіх заходів безпеки люди все-таки мають право вшанувати пам'ять загиблих земляків.

Стосовно подій 1943 року. Гинули тоді українці й поляки. Вбивство людей виправдати неможливо. Але ми мусимо розуміти, що нам потрібно жити з поляками в мирі.

Микола КУЧЕРЕПА, професор Луцького державного університету імені Лесі Українки, член робочої групи експертів для проведення додаткових наукових досліджень трагічних подій на Волині в 1943 році при Раді національної безпеки та оборони:

— Складається враження, що урочиста церемонія в Павлівці пройшла за польським сценарієм. Літургія на польському цвинтарі тривала майже дві з половиною години, на православному — лише півгодини. Після промов обох президентів дали виступити колишньому жителю Порицька, який прочитав лекцію про українських бандитів на українській землі. Нікому з українців слова не дали. Їдучи сюди, я не бачив ні сценарію, ні протоколу зустрічі. А ми чотири дні їздили, говорили з людьми, розказували. Вийшло так, нібито українці поляків тут усіх перебили. А що ж робили поляки перед 11 липня у цьому Порицьку? Жодним словом ніхто про це не сказав.

Гинули поляки, гинули й українці. Президент Польщі у виступі каже, що загинули 50—60 тисяч. На основі чого він це каже?! На основі тверджень Семашків? Я в п'ятницю розмовляв з Єлою Семашко. Я їй кажу: «Ти ж записала до поляків і загиблих українців, і розстріляних німцями євреїв». «Все згінело з рук українських». Справді, донедавна ми не мали змоги вивчати цю проблему. А коли почали вивчати її, картина вимальовується зовсім інша. Скажімо, Квасневський заявив, що в Порицьку загинули 300 поляків. Звідки така цифра пішла? Я бачив відкриту в 1982 році кримінальну справу. Й до сьогодні на ній стоїть гриф «Цілком таємно». Там написано: слідчий приймає рішення провести ексгумацію 300 осіб польської національності. Невже за трупом можна визначити національність? Звідси це й пішло. Я бачив ті фотографії. Дивлюсь і рахую: три рядки черепів по 13, виходить разом 39. Я розглядав ті знімки з різних боків. Більше нема. Звідки взялися ці 300 людей? Сільський голова Павлівки Ніна Петренко офіційно підписала документ, що загинули 62 поляки. Такі само дані про польські втрати наводять і місцеві старожили. Отакі дві неправди. І це звучить з уст керівника держави. Заявити про примирення і створити його інфраструктуру — це зовсім різні речі. Бо найважливіше — порозуміння і єднання між простими людьми. Але чи вдалося цього добитися сьогодні, я не знаю.

Микола ЯКИМЕНКО, Володимир КОРОЛЮК.

Спільна заява

Про примирення в 60-ту річницю трагічних подій на Волині

Зважаючи на стратегічний характер партнерства між двома державами, виходячи із загальноєвропейських демократичних цінностей та ідеалів, прагнучи зробити спільний внесок у розбудову нової об'єднаної Європи, керуючись положеннями ухваленої у травні 1997 року Спільної заяви «До порозуміння і єднання», Україна та Польща не забувають про складні та болючі моменти спільного минулого.

Багатовікова історія українсько-польських відносин знає багато світлих сторінок і чимало трагічних подій, які перешкоджали мирному співіснуванню обох народів.

У пам'яті українців і поляків роз'ятреною раною ще залишається трагедія, яка сталася у 1943—1944 роках на Волині, Холмщині, Східній Галичині. Її образ пов'язаний з надзвичайно болісними долями повоєнного покоління обох народів.

З існуючої в той час ненависті, упереджень, соціальних та економічних проблем, помилкових ідеологій, політичних гріхів і застарілих образ вилилася страшна трагедія, яка поглинула життя десятків тисяч людей, перетворила на попелища села, храми і пам'ятники, принесла неуявленні страждання, посіяла глибокий біль та недовіру.

Ми не можемо змінити цієї історії, ані її заперечити. Не можемо її замовчати, ані виправдати. Натомість ми повинні знайти в собі відвагу сприйняти правду, щоб злочин назвати злочином, оскільки лише на повазі до правди можна будувати майбутнє.

Керуючись переконанням, що добросусідським українсько-польським відносинам не зашкодить оприлюднення навіть найбільш болючих фактів з нашого минулого, пам'ятаючи трагічні події на Волині, Холмщині, Східній Галичині, від імені українського і польського народів президенти України і Республіки Польща:

— віддають найглибшу шану жертвам кривавих братовбивчих конфліктів, а також висловлюють співчуття їхнім родинам;

— поділяючи біль родин жертв, вважають за необхідне продовжити спільний пошук історичної істини про трагедію на Волині і здійснення публічного морального засудження виконавців злочинів, вчинених проти українського та польського народів;

— рішуче і однозначно засуджують злочини, вчинені у минулому проти наших народів, висловлюючи глибоке переконання, що жодна ідеологія, жодні політичні інтереси і рахунки за кривди з попередніх десятиліть не можуть бути виправданням злочинів, застосування принципу колективної відповідальності, а також помсти у відносинах між народами;

— засуджують дії, які призвели до злочинів і вигнання українського і польського цивільного населення під час Другої світової війни. Великих жертв зазнали обидва народи. Особливо трагічною виявилася доля польського населення на Волині в 1943—1944 роках;

— підтримують заклик Іоанна Павла II до українського і польського народів: «Настав час звільнитися від болісного минулого!.. Нехай прощення — дароване й отримане — розіллється, немов цілющий бальзам, у кожному серці. Нехай завдяки очищенню історичної пам'яті усі будуть готові поставити вище те, що об'єднує, а не те, що розділяє, щоб разом будувати майбутнє, засноване на взаємній повазі, на братерській співпраці та істинній солідарності».

Схиляючи голови перед жертвами злодіянь та всіх трагічних подій, що мали місце в спільній історії, ми висловлюємо переконання, що взаємне прощення буде першим кроком до повного примирення молодих поколінь українців і поляків, які повністю увільняться від упереджень трагічного минулого. Ми глибоко цінуємо і поділяємо кожне слово, яким прощають, і слово, яким просять прощення, коли воно йде від душі.

Ми вважаємо, що конфлікти минулого не можуть перекреслити те, що протягом століть поєднує Україну і Польщу. З цього місця, трагічно вписаного в історію обох народів, ми звертаємося із закликом зробити ще тіснішими зв'язки, які нас поєднують, усвідомлюючи, що кожен, хто ці зв'язки намагається розірвати, діє не тільки проти іншого народу, але також і проти власного.

Сьогодні ми знаходимося ближче до правди, ближче один до одного — разом у об'єднаній Європі.

У НОМЕР

Звернення

До Прем'єр-міністра України В. Ф. Януковича

Шановний Вікторе Федоровичу!

Звертаємося до вас, як до глави Кабінету Міністрів України, який проголосив пріоритетами країни курс на євроінтеграцію, на будівництво правової держави.

Трудові колективи (докери, тальмани, стивідори, механізація) підприємств спільної діяльності в Одеському морському торговому порту занепокоєні політикою Міністерства транспорту України в морській галузі загалом і в Одеському порту зокрема.

Ми занепокоєні ситуацією, що складається навколо Одеського порту та підприємств спільної діяльності, які працюють у ньому. Звернення трудових колективів до Президента України Л. Кучми, до вас, до Голови Верховної Ради України пана В. Литвина, до Міністра транспорту України пана Г. Кірпи залишилися без уваги. Свавоя, до якої вдаються чиновники об'єднання «Укрморпорт» під прикриттям Міністерства транспорту України, триває. Колективи працюють під постійним пресингом: міністерські комісії змінюють одна одну. Всі наші вимоги і запити залишаються без уваги. Нам не лишають вибору, ми змушені захищати свої права. Не хотілося б доводити справу до масових страйків.

Просимо вас:

1. Призначити незалежну компетентну парламентсько-урядову комісію з вивчення ситуації, що склалася в Одеському морському торговому порту.

2. Припинити безпідставні незліченні перевірки Одеського морського порту та підприємств спільної діяльності, давши змогу трудовим колективам продовжувати нормальну діяльність на умовах, що підтвердили ефективність наявних договорів про спільну роботу.

3. Покласти край діям посадовців Міністерства транспорту України та об'єднання «Укрморпорт», спрямованим на вимивання коштів із Одеського морського торгового порту та дестабілізацію ситуації у порту.

4. Ініціювати проведення перевірки правомірності вилучення обігових коштів підприємств морської галузі та користування ними об'єднанням «Укрморпорт».

Від імені й за дорученням трудових колективів підприємств спільної діяльності Одеського морського торгового порту:

голова профспілкового комітету ПСД «ГПК-Україна» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Металзюкрейн» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Новолог» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Айронімпекс-Україна»; голова профспілкового комітету ПСД «УНСК» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Олімпекс-Купе» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Бруклін-Київ» Одеського порту; голова профспілкового комітету ПСД «Петрекс» Одеського порту.

ФОТОФАКТ

Учений-біохімік та імунохімік, відомий громадський і державний діяч, директор Інституту біохімії імені Палладіна НАН України, академік НАН і Академії медичних наук України, професор Сергій Комісаренко відзначив свій 60-річний ювілей.

На знімку: ювіляра вітає Віталій Масол — експрем'єр-міністр.

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

ЗАКАРПАТЦІ УТВЕРДЖУЮТЬ, ШУКАЮТЬ, ПРОПОНУЮТЬ

І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь

Цей заповіт Кобзаря, здається, енергійно втілюють у життя закарпатці. Найближчі їхні сусіди, до яких рукою подати — Польща, Словаччина, Угорщина, — через рік увіллються в єдину європейську сім'ю. Звісно, однією з головних умов вступу кандидатів до Європейського союзу є високий рівень демократії на засадах самоврядування. Чому б тоді не повчитися у сусідів, які цей іспит склали. І закарпатці цим активно займаються.

«Демократія і самоврядування — дві нероздільні сестри», переконаний голова облради Микола Андрусь.

Дух демократії відчувається одразу, коли заходиш до монументальної архітектурно вишуканої споруди, збудованої ще за часів Чехословаччини, де розмістилися обласна рада та облдержадміністрація. Відвідувачу не доведеться проскакувати всередину через старомодну «вертушку», таку, як, наприклад, на вході до Київради, боячись, щоб лопаті її не вдарили зненацька. Відвідувача не спинить також і грізний окрик охоронця:

— Документи!

Людина прийшла до облради, і нехай собі іде з Богом, якщо не викликає явної підозри в чергового міліціонера.

Молодий, амбітний Іван Різак, який склав повноваження народного депутата України, щоб прислужитися рідному краю на посаді голови облдержадміністрації, завоював симпатії журналістів тим, що від перших днів свого призначення, пунктуально щосереди о 8.30 проводить прес-конференції. Вони проходять у зі смаком умебльованому прес-центрі, без тісноти, совання стільців, рипання дверей і обов'язково з традиційною закарпатською кавою. Офіціоз відступає.

— Протягом регламентної години-півтори, — каже голова облдержадміністрації Іван Різак, — журналісти встигають запитати про все, що вони хочуть знати: де правда, де чутки, де домисли. Щоденне життя народжує десятки таких запитань. Наші зустрічі допомагають бути об'єктивними.

На початку кожної прес-конференції Іван Різак також інформує журналістів про перебіг основних подій в області за тиждень та невідкладні питання, над якими працює держадміністрація. І це вже стало законом.

Чим не демократія, чим не Європа?

Зі свого боку голова облради Толерантний Микола Андрусь вважає, що демократія і самоврядування — це сестри-близнята людського буття. «Розвиток і поглиблення самоврядування, — переконаний Микола Андрусь, — усвідомлення самоврядних принципів великою кількістю громадян може стати тією всеоб'єднуючою національною ідеєю, яку безуспішно шукають наші філософи ось уже дванадцять років незалежності».

Був традиційний день депутата, що проводиться один раз на місяць. Народні обранці облради вирушили до Берегівського району. Вони збиралися послухати свого колегу — голову райради Кароля Ерделі про соціальний розвиток району. Але чи не найбільше цікавила депутатів практика та ефект від акумуляції коштів сільських і селищних рад для газифікації цих сіл, про що поінформував голова Берегівської райдержадміністрації Андрій Бігарі. Зрештою, змістовна і гаряча розмова вийшла з берегів району, загостривши навколо проблем самоврядування.

Борги, за які не розплачуються з гаманця

Коли йдеться про гроші, неодмінно бувають і борги. Розмірковуючи про святая святих — бюджет органів місцевого самоврядування, голова Ужгородської районної ради Наталія Сейковська мала на увазі борги аж ніяк не фінансові.

— Отже, шановна пані Наталю, проясніть ситуацію?

— Іноді створюється враження, що наші законодавці витають в небесах і не бачать реального життя. Ми змирилися з тим, що формування місцевих бюджетів відбувається за старою природою. На основі так званих міжбюджетних трансфертів. Процес цей складний. Щоб він був зрозумілий простій людині, скажу: там, де доходи перевищують обов'язкові видатки, їх частково забирають і централізовано спрямовують у ті райони, де неспроможні забезпечити видатки.

Одне слово, трансферт — це безоплатне, безповоротне централізоване виділення коштів дотаційним районам для того, щоб вони могли якось жити і розвиватися. Ужгородський район, зокрема, є одним з найбільших донорів міжбюджетних трансфертів на Закарпатті. Разом з тим у цій, на перший погляд, раціональній схемі на практиці дір більше, ніж у старому решеті.

— Наприклад?

— Почну з простого. Такі видатки з районного бюджету, як позашкільна освіта, видатки на земельну реформу, засоби масової інформації і ще з десяток, не враховуються під час визначення трансфертів. Їх мають планувати з районного бюджету, попри те, що доходи під них відсутні.

— Можливо, не треба й акцентувати увагу на позакласній освіті, коли в країні така економічна скрута? Сім років мак не родив, і голоду не було...

— Припустімо, хоча категорично з цим не згодна. Але підемо далі. Візьмемо місцеву пожежну охорону. При визначенні міжбюджетних трансфертів видатки для неї також не враховано. Пожежна охорона діє на основі відповідних законів України, де передбачено допустиму штатну кількість пожежників та матеріальну базу. Хіба під силу сільському, селищному бюджетам утримувати її за рахунок власних доходів? Тож не таїна, що у більшості сіл України такої охорони нема. Щоб бачити її, окулярів не треба.

Така проблема і з правоохоронними органами. Добре, що зміни у Бюджетному кодексі передбачають фінансування цієї структури з одного державного бюджету. Але є ще дільничні інспектори, які мають безпосереднє відношення до місцевих рад. Чому б цю категорію не передати до місцевих бюджетів. Але з урахуванням видатків на їхнє утримання під час визначення міжбюджетних трансфертів.

— Сільські, селищні та й міські голови скаржаться на нечувані бюрократизм та тяганину навколо бюджетних розрахунків. Чи це так?

— Наведу приклади з цільовими фондами бюджету, тобто видатками на будівництво та ремонт доріг, охорону довкілля тощо. Торік в Ужгородському районі кошти цільових фондів усі сільські ради делегували районному бюджету. Цього року жодна рада цього не зробила. Чому? Адже це вигідно. Акумульовані кошти можна використати набагато ефективніше. І контролювати їх легше. Але місцеві ради натрапили на таку паперову заметіль, що підняли руки вгору. Кошти переганяють через велику кількість рахунків. Це не збільшує їх обсяг і не робить прозорішими. Навпаки, п'ятирічне перекидання коштів вимагає багато нервів і часу та додаткових штатних одиниць.

Правильніше було б спрямувати кошти на один рахунок районного бюджету, з якого відповідно здійснювати й видатки. При цьому районна рада має затверджувати об'єктивний розподіл коштів. Знову-таки для цього треба внести зміни в податкове законодавство та Бюджетний кодекс щодо розподілу коштів цільових фондів між бюджетами, їх зарахування та використання.

Те саме стосується і використання коштів спеціального фонду. Необхідно надати право органам місцевого самоврядування спрямовувати на будівництво, ремонт і утримання автомобільних доріг не лише податок з власників транспортних засобів, а також надходження до бюджету розвитку та власні кошти установ. Нині власні кошти установ так розпорошено, що кількість облікових операцій по них удесятеро перевищує таку само кількість звітності по загальному фонду, тоді як обсяг цих коштів удесятеро менший від загального фонду. Куди це годиться? Можливо, так вигідно Мінфіну та Державному казначейству, але законодавець має подивитися на справу по-іншому. Наприклад, спонсори готові надати спонсорську допомогу конкретній раді передусім на газифікацію населених пунктів, але Бюджетний кодекс не передбачає використання на капітальні вкладення спонсорських надходжень. Заплутана ситуація також і з використанням залишків коштів на бюджетних рахунках на початок року. Згідно із Законом «Про місцеве самоврядування в Україні» ці залишки спрямовують за рішенням ради. За ці кошти можна було б здійснити видатки, не передбачені бюджетом, але в яких є нагальна потреба. Та у Бюджетному кодексі і така норма відсутня. Насправді залишки планують повторно у наступному році.

— Ви переконали, що дір у решеті багато, але, як то кажуть, не хлібом єдиним. Є ще й духовні потреби...

— На території кожного населеного пункту має бути ну хоча б мінімум осередків культури — клуб і бібліотека. Не кажу про школи естетичного виховання, художню самодіяльність, народні колективи тощо. Бюджетний «культурний» норматив на одного сільського мешканця становить 1 грн. 44 коп. У багатьох селах нашого району кількість мешканців не перевищує 1000 осіб. За нормативами такому селу на культуру належить 1,5 тисячі гривень на рік. Як можна утримувати на півтори тисячі гривень клуб чи бібліотеку, коли тільки для однієї штатної одиниці потрібно мінімум удвічі більший. А ще плата за енергоносії, тепло, інші витрати. Навіщо вигадувати абсурдні нормативи на сміх селу і шкоду державі. За такими нормативами через кілька років не буде громаді де навіть власні збори провести.

Це саме можна сказати і про норматив на утримання органів місцевого самоврядування. Його визначено сумою 7 грн. на одного жителя. У невеликих селах цих коштів вистачає на 5—6 місяців. А далі, виходить, сільська рада має заробляти на себе сама, лише невідомо, як.

І, нарешті, негайного вирішення вимагає введення у штатний розпис селищних рад бухгалтерів. Мінфін проти. Ми вважаємо, що посаду головного бухгалтера сільської ради, який має право другого підпису на банківських та касових документах і несе відповідальність нарівні з головою, мають планувати у штатному розпису сільської ради включно з переліком посад держслужбовців.

Усі ці проблеми видно як на долоні. Вони — на поверхні і не потребують теоретичних потуг. Треба лише бажання їх розв'язувати та більше довіряти органам самоврядування.

— Дякуємо за розмову.

Фото Георгія УДОВИЧЕНКО.

Люди вміють господарювати, гарно жити

*Третє скликання поспіль очолює територіальну громаду сіл Яноші та Балажер на Берегівщині **Марта БАРТА**. З пані головихою в нас відбувся короткий діалог.*

— Пані Марто, кажуть, якщо є бажання на власні очі пересвідчитися, що може самоврядування, їдьте у село Яноші.

Усміхнувшись, пані Марта відповіла, як у відомому фільмі:

— Ідіть і дивіться...

У привабливому, як кожен закарпатський куточок, селі Яноші проживає 1711 осіб та ще 1150 — у селі Балажер.

Найперше порахуймо живий капітал сільради. Це — 19 фермерських господарств, 30 зареєстрованих підприємців, два дитячі садки, що діють, загальноосвітня середня школа, сільськогосподарський ліцей, сільська лікарська амбулаторія, будинок культури. Чи не правда, є на що подивитися та поміркувати.

Як і скрізь, найголовніша увага, найбільший клопіт і неспокій через бюджет сільради. На 2003 рік його затверджено в сумі 167,5 тис. грн. Здавалося б, про що тут говорити за нинішніх цін на різноманітні послуги. Але гроші добрі господарі на абищо не витрачають. Жодної копійки. Завершили газифікацію ліцею, на яку сільська рада надала 20 тис. грн. Придбали опалювальні котли та необхідне обладнання, щоб цієї зими централізовано обігрівати ще й дитячі дошкільні заклади.

Будівля сільської лікарської амбулаторії із обшарпаного будиночка перетворилася на охайний медичний заклад. Тут також проведено газифікацію, зроблено євроремонт, упорядковано і озеленено територію. Плановано найближчим часом під'єднати амбулаторію і до центрального водопостачання.

У Яноші є стадіон площею три гектари, який в односельців дуже популярний. Колишній колгосп збудував на стадіоні басейн з використанням термальної води. Але будівництво було виконано неякісно, і ця споруда на сьогоднішній день не працює. Сільська рада, залучивши фермерів та підприємців села, взялася за цілковиту реконструкцію басейну і до кінця року його введуть у дію.

Усі основні роботи з поліпшення соціальної структури села фінансуються з бюджету сільради, у тому числі із спеціального фонду. Нині він становить 32,2 тис. грн. Основним джерелом поповнення цього фонду є надходження від продажу земель несільськогосподарського призначення. Планували отримати з цього джерела 17,5 тис. грн., а вже одержали понад 45 тис. грн. Це означає, що сільська рада зможе поповнити програму соціально-економічного розвитку села на 2003 рік.

На останній сесії депутати це й зробили. До основних заходів долучили благоустрій вулиць села Балажер, ремонт дахів сільського будинку культури і сільради разом з опалювальною системою. Взяли на повне фінансування та ввели до штату сільської ради посаду спеціаліста-електрика з обслуговування бюджетних установ та вуличного освітлення.

Заробітну плату сільським бюджетникам платять у встановлені строки, заборгованості нема. Всі працівники соціальної сфери села забезпечені земельними ділянками по 0,5 га.

До сільської ради жителі обох сіл обрали 15 депутатів, які утворили три постійні комісії:

Тож коли люди уміють господарювати, варто йти і дивитися.

Мукачеве — світова столиця лиж

Ця звістка радісно збуджувала уяву після того, як у місті висадився цілий десант австрійських бізнесменів на чолі із Йожефом Фішером, засновником знаменитої тамтешньої лижної фірми.

Прибули високі гості, щоб узяти участь в урочистому відкритті нового цеху та ще однієї технологічної лінії.

У новому цеху виготовлятимуть поліуретанові лижі на всі смаки: від дитячих до дорослих. Досі наша промисловість такої продукції не знала. Потужність поліуретанового виробництва грандіозна — 300 тисяч пар лиж на рік. Технологія і обладнання — найсучасніші.

— Наше співробітництво, — сказав в ексклюзивному інтерв'ю для «ГУ» пан Йожеф Фішер, — яке почалося 10 років тому, просто вражає. Подібні приклади знайти важко. У 1995 році ми відвантажили перші 2000 пар швидкісних лиж. Сьогодні мукачівці постачають у всі кінці світу майже мільйон пар першокласних, неперевершених лиж, які скрізь розкуповують. Іншого такого міста не землі нема. Це — справжня світова столиця лиж.

З налагодженням ще однієї технологічної лінії виробництво лиж у Мукачевому стає повністю автономним — від первинних заготовок до упаковки готової продукції.

Головний інженер підприємства Володимир Ващук додав:

— Цех ми побудували за вісім місяців. Його вартість — 1,5 млн. доларів, а встановленого обладнання — понад 3 млн. доларів. Ми горді з того, що значна частина обладнання виготовлена на українських заводах за нашим замовленням. Складніші вузли купували наші австрійські колеги, в рахунок інвестицій. Ми беремося протягом року позичені капітали віддати.

Самі мукачівці вважають, що ніхто, навіть у далекому майбутньому, не зможе посягнути на їхню корону світової столиці лиж.

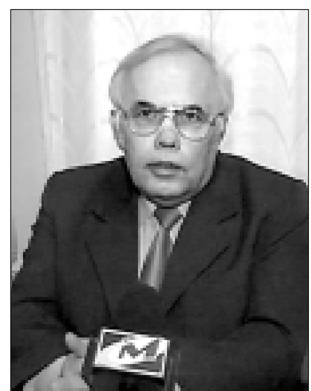
На знімку: Йожеф Фішер дає інтерв'ю для «ГУ».

Фото Олександра ФІЛІПОВА.

Закон половинчастий,

Вважає заступник голови Мукачівської районної ради Степан СІКОРА

— На рівні міських і сільських рад — усе розписано. Тут, можна сказати, повні господарі — органи самоврядування, які обирає населення. На рівні районів і областей — цілковитий вакуум. У цьому вакуумі керує призначена адміністрація.

У результаті часто-густо сільські ради, наприклад, які начебто законні господарі, сидять без грошей, перед райдержадміністрацією змушені знімати шапку. Візьмімо для прикладу одне з найбільших сіл нашого району — Лучки. Там 10 тисяч мешканців. Для сільського голови діє один принцип — закон та інтереси громади. Він не повинен боятися адміністрації і служити їй, бо в нього є ресурс — село велике та ще розуміння: тільки громада може звільнити його й обрати вдруге. Однак варто зайти такому голові у конфлікт з адміністрацією, як та пускає у хід свій «ресурс»: прокуратуру, податківців, СБУ —перевірити сільського голову. Це право дає їй декларативний закон про державну місцеву адміністрацію, згідно з яким адміністрація контролює органи правопорядку.

Буваємо за кордоном, відрекомендовуємося: я керівник органу самоврядування. Розуміють. Мій колега — голова райдержадміністрації — не розуміють. Що це за новину в Україні придумали? Вважаю, що на районних і обласних рівнях владу не структуровано.

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» каже: ради затверджують бюджет і контролюють його виконання. Але якщо це так, то жодна копійка без нашого контролю не має витрачатися. На практиці часто виходить навпаки. Контролюємо постфактум, коли гроші вже витрачені.

Райрада нині судиться з райдержадміністрацією. Сміховинний суд. Ми створили у районі комунальне підприємство — службу пасажирських перевезень. Структуру, яка об'єднає усіх приватних перевізників, щоб налагодити сільські маршрути та краще обслуговувати селян. Замовником має стати райдержадміністрація. Вона повинна затвердити графіки цих перевезень на контрольованих територіях. Така система, що поробиш.

Але з Ужгорода наказали: не смійте, ні в якому разі, бо кошти від перевезень мають надходити в область. От і судимося. Місцевий адміністратор керується інтересами людей, які його призначили. І виконує ту роль, яку йому підказують зверху.

Багато говоримо про «зелений туризм» на Закарпатті. Створили підприємство «Туристська садиба». Розробили програму вартістю 50 тис. грн. Гроші потрібні для поштовху, початку, розгону. Є фахівці, є бажаючі. Виділіть їм цих 50 тисяч гривень, завтра вони зароблять 100. Адміністрація грошей не дає, чекає дозволу згори, ніби там розуміються краще, ніж депутати райради.

Утішає одне: на Закарпатті швидше розуміють, що органи самоврядування наділені незборимою силою. Можливо, тому, що поряд сусіди, де самоврядування — основа і гарантія державного устрою та демократії. Недарма вибори міського голови Мукачевого, наприклад, стали загальнодержавною подією.

Є на території нашого району санаторій «Перлина Карпат». Побудовано його було на кошти колишніх колгоспів нашої області. Колгоспів тепер нема. І документів, що вони будували цей санаторій, також нема. І ось нещодавно з'являється папір — постанова Всеукраїнського союзу сільськогосподарських підприємств і ЦК профспілок агропромислового комплексу про те, що контрольний пакет «Перлини Карпат» належить їм.

Знайшлися господарі! «Хлопці, — кажу, — чекайте. Ви що, будували цей санаторій?»

Райрада приймає рішення: взяти «Перлину Карпат» в оперативне управління доти, доки не буде встановлено державну частку його майна та частку недержавних власників. Що роблять у відповідь зазіхальники? Звертаються до суду. А оскільки їм у Києві ближче до високого начальства, долучають Генеральну прокуратуру. Тяганина триває рік. Залучили до неї навіть Кінаха, коли той був прем'єр-міністром України. Як то так? Якась районна рада, мовляв, стала на перешкоді і не віддає санаторій. Але районна рада не хоче «Перлину Карпат» забрати собі, вона хоче, щоб санаторій не викрали з району. І хоч справа вже дійшла до Верховного Суду, ми переконані: санаторій відвоюємо, і він служитиме району, області і всій Україні. Хай це стане прикладом незборимої сили самоврядування.

Деприватизувати швидко і, якщо хочете, нахабно

У самоврядному законодавчому просторі найкомфортніше почуваються міські голови. Закон про місцеве самоврядування в Україні наділяє їх значними повноваженнями незалежно від президентської вертикалі влади. Набирають сили національні асоціації, що об'єднують міських, сільських та селищних голів, і готові завжди стати на захист самоврядних чільників.

Такої само думки і міський голова Ужгорода Віктор Погорєлов. Два його попередники на чолі міської громади, бувало, різко конфліктували з обласною виконавчою владою і до добра це не приводило, а, навпаки, лише гальмувало розв'язання нагальних міських проблем.

До досягнень міської влади можна зарахувати те, що у квартирах ужгородців з'явилася гаряча вода — це справжня дивина за останні роки. Місто повністю розрахувалося за теплопостачання, заборгованість із зарплати бюджетникам з 3 млн. зменшилася до 800 тис. грн. Але це лише кілька «больових точок», які вдалося ліквідувати.

Віктор Погорєлов каже:

— За останні десять років міське господарство опинилося у такому стані, що невідомо, як з нього вийти. Всі наші міські комунікації, наприклад, уже відпрацювали по два терміни, а будівлі у центрі, зведені ще за часів Австро-Угорщини та Чехословаччини, потребують невідкладного ремонту.

Як міський голова, я себе питаю: що робити? І знаю відповідь — узяти кредити. Але які, під 17—20 відсотків річних? Часто буваю у Мадярщині, розмовляю з угорськими колегами. Всі вони розв'язують головні міські проблеми за рахунок кредитів — 6—7 відсотків річних. Ми готові сьогодні взяти кредит у 50 млн. доларів. Для прикладу, поставити усім ужгородцям лічильники гарячої і холодної води, також у кредит. Ми не знаємо, хто скільки споживає води та теплової енергії, де можна заощадити. Але якщо місто візьме такий кредит під 18 відсотків річних, то сяде весь його бюджет. Вважаю, що законодавець зобов'язаний (бо далі зволікати просто неможливо) на державному рівні вирішити питання кредитування банками органів місцевого самоврядування, життєдіяльності міст. Щоб позику місцевій владі давали під нормальний європейський відсоток і не наживалися на самоврядних органах.

Коли б я особисто мав можливість брати кредити, в місті можна було б багато зробити такого, що залишилося б на роки. І це аж ніяк не вихваляння.

Друга проблема — приватизація.

Ми часто порівнюємо себе зі своїми угорськими сусідами, бо, можна сказати, дихаємо з ними одним повітрям. В угорських містах приватизація йшла іншим шляхом. Що зроблено в Ужгороді? Усі магазини, їдальні та інші прибуткові підприємства, що розташовані в центрі, було приватизовано, тобто продано. Місто отримало якусь суму грошей, закопало їх, образно кажучи, в якусь дорогу і все — грошей нема. У сусідів усе це залишилося власністю громади і здається в оренду. За рахунок одержаних коштів вони утримують старі будинки.

Але що з воза впало, те пропало. Залишилися заводи, які працювали, а тепер стоять. Наприклад — величезний завод «Турбогаз», розміщений на 42 га, де працювали 3,5 тис. осіб. Тепер робітники, виштовхані за прохідну, стоять на базарах, не мають у що вдягтися та живуть надголодь. Таке саме становище на заводі «Більшовик», де працювало 500 людей. Нині підприємство акціонувалося, створили з десяток товариств на єдиному податку у 300 грн., трудяться 37 осіб. Керівники рахують прибутки.

Та найяскравіший приклад з механічним заводом, що виробляв меблі для флотів колишнього Союзу. Величезне підприємство також сьогодні не працює. Запустили один цех, де шиють гаманці. Керівник заводу сидить у своєму кріслі вже 15 років. Значить, йому вигідно так сидіти.

Міська влада використовує найменші можливості, щоб допомогти. Трапляється, скажімо, інвестор. Запрошуємо його на такий завод. Починаються торги між керівництвом підприємства та інвестором: а що, а як? Переконаний, що одне із запитань звучить приблизно так: а що я з цього матиму?..

Вирішили одного з керівників підприємства, що не працює, запросити на сесію. І одразу здійнявся страшенний галас: яке ви на це маєте право? Права у нас є, щоб поставити на зборах акціонерів питання про заміну керівника. Цим правом ми й скористалися.

Якщо добре розібратися з цими питаннями, то висновок один: на таких підприємствах треба міняти керівників попри все. Але це те, що можна зробити на місці. А щоб допомогти державі, необхідно переглянути приватизацію. Провести деприватизацію. Швидко і, якщо хочете, нахабно повернути кошти власникам і діяти. Чому законодавець такий нерішучий у цьому питанні? Адже в Україні мертвими стоять сотні приватизованих заводів.

Усім зрозуміло: якщо з приватизованого підприємства жодного зиску, треба розв'язувати руки і державній владі, і органам самоврядування. Але в нашому парламенті, крім розмов навколо деприватизації, справа далі не посувається. А це на сьогоднішній день одна з найгостріших проблем для більшості міст України. І Ужгород — не виняток.

Матеріали підготували Іван ГУДЗОВАТИЙ, Анатолій КАРАСЬ.

СУСПІЛЬСТВО

Секретний фарватер

«Державне планування — це узгодження всіх аспектів економічної політики загалом, на відміну від розробки і висування цих об'єктів ***ЧАСТИНАМИ****, — особливо коли цим займаються люди, що переслідують лише свої* ***ВУЗЬКОГРУПОВІ ІНТЕРЕСИ Й ЦІЛІ****»... Слова ці сказано не політиком, не економістом-теоретиком, а одним з найвідоміших топ-менеджерів XX століття Лі Якоккою. Ви згодом зрозумієте, чому ми його згадуємо.*

Тижневик «Галицькі контрасти» (№ 22 за червень 2003 р.), що має репутацію «видання для професіоналів», включився в інформаційну війну між державною холдинговою компанією «Чорноморський суднобудівний завод» і агрофірмою ТОВ СП «Нібулон» (про який «Голос України» писав уже не раз) з такою «диспозицією»: «Держава прагне продати Чорноморський суднобудівний завод за 200 млн. грн. до кінця літа... Держава хоче «злупити» з інвестора якомога більше... На самому заводі вважають, що завод варто було приватизувати «за один долар».

Ми зараз не повертатимемося до спору, що триває вже десять років. Мабуть, будь-який варіант має право на існування, якщо стратегічною метою **СПРАВДІ** є «реанімація» промислового гіганта і галузі загалом. Поговоримо краще про той спір, внаслідок якого «серія публікацій і репортажів буквально захлеснула наше інформаційне поле» («Інтер», «Подробиці», 05.06.2003 р.).

Коротко нагадаємо: договір купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва «Реконструкція Східної добудовної набережної» № 0502/1 КП було укладено між СП «Нібулон» і ДАХК «ЧСЗ» 5 лютого 2002 року, до того ж **ІНІЦІАТИВА** продажу об'єкта виходила від керівництва холдинга (вих. № 794/01-94/2764 від 04.12.2001 р.). Грунтувалася ініціатива на «стратегічних планах розвитку підприємства ДАХК «ЧСЗ», що враховували «неможливість використання об'єкта незавершеного будівництва у виробничо-технологічному циклі ДАХК «ЧСЗ», а також «достатність наявних добудовних набережних, що на випадок введення в експлуатацію Східної набережної... призведе до простоювання наявних виробничих потужностей». (Цитуємо за текстом експертного висновку, спеціально замовленого ДАХК «ЧСЗ» напередодні продажу об'єкта).

Офіційну згоду на здійснення операції дало Міністерство промислової політики, що представляло державу як засновника ДАХК «ЧСЗ», Фонд держмайна, Міністерство економіки і з питань європейської інтеграції, а також Спостережна рада компанії. Легітимність договору підтверджено рішенням Вищого господарського суду України від 12.11.2002 року. Миколаївська обласна держадміністрація затвердила до реалізації розроблений «Нібулоном» інвестиційний проект **«Будівництво перевантажувального термінала для зернових і олійних культур» (загальна сума інвестицій — 23 млн. доларів США).** Після досить тривалих погоджень проект було зареєстровано у СЕЗ «Миколаїв». У цілковитій відповідності зі стратегією СЕЗ — залучення інвесторів на «зайві» (в іншому разі на такі, що підлягають консервації) промислові фонди суднобудівних заводів.

Читаємо тижневик «Контракти»: «Дивує поспіх, з яким «Нібулон» розпочав спорудження зернового термінала... Тоді підприємство ще не мало права називатися СЕЗ. Пільги уряд подарував дещо пізніше: у липні 2002 р. постановою Кабміну щодо СЕЗ «Миколаїв» було додано кілька пріоритетних видів економічної діяльності, серед яких «транспортна обробка вантажів і складування». Як на замовлення!» У цьому зв'язку варто нагадати текст Закону України від 13.07.2000 р. № 1909-III «Про спеціальну економічну зону «Миколаїв», **у якій і «сферу транспорту», і «переробку сільськогосподарської продукції було названо в числі пріоритетних видів діяльності. Як, до речі, і «виробництво меблів», і «асенізація».** І непосвяченому читачеві зрозуміло: якби всі суднобудівні потужності можна було завантажити саме суднобудівними замовленнями, жодні інші «пріоритетні види» не знадобилися б. Ну не винуватий «Нібулон» разом зі своїм «колишнім могутнім владним лобі» в тому, що на Східній набережній більше ніхто не хоче добудовувати авіаносці!

А щодо постанови Кабінету Міністрів, прийнятої «на замовлення» (23.07.02 № 1038), то, згадуючи її, не завадило б навести повну назву: «Про внесення змін до Постанови КМ від 26.07.00 р.». Тобто зміни «на замовлення» вносилися не до закону, а до постанови уряду, щоправда, уряду попереднього, якою перелік пріоритетних видів діяльності було скорочено, що й претендувало на зміну закону. І не пам'ятається, щоб тоді хтось когось підозрював, що зміни було внесено «на замовлення».

Таке цікаве твердження (як і те, що «згодом суд переглянув свою позицію і зняв ліміт на перевезення вантажів («Нібулона») і коментувати не варто. Зазначу лише, що жодними умовами договору купівлі-продажу ні прямо, ні опосередковано не було передбачено обмеження обсягів перевезення зернових вантажів на територію термінала СП «Нібулон». Щоправда, були деякі позначки від руки, без підпису і печатки, «нашкрябані» в лівому нижньому кутку схеми-додатка, які, як і належить їм за самоназвою, розглядали журналісти («Подробиці» «Інтера») і визнали «чіткою вказівкою щодо обмеження квоти перевезень для СП».

Жодна з численних експертиз позначки на полях «чіткою вказівкою», зрозуміло, не визнала. А от офіційний висновок територіальних підрозділів Державної адміністрації залізничного транспорту України і Державної служби автомобільних шляхів України виявились доволі чіткими і були взяті до уваги. У першому написано: «Заявлена ТОВ СП «Нібулон» інтенсивність надходження зернових вантажів залізничним транспортом на адресу перевантажувального термінала обсягом до 120 вагонів на добу (пікові поставки) не позначаються на встановленому ДАХК «ЧСЗ» порядку руху залізничного транспорту заводу». У другому зазначено: «Заявлені обсяги автомобільних вантажоперевезень не створюють жодних перешкод для руху технологічного транспорту ДАХК «ЧСЗ».

Тому з висновком про те, що «коли завантажити потужності заводу навіть частково, «зернових пробок» не уникнути», ті самі журналісти «Контрактів» вочевидь промахнулися. Адже згадані вище висновки спеціалістів-транспортників давалися «з урахуванням перспективи технічного переоснащення ДАХК «ЧСЗ» і модернізації його виробничих потужностей, а також розвитку альтернативних видів діяльності». Нам залишається лише повірити на слово журналістам, котрі стверджують, наче потенційні інвестори вимагають «вивести всі виробничі потужності «Нібулона» з території «ЧСЗ». Можливо, на якомусь приватному брифінгу хтось і зізнався їм (журналістам), що бажає стати інвестором. А публічно робити такі заяви жодний осудний інвестор справді не буде: адже поки що не визначено умов приватизації підприємства.

Передавання в довготермінову оренду «Нібулону» земельної ділянки акваторії загальною площею 20,35 га (для обслуговування набережної, зрозуміло) сьогодні в багатьох ЗМІ називають не інакше, як «загрозою існуванню суднобудівного підприємства, оскільки перекриваються основні технологічні зони для виведення суден». Між тим у згадуваному вже експертному висновку, зробленому на замовлення ДАХК «ЧСЗ» напередодні продажу об'єкта (зауважу, що в договорі експерта із замовником зазначено: **«Наведене нижче свідчить про цілковите взаєморозуміння сторін у частині мети, завдань і засобів оцінки ринкової вартості об'єкта»), зазначено, що одним із «засадничих для визначення використання об'єкта чинників» є «наявність оцінки глибоководної акваторії, що прилягає до об'єкта, достатньої для організації зовнішнього рейду (якірної стоянки) і приймання суден з осадкою до 10 метрів...»**

Є ще й офіційний висновок державної експертизи землевпорядкування (від 12.09.02 № 1263), наведений Держкомітетом України із земельних ресурсів: «Поданий на державну експертизу проект відведення земельної ділянки акваторії відповідає вимогам земельного законодавства і чинним нормативно-технічним документам і оцінюється позитивно». Боюся надокучити посиланнями і номерами реєстрації. Але як інакше відповісти на запитання ЗМІ: «Хто робив аналіз цього проекту, хто прораховував ризики?» («Подробиці»).

Як випливає з листа першого заступника голови Держкомзему України В. Кулінича, «у договорі купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва «Реконструкція Східної добудовної набережної» ДАХК «ЧСЗ» було включено вартість робіт з днопоглиблення акваторії набережної до суднохідного каналу, що становить 3,6054 млн. грн. ТОВ СП «Нібулон» під час купівлі зазначеного об'єкта внесло вартість... робіт і фактично одержало право на користування земельною ділянкою під акваторією».

А тут ще журналісти («Контракти») «роз'яснили» народу, що «всупереч законодавству, яке забороняє приватизацію акваторій портів і причалів, «Нібулон» продовжує створювати інфраструктуру фактично приватного порту». Про те, що «Нібулон» не купував ні порту, ні причалу, а купив об'єкт незавершеного будівництва, пройшовши через безліч погоджень і судових засідань, ми знаємо. Про те, що «Нібулон» будує «приватний порт», ми не знаємо нічого, оскільки насправді будується лише термінал. А ось те, що словосполучення «приватний порт» було «вкинуте» в пресу недаремно, нам якраз і роз'яснили. Суть роз'яснення гранично проста: боротьба йде не за добудовну набережну, не за начебто перекрите «виведення суден» і вже тим паче не за розбиті під'їзні шляхи. Боротьба ведеться за **ПРИЧАЛЬНІ СТІНКИ.**

Найглибша акваторія прилягає саме до Східної набережної. Тому «рятівникам суднобудівного заводу, що гине, хотілося б прикупити за горезвісний «один долар» зовсім не «виробничі потужності ЧСЗ». Просто великий бізнес доріс до того, щоб мати свої порти... І діловий пресі, здатній роздобути навіть нечіткі позначки на полях, непогано було б знайти відповідь на таке запитання: то хто саме загрожує існуванню «заводу, який знають в усьому світі?». «Нібулон» з його набережною чи все-таки хтось інший? А поки що нам залишається лише знову процитувати Лі Якокку: «Більшості публіки дуже важко з'ясувати ситуацію... за такого висвітлення її в діловій пресі країни».

Лія ЛЮЧИНСЬКА.

Пасажиром стати спробуй

(Початок на 1-й стор.).

Десятого липня ми спробували придбати квитки до Криму. Для цього відправилися до Центральних залізничних кас. Більша частина із трьох десятків кас працювала. Біля кожного віконця стояла черга осіб із п'яти— семи. Дізнатися про наявність квитків можна було або вистоявши чергу до каси, або заплативши півтори гривні за довідку. Квитки на весь строк попереднього продажу можна було придбати майже у будь-якому напрямку. Винятком був потрібний нам — до Криму до п'ятого серпня квитків не було взагалі. Тим, хто хотів би відправитися туди 5—9 числа, довелося б задовольнитися незручними боковими місцями біля туалетів. Поїхати пізніше можна було без особливих проблем, а на 15 серпня і далі, аж до 25, можна було придбати будь-які квитки на будь-який потяг.

Проблема полягала в тому, що нам потрібен був не абстрактний квиток до Криму. Нам треба було потрапити туди другого серпня. У цьому працівники Центральних залізничних кас допомогти нам не змогли.

З'ясувати ситуацію з продажем квитків, рівнем обслуговування ми два дні намагалися у начальника українського центру з обслуговування пасажирів на залізничному транспорті України Ольги Петрівни Левчун. Але на шляху до інформації «бойовим кораблем» стала секретарка Люба. Вона відкидала всі прохання про зустріч, запевняючи, що Ольга Петрівна проводить нараду. Цікаво, керівник Центральних залізничних кас радиться лише два дні чи все літо? Ми вирішили пошукати щастя безпосередньо на вокзалі.

Черги біля кас на станції Київ-Пасажирський були набагато більші, розцінки за довідку на п'ятдесят копійок вищі, але в залах установлено спеціальні монітори, з яких можна було отримати інформацію про наявність квитків на конкретні потяги. Безпосередньо біля входу до залу за три метри від міліціонера нас зупинив «хлопчина» 20—30 років з чіпким бігаючим поглядом.

— Квитки потрібні?

— Сімферополь, купе на перше число, — слухняно відрапортували ми.

— Немає проблеми.

— А як це виглядатиме, адже прізвища у квитках ставлять?

— Я підведу вас до каси і ви все оформите самі, — заспокоїв «квитковий чаклун».

— Але ж квитків у касах немає.

— Місця знати треба...

— А скільки це коштуватиме?

Відповіді на це запитання ми не почули, оскільки поряд блиснув фотоспалах, і невдалий благодійник практично розтанув у натовпі. Вистоявши ще одну чергу, ми переконалися в надійності єдиної комп'ютерної системи, що підтвердила відсутність квитків у напрямку, що нас цікавив.

Одразу помітні у натовпі хлопці з тими само бігаючими поглядами, запідозривши недобре, від контактів з нами ухилилися. **На Південному вокзалі нам, щоправда, запропонували дещо іншу схему — називаєш прізвище, і тобі за 150 гривень протягом десяти хвилин приносять омріяний квиток, вартість якого коливається в межах 50—70. (При цьому у вас немає ніякої гарантії, що на місце, вказане в цьому проїздному документі, не претендуватимуть ще кілька осіб). Від послуг «благодійника» довелося відмовитися — і дорого, і ненадійно.**

А омріяний рожевий прямокутник ми придбали за порадою одного чоловіка у сервісному центрі вокзалу, заплативши за вхід усього двадцять гривень. У касі цього сучасного, цілком комфортабельного залу чекання придбали квитки були. Щоправда, інформація про цей рай для пасажирів надто ніде не афішується. Можливо, тому, що високої якості обслуговування для всіх все одно не вистачить. Це, втім, уже зовсім інша історія...

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ, Олег ДЕНИСОВ.

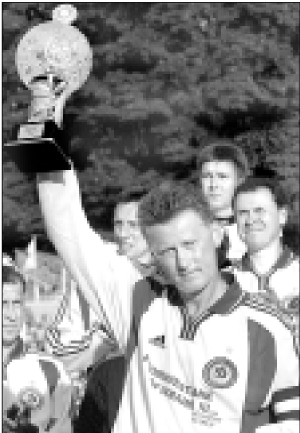
Київ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Одразу помітні у натовпі хлопці з тими само бігаючими поглядами

Народна любов — головний подарунок!

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Відзначаючи минулої неділі свій піввіковий ювілей, наставник національної збірної України з футболу Леонід Буряк переконався, що народ його любить і вірить у нього. Леоніда Йосиповича вітали друзі, футболісти, знайомі і просто прихильники його таланту.

У прес-центрі динамівського стадіону, де відбулася урочиста церемонія, зранку було сказано чимало щирих слів, вручено море квітів і подарунків, які приймали ювіляр, його чарівна дружина Жанна і син — молодий український дипломат. Донька Оксана, солістка Штутгарт-балету, через справи, пов'язані з гастролями, на батьків день народження прибути на змогла.

Потім юні динамівці привезли величезний торт. До нього було ще й шампанське. А ще один з прихильників подарував кошика з п'ятдесятьма маленькими... бурячками.

— Я тебе не тільки поважаю, дорогий Льоню, — сказав видатний гравець і тренер, олімпійський чемпіон Микита Симонян, — а почуваю до тебе найніжніші почуття, люблю і шаную.

Розчулений іменинник сказав:

— Мені дуже пощастило в житті, бо потрапив до видатного клубу, вірою і правдою служив майже тринадцять років. Тут справді добра аура, це таки сім'я.

Поруч з ювіляром сидів його наставник в одеському «Чорноморці», заслужений тренер України Сергій Йосипович Шапошников, який свого часу замінив 15-річному Леонідові батька, котрий помер.

Під вечір ущерть заповнені трибуни стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського вітали зірок найпопулярніших радянських клубів. До речі, людей ніхто не примушував прийти на матч, вхід був платний. А про те, куди поділися зібрані кошти, — трохи пізніше.

Господарі виступали таким складом: Чанов, Михайлов, Євсєєв, О. Кузнецов, Дем'яненко, Трошкін, Буряк (капітан), Михайличенко, Блохін, Шматоваленко, Калитвинцев, Шарій, Литовченко, Заваров, Яремчук, Яковенко, Баль.

За московський «Спартак» грали: Дасаєв (капітан), Горлукович, Поздняков, Хідіятуллін, Морозов, Шавло, Ярцев, Гладилін, Гаврилов, Черенков, Родіонов, Атауллін, Аджоєв, Єгорович, Суслопаров, Мухамадієв, Кужелєв, Заназанян.

Останній ніколи у «Спартаку» не грав, а в рідному єреванському «Арараті». Але Леонід Йосипович запросив багатьох друзів. Зокрема, тбіліських Олександра Чівадзе, Рамаза Шенгелію і Оганеса Заназаняна, який перебуває у добрій спортивній формі. Та й до червоно-білих усе-таки має якийсь стосунок: він — головний тренер єреванського клубу вищої ліги — «Спартака»...

Буряк провів на полі весь ігровий час, був активний і корисний, як у найкращі часи. Частував партнерів бездоганними передачами на 30—40 метрів. «Більше тридцяти йому не даси», — сказав знайомий уболівальник. І це правда.

Суперечка була справжньою і захопливою. Гри у піддавки не спостерігалося. Перемогу динамівцям приніс точний удар Шарія на 71-й хвилині.

Після гри було багато подарунків для учасників. А Леонід Буряк, як і обіцяв, передав чек (гроші, виручені від продажу квитків) вихованцям ліцею МВС, батьки яких — охоронці правопорядку — загинули.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У відсутності логіки... обов'язково є «логіка»?

МОБІЛЬНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Здавалося б, що більше операторів мобільного зв'язку в українських регіонах, то краще. Конкуренція між ними призведе до зниження вартості телефонних послуг. На жаль, у нашій країні є структури, які діють усупереч цій очевидній істині.

Нещодавно Український державний центр радіочастот та нагляду за зв'язком» («Укрчастотнагляд») призупинив розгляд заявок ЗАТ «Українські радіосистеми» (УРС-WellCOM) про видачу дозвільних документів на використання радіочастот GSM-900 та будівництво мережі стільникового зв'язку в регіонах України. Така раптова «принциповість» просто дивує. Насамперед цілковитою, на перший погляд, відсутністю логіки.

На перший погляд

І річ не в тім, що у такої поважної організації раніше не з'являлося жодних сумнівів щодо легітимності як ліцензій УРЗ на радіочастоти в регіонах, так і, відповідно, заявок УРС, і «Укрчастотнагляд» справно приймав (у лютому, березні, квітні й травні) до розгляду заявки УРС і здійснював потрібні заходи з їх погодження. А сумніви, що раптом з'явилися в «Укрчастотнагляду», останній мотивував тим, що на засіданні Міжвідомчої комісії з питань ліцензування використання радіочастот (МЛК) було розглянуто питання анулювання ліцензії УРС, про що «Укрчастотнагляд» 2 червня і повідомив УРС.

Та цікаво ось що — засідання МЛК відбулося аж 22 квітня! І про що ж, поперше, думав «Укрчастотнагляд» півтора місяця. А, по-друге, рішення ж ухвалює не МЛК, а Держкомзв'язку — а останній, послухавши МЛК, жодного рішення щодо ліцензій на радіочастоти не ухвалив. Бо дуже глибоко сумнівався в тому, що анулювати їх взагалі можна. Але вимагають — згори.

Як відомо, 17 квітня 2003 р. нарада, що зібралася у віце-прем'єра з «проблем телекомунікацій», також раптом, і, на перший погляд, ні з того ні з сього, вирішує, що потрібно анулювати ліцензії на радіочастоти в УРС. Про що й видає відповідне протокольне доручення Держкомзв'язку. А Держкомзв'язку, щоб викрутитися, створює якусь робочу групу, котра й досліджує це саме протокольне доручення, а вірніше, як зробити те, що «доручається», але, схоже, зіткнувшись з нерозв'язним завданням, ніяк не знайде шляхів вирішення.

А як знайти, коли УРС нічого не порушувало, гроші за частоти справно сплачує і збирається протягом року розвивати ці самі регіони, інвестувавши в загальноукраїнську мережу мобільного зв'язку WellCOM 100 млн. дол. Про що УРС і сповістило громадськості 10 квітня.

Поперед батька?

А річ у тім, що поки рішення Держкомзв'язку як органу ліцензування в галузі про анулювання ліцензії немає, УРС наділено всіма легітимними правами ліцензіата. Згідно із законами «Про радіочастотний ресурс України» та «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». А якщо навіть рішення про анулювання і з'явиться — наприклад, у зв'язку з тим, що «неквапливих» (в частині виконання «протокольних доручень») керівників Держкомзв'язку нещодавно замінили іншими людьми, то воно може й буде, як я думаю, оскаржено в суді.

І вже зовсім це не справа наглядового органу в галузі — «Укрчастотнагляду», маніпулювати з ліцензіями та заявками (призупинення тощо) без рішення органу ліцензування про анулювання. Функція «Укрчастотнагляду», як відомо, проста: стежити за виконанням операторами умов ліцензій, відповідністю їх обладнання вимогам українського законодавства тощо. І, в разі виявлення порушень, сповіщати про це Держкомзв'язку. Який і вирішить, як вчинити з порушниками.

То що ж спонукало «Укрчастотнагляд» поперед батька?.. Як стверджують деякі ЗМІ, — «усне доручення виконавчої влади», яке, знехтувавши закони, і кинулося виконувати «Укрчастотнагляд».

Подвійні стандарти

Облишивши свої законні справи, хоча роботи в «Укрчастотнагляду» сила-силенна. Адже, як повідомляє одна з газет, «якщо екстраполювати жорсткі вимоги з виконання ліцензійних умов на весь ринок мобільного стільникового зв'язку, то до злісних порушників потрапляє» і компанія «Астеліт», «недавно придбана компанією DCC, яка на відміну від WellCOM не те що не вийшла в регіони, а взагалі не починала надавати послуг». А ліцензії «Астеліт» отримала років п'ять тому.

І тут чомусь питання про анулювання ліцензії, призупинення тощо не постає. У чому ж, запитуємо, ліцензійна «принциповість»? Може, в тому, що саме DCC придбала «Астеліт», і з цього приводу виконавча влада доручень не давала. А як тоді, питається, Закон? Який понад усе...

Ще гірше з самою DCC, за якою «Укрчастотнагляд», схоже, не наглядає вже років вісім. Як компанія, що має ліцензію лише на фіксований радіодоступ, може надавати в деяких регіонах України послуги мобільного зв'язку? Держкомзв'язку не вважає DCC мобільним оператором і так само, як мені здається, заплющує очі на порушення ліцензійних умов. «З компанією DCC склалася унікальна ситуація», — заявляв ще колишній голова Держкомзв'язку (2001 р.):«Про цю проблему знають усі фахівці. Ми відверто заявляємо: DCC не має ліцензії на мобільний зв'язок. І в DCC кажуть, що вони не мобільний, а мікростільниковий оператор. Але сам факт надання роумінгу від однієї базової станції до іншої свідчить про те, що компанія порушує умови ліцензії. Хто має зупинити цей процес, я не можу відповісти».

Процеси, процеси...

Процес можна було б зупинити, якби DCC отримала ліцензію на мобільний зв'язок у стандарті GSM, що вона й зробила, придбавши у тримача одного із видів такої ліцензії «Астеліт». Однак розгортання мереж і в стандарті GSM-1800, ліцензію на частоти в якому мала ця компанія, надто дороге. Порівняно з GSM-900.

І DCC спробувала придбати компанію УРС, яка володіє ліцензією на частоти в цьому стандарті. Однак спроба купівлі УРС не вдалася, і тоді, на думку низки експертів і керівництва УРС, було вчинено маневр з нарадою у вищому органі виконавчої влади тощо.

Однією з ланок цієї комбінації стало призначення 7 червня колишнього віцепрезидента DCC першим заступником голови Держкомзв'язку, який саме й відповідатиме за частоти, оскільки злиття з посадою очолить МЛК. Завдання у нового заступника одне: «Забрати у нас ліцензії і віддати їх DCC», — говорить так голова Наглядової ради УРС.

От і вся «логіка»?

Однак у правовій державі, до якої належить(?) Україна, така «логіка» шансів мати не повинна. Тепер нею займатимуться суди. Поки Господарський суд Києва, куди звернулася УРС, оскаржив у судовому порядку дії «Укрчастотнагляду». А в разі продовження ланцюга неправових дій з боку держструктур буде продовжене й ланцюг судових розглядів. У тому числі й на міжнародному рівні. Про що наприкінці травня попередили УРС.

Сергій САМОХВАЛОВ.

ФУТБОЛ

Лише одна несподіванка

Чемпіонат країни. Вища ліга. 1-й тур.

«Металург» Зп — «Шахтар». 0:3. 7 000 глядачів. **Голи:** Вукич, 24, Лемос, 48, Воробей, 90.

«Борисфен» — «Дніпро». 0:2. 5 000. Венглинський, 21, Рикун, 66.

«Карпати» — «Кривбас». 4:1. 8 000. Мізін, 56, 64, 88, з пенальті, Беньо, 71 — Беньо, 44, у власні ворота.

«Зірка» — «Арсенал». 1:0. 7 500. Євменьєв, 46.

«Динамо» — «Волинь». 5:1. 8 000. Хацкевич, 32, Белькевич, 45, 83, Несмачний, 57, Шацьких, 78 — Гавранчич, 59, у власні ворота. На 10-й хвилині з поля вилучено лучанина Сіанкама (два попередження).

«Іллічівець» — «Таврія». 1:1. 7 600. Бабич, 78 — Гайдаш, 72.

«Металург» Д — «Ворскла-Нафтогаз». 2:2. 2 500. Дранов, 68, Деметрадзе, 71, з пенальті — Омоко, 48, Павлович, 58. На 79-й хвилині з поля вилучено донечанина Вірта (навмисно наступив на ногу гравця, що лежав, після зупинки гри).

«Оболонь» — «Чорноморець». 1:0. 2 000. Міщенко, 81.

«Динамо», «Карпати», «Шахтар», «Дніпро», «Зірка», «Оболонь» — по 3 очки, «Ворскла-Нафтогаз», «Металург» Д, «Іллічівець», «Таврія» — по 1, «Арсенал», «Чорноморець», «Борисфен», «Кривбас», «Металург» Зп, «Волинь» — по 0.

Зазвичай стартові тури особливими несподіванками не відзначаються. Потрібна, так би мовити, розкачка. Але цього разу фаворити почали напропочуд потужно і здобули досить переконливі перемоги. Скажімо, «Шахтар» застукав зненацька запоріжців. Ті, либонь, ще не прийшли до тями після повернення до вищої ліги, котре їм «з неба впало». Тому їхній склад поки що має дещо розбалансований вигляд.

Динамівці сповна «віддячили» лучанам за те, що ті відібрали в них дорогоцінні очки на фініші попереднього турніру. Гостей, які чомусь стрімголов кинулися перемагати чемпіона, дуже підвів Сіанкам. Уже на перших хвилинах він отримав дві жовті картки, і волиняни залишилися в меншості.

Брак досвіду не дав змоги бориспільцям чинити гідний опір «Дніпрові». Та одна сенсація все-таки сталася. У Кіровограді дебютант вищого класу — «Зірка» —переграв «Арсенал», від якого очікують нових злетів, боротьби за призове місце. До того ж «канонірі» дуже засмутили свого тренера В'ячеслава Грозного, котрому того дня виповнилося 47 років.

Утім, мабуть, не варто надто вже переоцінювати маленькі стартові сюрпризи.

На знімку: грають «Динамо» і «Волинь»

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Еліта гратиме в гостях

Відбулося жеребкування 1/32 фіналу розіграшу Кубка країни 2003/2004 року. Матчі відбудуться 9—10 серпня. Команди вищої ліги на цьому етапі гратимуть на полях суперників: «Поділля» (Хмельницький) — «Арсенал» (Київ), «Нафтовик» (Долина) — «Оболонь» (Київ), «Нива» (Тернопіль) — «Іллічівець» (Маріуполь), «Газвинк-Скала» (Стрий) — «Зірка» (Кіровоград), «Техно-Центр» (Рогатин) — «Волинь» (Луцьк), «Рава» (Рава-Руська) — «Таврія» (Сімферополь), ОЛКОМ (Мелітополь) — «Металург» (Донецьк), «Олімпія ФК АЕС» (Південне) — «Чорноморець» (Одеса), «Севастополь» — «Кривбас» (Кривий Ріг), «Титан» (Армянськ) — «Карпати» (Львів), «Гірник-Спорт» (Комсомольськ) — «Металург» (Запоріжжя), «Водник» (Миколаїв) — «Ворскла-Нафтогаз» (Полтава), «Десна» Чернігів — «Дніпро» (Дніпропетровськ), «Авангард» (Ровеньки) — «Борисфен» (Бориспіль), «Явір» (Краснопілля) — «Шахтар» (Донецьк), «Вуглик» (Димитров) — «Динамо» (Київ).

■ *Теніс*

Нова Каховка. Матч Кубка Девіса. Друга група. Євро-Африканська зона. Україна—Кот д'Івуар. 3:2.

В. Б.

Постанова Верховної Ради України

Про Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік

Заслухавши та обговоривши поданий Кабінетом Міністрів України проект Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік та враховуючи звернення Президента України до Верховної Ради України щодо найбільш нагальних питань бюджетної політики на наступний фінансовий рік, Верховна Рада України відзначає, що головними завданнями бюджетної політики на 2004 рік є:

ресурсне забезпечення здійснення соціальних та економічних реформ, курс на які проголошено у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, схваленій Верховною Радою України;

формування наступності державної бюджетної політики шляхом запровадження стратегічного бюджетного планування на середньостроковий період.

За результатами парламентських слухань щодо проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік, поданого Кабінетом Міністрів України, відповідно до статті 33 Бюджетного кодексу України Верховна Рада України **постановляє**:

1. Основні напрями бюджетної політики на 2004 рік, подані Кабінетом Міністрів України, взяти до відома.

2. Схвалити Пропозиції Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік згідно з додатком 1 та Доручення Верховної Ради України Кабінету Міністрів України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік згідно з додатком 2 до цієї Постанови.

3. Кабінету Міністрів України підготувати проект Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік з урахуванням Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік, схвалених Пропозицій Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік та Доручень Верховної Ради України Кабінету Міністрів України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік.

Голова Верховної Ради України
В.ЛИТВИН.

м. Київ,
19 червня 2003 року.
№ 987–IV.

Додаток 1 до Постанови Верховної Ради України від 19 червня 2003 року № 987-IV

Пропозиції Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік

З метою забезпечення формування реального проекту Державного бюджету України на 2004 рік та якісного складання проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік Кабінету Міністрів України врахувати такі пропозиції Верховної Ради України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік:

1. Проект бюджету на 2004 рік має формуватися відповідно до положень Конституції України, Бюджетного кодексу України, Послання Президента України до Верховної Ради України "Україна: "поступ у XXI століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000–2004 роки", Програми діяльності Кабінету Міністрів України, законів України, постанов Верховної Ради України, інших нормативно-правових актів.

2. Пріоритетними напрямами бюджетної політики на 2004 рік визначити:

забезпечення соціального спрямування державного бюджету;

видатки на освіту, охорону здоров'я, культуру, науку, судову владу, житлово-комунальне господарство;

забезпечення соціальних гарантій, соціального захисту населення та безоплатної медичної допомоги;

державну підтримку енергозберігаючих технологій.

3. Обов'язковим завданням на 2004 рік є забезпечення поетапного погашення бюджетної заборгованості із соціальних виплат.

4. Активізувати роботу щодо реформування системи соціального захисту, охорони здоров'я та пенсійного забезпечення відповідно до напрямів, визначених у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України.

Визначити чітку позитивну стратегію наближення розмірів мінімальної заробітної плати, пенсій, інших видів соціальних виплат та допомоги до рівня прожиткового мінімуму. Для фінансового забезпечення реалізації цієї стратегії необхідно вжити заходів щодо мобілізації доходів державного бюджету, включаючи створення цілісної системи дій з детінізації економіки.

5. У 2004 році перейти від системи надання пільг і субсидій населенню до надання адресної грошової допомоги категоріям населення, доходи яких нижче розміру прожиткового мінімуму.

6. Починаючи з 2004 року здійснювати облік у складі державного бюджету усіх державних цільових фондів, які створюються за рахунок податків і зборів (обов'язкових платежів), із збереженням їх цільового призначення. При цьому на 2004 рік мають бути переглянуті і оптимізовані граничні обсяги видатків на утримання таких фондів.

7. Встановити частку прогнозного річного обсягу валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через зведений бюджет, на рівні не менше 38 відсотків з урахуванням обліку у складі державного бюджету усіх державних цільових фондів.

8. Забезпечити повний облік наданих податкових пільг юридичним і фізичним особам.

9. При підготовці законопроектів з питань оподаткування дотримуватися створення умов для розширеного відтворення та підвищення ефективності вітчизняного виробництва, впорядкування податкових пільг.

10. Запропонувати прозорий механізм проведення бюджетного відшкодування платникам податку на додану вартість, який забезпечить у 2004 році погашення у повному обсязі простроченої заборгованості та недопущення накопичення нової, зокрема, шляхом складання списків платників податків, яким необхідно здійснити бюджетне відшкодування податку на додану вартість, встановлення критеріїв визначення черговості та складання графіка проведення такого відшкодування.

При цьому не допускається зменшення обсягу надходжень податку на додану вартість до державного бюджету.

11. У 2004 році повинні бути вжиті заходи щодо суттєвого зниження податкового боргу.

При цьому забороняються проведення списання заборгованості (недоїмки) суб'єктів господарювання за податками, зборами (обов'язковими платежами), відстрочення і розстрочення їх сплати.

12. Скасування реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності як платників податків повинно проводитися виключно за рішенням суду за поданням органів державної податкової служби.

13. Передбачити загальний обсяг надходжень коштів від приватизації державного майна на 2004 рік не менше обсягу, затвердженого на 2003 рік. Подальше збільшення обсягу таких надходжень має бути пов'язано виключно з додатковими витратами розвитку.

14. Граничний обсяг державного боргу на кінець 2004 року не повинен перевищувати 35 відсотків валового внутрішнього продукту, враховуючи зобов'язання держави по соціальній заборгованості та бюджетному відшкодуванню податку на додану вартість.

Передбачити норми щодо чіткої регламентації процедур управління державним боргом та забезпечити зниження показника співвідношення державного боргу до ВВП і скорочення витрат на його обслуговування.

15. Заборонити надання державних гарантій суб'єктам підприємницької діяльності – позичальникам кредитів, крім гарантій за кредитами, які надаються міжнародними фінансовими організаціями або на умовах співфінансування разом із міжнародними фінансовими організаціями, за умови ратифікації Верховною Радою України договорів, за якими надаються такі кредити, за винятком кредитів, передбачених у законі про Державний бюджет України.

16. Питома вага місцевих бюджетів у зведеному бюджеті (без урахування відповідних змін щодо обліку у складі державного бюджету усіх державних цільових фондів) та загальний обсяг трансфертів (дотацій вирівнювання та субвенцій) з державного бюджету місцевим бюджетам повинні становити не менше ніж у 2003 році.

17. Обов'язковим напрямом бюджетної політики у сфері міжбюджетних відносин є завершення у 2004 році переходу місцевих бюджетів на обслуговування органами Державного казначейства України, у тому числі за видатками. Зазначене вимагає чіткого розподілу функцій і повноважень у фінансовій системі між місцевими фінансовими органами та органами Державного казначейства України з метою оптимізації витрат на їх функціонування та уникнення дублювання повноважень.

18. Виходячи з принципу субсидіарності бюджетної системи та з метою більш ефективного використання бюджетних коштів забезпечити перехід до здійснення ряду програм державного бюджету шляхом надання субвенцій місцевим бюджетам з державного бюджету, які розподіляються відповідними міністерствами за участю Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, зокрема, на: забезпечення інсуліном хворих на цукровий діабет та закупівлю лікарських засобів для лікування окремих соціально небезпечних хвороб у комунальних закладах охорони здоров'я; інформатизацію загальноосвітніх навчальних закладів та забезпечення підручниками учнів загальноосвітніх шкіл.

19. З метою реалізації Прикінцевих положень Бюджетного кодексу України, починаючи з бюджету на 2004 рік, побудову трансфертних відносин між районними бюджетами та бюджетами міст районного значення, селищ, сіл здійснювати на основі відповідних нормативно-правових актів. При цьому для цих рівнів бюджетів використовуються нормативи бюджетної забезпеченості, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, без урахування коефіцієнтів впливу факторів щодо нормативів штатної чисельності працівників.

20. У проекті державного бюджету на 2004 рік запропонувати єдині підходи до розподілу ресурсів на витрати розвитку між головними розпорядниками коштів державного бюджету з виділенням пріоритетів. Зазначене потребує обов'язкового розподілу державних капітальних вкладень в розрізі головних розпорядників коштів державного бюджету за відповідними бюджетними програмами безпосередньо в проекті державного бюджету.

Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів мають бути визначені в розрізі бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджетів міст Києва і Севастополя в обсязі, не меншому ніж затверджено на ці цілі на 2003 рік, з конкретними напрямами розподілу.

21. Враховуючи низький рівень експлуатаційної безпеки житлово-комунального господарства та його соціальне значення, пріоритетним напрямом спрямування державних централізованих капітальних вкладень визначити будівництво і реконструкцію об'єктів житлово-комунального господарства, що мають загальнодержавне або міжрегіональне значення.

22. У проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік має бути передбачено розмір мінімальної заробітної плати на 2004 рік як базовий показник, що впливає на реальні доходи населення і визначення політики оплати праці у бюджетній сфері. Для забезпечення адекватної диференціації в оплаті праці працівників бюджетної сфери необхідно визначити фонд оплати праці на 2004 рік відповідно до Єдиної тарифної сітки.

23. Збільшення розміру грошового утримання військовослужбовців має бути пов'язано виключно з необхідністю надання компенсації витрат, пов'язаних із справлянням починаючи з 1 січня 2004 року податку з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержуваних військовослужбовцями, особами начальницького складу органів внутрішніх справ у зв'язку з виконанням обов'язків несення служби.

24. З метою поглиблення програмно-цільового підходу у бюджетному процесі та підвищення ефективності використання бюджетних коштів на 2004 рік здійснити передачу відомчих бюджетних установ та виконання державних програм соціально-культурної сфери до відання центральних органів виконавчої влади, які відповідають за реалізацію державної політики у відповідній галузі.

25. Передбачити норми щодо пропорційного виділення Державним казначейством України коштів загального фонду державного бюджету головним розпорядникам залежно від бюджетних асигнувань на відповідний період, частки захищених статей видатків на наявних в обліку бюджетних зобов'язань.

26. Забезпечити суттєве скорочення спеціального фонду бюджету, зокрема за рахунок додаткового переведення із спеціального фонду бюджету до загального фонду збору за забруднення навколишнього природного середовища, додаткових зборів на виплату пенсій з урахуванням перевірок контролюючих органів та фінансового забезпечення відповідних бюджетних програм із загального фонду.

Додаток 2 до Постанови Верховної Ради України від 19 червня 2003 року № 987-IV

Доручення Верховної Ради України Кабінету Міністрів України до Основних напрямів бюджетної політики на 2004 рік

Кабінету Міністрів України при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік забезпечити виконання таких доручень Верховної Ради України:

1) прискорити до 25 червня 2003 року подання на розгляд Верховної Ради України законопроектів, визначених Основними напрямами бюджетної політики на 2004 рік, зокрема, щодо внесення змін до податкового законодавства; внесення змін до законодавчих актів, положення яких не забезпечені ресурсами бюджету на 2004 рік; заміни діючої системи усіх видів пільг громадян на адресну грошову допомогу виходячи з рівня їх доходів; врегулювання міжбюджетних відносин на рівні села, селища, міста районного значення та району;

2) прискорити подання до Верховної Ради України проекту Державної програми реформування житлово-комунального господарства, яка сприятиме технічному переоснащенню підприємств, використанню енергозберігаючих технологій та забезпеченню ведення обліку споживання енергетичних ресурсів;

3) підготувати пропозиції щодо удосконалення механізму обмеження обсягів збитків минулих років при оподаткуванні прибутку суб'єктів господарювання;

4) подати законопроект про внесення змін до Закону України "Про приватизацію державного майна" в частині призупинення приватизації часток майна (підприємств-монополістів) шляхом подрібнення контрольного та блокуючого пакета акцій (відповідно 25 відсотків, 50 відсотків+1 акція, 75 відсотків);

5) вдосконалити порядок вилучення до державного бюджету частини прибутку (доходу) державних підприємств, у тому числі шляхом внесення відповідних законопроектів;

6) підготувати пропозиції щодо внесення змін до спеціального законодавства України з питань приватизації в частині стовідсоткового зарахування коштів від приватизації державного та комунального майна до бюджету відповідно до Бюджетного кодексу України;

7) до 15 серпня 2003 року подати на розгляд Верховної Ради України проекти законів щодо врегулювання відносин між органами місцевого самоврядування та органами Державного казначейства України по обслуговуванню місцевих бюджетів та щодо порядку вирішення в суді спорів у частині міжбюджетних відносин;

8) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік надати прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2004 рік з деталізацією по видах показників, у тому числі в розрізі основних галузей економіки, та поясненнями їх впливу на показники проекту бюджету на 2004 рік;

9) розробити та подати Верховній Раді України методику обрахунку валового внутрішнього продукту за міжнародними стандартами;

10) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік подати середньострокову бюджетну стратегію на 2004–2007 роки, яка б визначала конкретні структурні реформи у соціальній, гуманітарній та економічній сферах, підкріплені необхідними бюджетними ресурсами;

11) надати Верховній Раді України до 15 серпня 2003 року фінансові плани державних підприємств-монополістів на 2003 та 2004 роки;

12) надходження коштів від приватизації до державного бюджету передбачити відповідно до статті 29 Бюджетного кодексу України;

13) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік подати перелік об'єктів державного та комунального майна, які підлягають приватизації, кошти від якої планується отримати до державного бюджету у наступному році, та прогнозний графік надходжень коштів від приватизації державного та комунального майна на 2004 рік.

Кабінету Міністрів України в проекті державного бюджету на 2004 рік подати пропозиції щодо призупинення дії пункту 5 статті 59 Державної програми приватизації на 2000–2002 роки, затвердженої Законом України "Про Державну програму приватизації", в частині участі в приватизації категорії "промислових інвесторів";

14) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік подати програму погашення заборгованості підприємств і організацій перед бюджетом із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) у 2004 році;

15) доходи податку на додану вартість відобразити у вигляді розгорнутого балансу: надходження податку на додану вартість відображати у доходній частині державного бюджету та суми відшкодувань цього податку платникам - у видатковій частині бюджету;

16) звернутись до Президента України з проханням провести спільну нараду з метою комплексного вирішення проблеми бюджетного відшкодування податку на додану вартість і унеможливлення розбалансування бюджету;

17) з метою врегулювання питання функціонування пільг з оподаткування у спеціальних економічних зонах і на територіях пріоритетного розвитку, режим оподаткування яких відрізняється від загального, Кабінету Міністрів України до 11 липня 2003 року провести спільну нараду за участю Верховного Суду України, Вищого господарського суду України, комітетів Верховної Ради України з питань бюджету та з питань фінансів і банківської діяльності, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України;

18) провести інвентаризацію податкових пільг, внести пропозиції щодо змін до законодавства в частині їх упорядкування, передбачивши скасування пільг, що не дали економічного ефекту, та суттєвого скорочення пільг у спеціальних економічних зонах і на територіях пріоритетного розвитку;

19) підготувати пропозиції щодо запровадження порядку обов'язкового обліку коштів, одержаних юридичними особами у зв'язку з наявністю пільг щодо оподаткування, і забезпечення цільового використання таких коштів че-

рез органи Державного казначейства України та розглянути можливість обліку відповідних операцій через спеціальний фонд державного бюджету на 2004 рік;

20) визначити заходи щодо підвищення ефективності управління державним майном і збільшити відповідні доходи державного бюджету;

21) передбачити заходи, які будуть здійснюватися Кабінетом Міністрів України для підвищення прибутковості підприємств;

22) розробити державну програму боргової політики України на 2004—2010 роки, в якій передбачити поступове зменшення витрат державного бюджету на погашення та обслуговування державного боргу до 20 відсотків величини видаткової частини державного бюджету, починаючи з 2005 року;

23) деталізувати витрати на обслуговування та погашення державного боргу на 2004 рік в розрізі кредиторів і напрямів використання з приведенням відповідних пояснень та надати детальну методологію розрахунку граничного обсягу державного боргу;

24) подати до 15 серпня 2003 року інформацію про обсяги заборгованості та стан розрахунків юридичних осіб перед державним бюджетом за надані їм в минулі роки бюджетні позички, фінансову допомогу на зворотній основі та кредити під гарантії Уряду України в розрізі відповідальних центральних органів виконавчої влади та видів заборгованості;

25) розробити та запровадити механізм підтримки експорто-орієнтованих галузей народного господарства, в тому числі шляхом надання Кабінетом Міністрів України кредитів за міжурядовими угодами, визначивши джерелом фінансування кошти від повернення раніше наданих під гарантії Уряду України кредитів суб'єктам підприємницької діяльності;

26) з метою вдосконалення міжбюджетних трансфертів внести зміни та до 10 липня 2003 року подати для погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету проект змін до Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів на 2004 рік, а також аналітичні розрахунки і порівняльні таблиці щодо впливу запропонованих змін у розрізі бюджетів адміністративно-територіальних одиниць, які мають взаємовідносини з Державним бюджетом України згідно з вимогами статті 97 Бюджетного кодексу України;

27) при розробці проекту державного бюджету на 2004 рік врахувати положення статті 67 Бюджетного кодексу України та особливий статус міста Севастополя;

28) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік надати обсяги втрат місцевих бюджетів (у розрізі бюджетів адміністративно-територіальних одиниць, які мають взаємовідносини з державним бюджетом згідно з вимогами статті 97 Бюджетного кодексу України) внаслідок наданих державою податкових пільг за видами доходів, які формуються відповідно до статті 69 Бюджетного кодексу України;

29) надати пояснення і розрахунки питомої ваги обсягу міжбюджетних трансфертів у видатках Державного бюджету України і коефіцієнта вирівнювання для місцевих бюджетів;

30) надати аналітичні дані, розрахунки з обґрунтуваннями особливостей міжбюджетних взаємовідносин, а саме:

детальні розрахунки прогнозного загального обсягу доходів та видатків, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів між державним та місцевими бюджетами, за видами доходів та за функціями;

розрахунки обсягів доходів загального фонду державного бюджету, які є джерелом перерахування дотації вирівнювання, за видами доходів у розрізі територій;

базові показники та результати обрахунку індексів відносної податкоспроможності в розрізі місцевих бюджетів;

детальний розрахунок розміру фінансового нормативу бюджетної забезпеченості за видами видатків та місцевих бюджетів;

детальний розрахунок коригуючих коефіцієнтів;

розрахунки обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомог та детальними фінансовими і кількісними показниками.

На всіх стадіях розгляду та доопрацювання проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік у разі зміни показників обсягів міжбюджетних трансфертів Кабінет Міністрів України подає розрахунки відповідно до зазначених вимог;

31) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік надати методику та розрахунки розподілу додаткового трансферту з державного бюджету місцевим бюджетам на зменшення фактичних диспропорцій між місцевими бюджетами через нерівномірність мережі бюджетних установ;

32) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік надати методику та розрахунки компенсації місцевим бюджетам можливих втрат внаслідок запровадження з 1 січня 2004 року податку на доходи фізичних осіб;

33) в проекті державного бюджету на 2004 рік передбачити кошти на реалізацію державних цільових програм щодо збереження історичних пам'яток та розвитку територій шляхом надання субвенцій відповідним місцевим бюджетам;

34) надати розрахунки витрат, пов'язаних з передачею військових містечок та іншого нерухомого військового майна місцевим органам влади та їх експлуатацією, і передбачити цільові трансферти місцевим бюджетам для компенсації таких витрат у проекті державного бюджету на 2004 рік;

35) розрахунки трансфертів до місцевих бюджетів для здійснення адресної грошової допомоги населенню провести в розрізі бюджету Автономної Республіки Крим, бюджетів міст Києва і Севастополя, обласних і районних бюджетів та бюджетів міст обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, в тому числі щодо тих трансфертів, які здійснюються у вигляді субвенцій з державного бюджету;

36) продовжити у 2004 році порядок проведення видатків на соціальний та медичний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, через Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи;

37) передбачити окремим рядком видатки по кожному розпоряднику на погашення заборгованості із заробітної плати, соціальних виплат;

38) встановити перелік пільг за програмами соціального захисту, які надаватимуться у 2004 році, та визначити обсяги компенсацій місцевим бюджетам за такими пільгами;

39) при розрахунках розміру соціальної допомоги, визначеної чинним законодавством, передбачити зростання рівня забезпеченості прожиткового мінімуму пропорційно до зростання розміру мінімальної заробітної плати;

40) здійснити інвентаризацію дебіторської та кредиторської заборгованості державного бюджету станом на 1 липня 2003 року та визначити у проекті Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік порядок її погашення у наступних роках;

41) не передбачати на 2004 рік видатки на бюджетні програми, повноваження для проведення яких з державного бюджету безпосередньо не визначені нормативно-правовими актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

З метою приведення видатків державного бюджету у відповідність з реальними бюджетними ресурсами, оптимізації видаткової частини державного бюджету провести інвентаризацію бюджетних програм кожного головного розпорядника бюджетних коштів для врахування у проекті державного бюджету на 2004 рік тільки тих бюджетних програм, які відповідають основним цілям і завданням діяльності відповідного головного розпорядника бюджетних коштів;

42) у пояснювальній записці до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік висвітлити очікувані результати від реалізації бюджетних програм на 2004 рік і подати прогнозні обсяги видатків за бюджетними програмами розвитку на наступні за плановим роки до завершення їх реалізації;

43) внести пропозиції щодо врегулювання порядку встановлення та перерахунку пенсій військовослужбовцям та особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, виходячи з необхідності оптимізації відповідних видатків державного бюджету та виправлення існуючих диспропорцій у розмірах пенсій, призначених у різні періоди;

44) разом з проектом державного бюджету на 2004 рік подати проект державного замовлення на закупівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб на 2004 рік з детальним його обґрунтуванням виходячи з попиту на відповідні товари (роботи, послуги), реальних бюджетних ресурсів та необхідності погашення заборгованості за виконані державні замовлення у минулих роках;

45) виділення у 2004 році коштів з державного бюджету на підтримку розвитку сільського господарства, промисловості, транспорту, житлово-комунального господарства та інших пріоритетних галузей економіки має здійснюватися переважно на зворотній основі і в прямій залежності від результатів діяльності відповідних суб'єктів господарювання з метою їх економічного стимулювання. Кошти на реалізацію бюджетних програм, пов'язаних із здійсненням прикладних досліджень у галузях економіки і які створюють умови для прибуткового господарювання, передбачити у проекті державного бюджету на 2004 рік на умовах кредитування через Український банк реконструкції та розвитку, визначивши цей банк відповідальним за повернення кредитів до державного бюджету;

46) передбачити видатки для агропромислового комплексу, які забезпечать виконання вимог законів України, зокрема "Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві", "Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років", "Про плату за землю", та затвердженої Указом Президента України Державної програми розвитку соціальної сфери села на період до 2005 року;

47) Кабінету Міністрів України подати законопроект щодо визначення єдиної структури та органу управління державними меліоративними системами, встановлення загальнодержавного (фіксованого) тарифу на водопостачання, механізму водокористування, меліорації;

48) розглянути доцільність запровадження страхування ризиків щодо відшкодування втрат, нанесених стихійним лихом енерготранспортуючим підприємствам;

49) передбачити на 2004 рік механізм державної підтримки нафтогазовидобувних державних підприємств, що ведуть розвідку надр та розробку родовищ вуглеводнів в українському секторі Чорного і Азовського морів, шляхом надання їм дозволу реалізовувати природний газ власного видобутку за нерегульованими цінами промисловим підприємствам та поставляти його згідно з зовнішньоекономічними контрактами в рахунок інвестиційних зобов'язань. Одержані кошти направляти в повному обсязі на реалізацію заходів, передбачених програмою освоєння вуглеводневих ресурсів в українському секторі Чорного та Азовського морів;

50) у проекті державного бюджету на 2004 рік передбачити надання державної підтримки вугільній промисловості залежно від результатів діяльності шахтодобувних підприємств з метою стимулювання приросту видобутку вугілля з урахуванням державного замовлення на вугілля та зниження собівартості;

51) при формуванні державного бюджету на 2004 рік забезпечити збільшення:

витрат бюджетних коштів, що спрямовуються на надання кредитів для будівництва (реконструкції) і придбання житла для молодих сімей, у тому числі в сільській місцевості;

видатків на здійснення програм екологічного та природоохоронного характеру;

видатків на розвиток виноградарства, садівництва та хмелярства;

видатків на кредитування громадян для здобуття вищої освіти;

52) забезпечити у державному бюджеті в повному обсязі видатки на санаторне лікування дітей та підлітків з соматичними захворюваннями (в тому числі дітей, хворих на туберкульоз), перебування в дитячих закладах дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

53) узагальнити практику виділення коштів з місцевих бюджетів на оперативне розв'язання критичних проблем, що виникають при виконанні депутатами відповідних рад своїх повноважень, та внести відповідні пропозиції;

54) у проекті державного бюджету на 2004 рік передбачити виділення коштів на об'єкт "Укриття" відповідно до міжнародних зобов'язань;

55) на добудову об'єктів соціальної сфери села спрямувати не менше 30 відсотків державних централізованих капітальних вкладень, що передбачені у державному бюджеті на 2004 рік;

56) у 2004 році залишити у складі спеціального фонду державного бюджету збір на розвиток виноградарства, садівництва та хмелярства;

57) передбачити на 2004 рік введення в дію Закону України "Про джерела фінансування дорожнього господарства України" в повному обсязі.

При цьому з метою забезпечення прозорості використання бюджетних коштів на розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування привести деталізацію відповідної бюджетної програми за конкретними напрямами. Здійснити розподіл таких коштів на розвиток мережі і утримання доріг загального користування магістрального та місцевого значення;

58) розробити механізм здійснення видатків на функціонування центрів реабілітації інвалідів, у тому числі за рахунок коштів Фонду України соціального захисту інвалідів;

59) надати розподіл запропонованих обсягів видатків проекту державного бюджету на виконання державних цільових програм у розрізі територій;

60) збільшити обсяги надходжень від розбронювання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву до загального фонду державного бюджету виходячи із виконання такого виду доходу у 2003 році;

61) провести інвентаризацію заборгованості Державного комітету України з державного матеріального резерву за зберігання матеріальних цінностей державного матеріального резерву та запропонувати на 2004 рік чіткий порядок здійснення витрат на такі цілі;

62) у проекті державного бюджету на 2004 рік відобразити видатки в розрізі програмної та економічної класифікації.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету Міністрів України про хід виконання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року

Заслухавши інформацію Кабінету Міністрів України про хід виконання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року, Верховна Рада України **постановляє**:

1. Інформацію Кабінету Міністрів України про хід виконання Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року взяти до відома.

2. Звернути увагу Кабінету Міністрів України на те, що ряд положень Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року не виконується.

3. Кабінету Міністрів України в подальшій діяльності виходити з того, що метою стратегічного партнерства між Україною і Російською Федерацією є поглиблення двостороннього співробітництва в різних галузях на основі спільних інтересів. При цьому пріоритетне значення має розвиток відносин у торговельно-економічній сфері та завершення формування зони вільної торгівлі без вилучень і обмежень як на двосторонньому рівні, так і у форматі держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав.

Вважати також пріоритетними напрямами українсько-російського економічного та науково-технічного співробітництва ядерну енергетику, літако- і ракетобудування, аерокосмічні, ресурсо- та енергозберігаючі технології, нові матеріали, хімічні продукти, проблеми екології та раціонального природокористування.

Забезпечувати координацію науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у сфері інформаційних технологій, створенні новітніх комп'ютерних комплексів і систем, у просуванні програмних продуктів і комп'ютерних технологій на світовий ринок.

Всебічно сприяти взаємоприйнятному співробітництву в енергетиці, створенню стимулюючих податкових, тарифних та інших умов взаємодії паливно-енергетичних комплексів, ефективному використанню магістральних нафтогазопроводів, взаємним інвестиціям і кооперації.

З цією метою активізувати переговорний процес у рамках Змішаної українсько-російської комісії по співробітництву та забезпечити його узгодження з курсом України на європейську і євроатлантичну інтеграцію, вступ до Світової організації торгівлі.

4. Рекомендувати Кабінету Міністрів України і далі вести роботу з удосконалення договірно-правової бази двосторонніх українсько-російських відносин. З цією метою:

здійснити інвентаризацію договірно-правової бази українсько-російських відносин;

вжити заходів щодо завершення узгодження з російською стороною та підготовки до підписання таких проектів двосторонніх документів:

а) Договору між Україною і Російською Федерацією про розмежування морських просторів в Азовському і Чорному морях та у Керченській протоці;

б) нової Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про вільну торгівлю;

в) Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про принципи стягнення непрямих податків у взаємній торгівлі;

г) Протоколу поетапного скасування вилучень з режиму вільної торгівлі;

ґ) Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про прийом і передачу осіб, які перебувають на території обох держав нелегально (про реадмісію);

д) нової Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про гарантії прав громадян, які працювали в районах Крайньої Півночі та місцевостях, що прирівняні до районів Крайньої Півночі, у галузі пенсійного забезпечення;

забезпечити поетапне вирішення з російською стороною питання передачі Україні її частки нерухомого майна колишнього СРСР за кордоном;

розробити міжурядову угоду про принципи та механізми розвитку міжрегіональної співпраці;

створити у рамках Змішаної українсько-російської комісії по співробітництву Підкомісію з прикордонного та міжрегіонального співробітництва з покладенням на неї функцій контролю за виконанням Програми міжрегіональної співпраці.

5. Рекомендувати Міжпарламентській комісії із співробітництва Верховної Ради України та Федеральних Зборів Російської Федерації використати всі наявні у неї засоби для прискорення вирішення зазначених проблем.

6. Комітету Верховної Ради України у закордонних справах разом з іншими комітетами Верховної Ради України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Міністерством закордонних справ України, іншими центральними органами виконавчої влади забезпечити своєчасну підготовку зазначених законопроектів до розгляду Верховною Радою України.

7. Кабінету Міністрів України поінформувати Верховну Раду України про хід виконання цієї Постанови у першому півріччі 2004 року.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України у закордонних справах.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ, 19 червня 2003 року.
№ 991-IV.

▼

Закон України

Про іпотеку

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

нерухоме майно (нерухомість) — земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці і невід'ємно пов'язані з нею, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення. Правовий режим нерухомого майна поширюється на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти;

іпотека — вид забезпечення виконання зобов'язання нерухомим майном, що залишається у володінні і користуванні іпотекодавця, згідно з яким іпотекодержатель має право в разі невиконання боржником забезпеченого іпотекою зобов'язання одержати задоволення своїх вимог за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими кредиторами цього боржника у порядку, встановленому цим Законом;

основне зобов'язання — зобов'язання боржника за договорами позики, кредиту, купівлі-продажу, лізингу, а також зобов'язання, яке виникає з інших підстав, виконання якого забезпечене іпотекою;

наступна іпотека — передання в іпотеку нерухомого майна, яке вже є предметом іпотеки за попереднім іпотечним договором;

іпотекодавець — особа, яка передає в іпотеку нерухоме майно для забезпечення виконання власного зобов'язання або зобов'язання іншої особи перед іпотекодержателем. Іпотекодавцем може бути боржник або майновий поручитель;

майновий поручитель — особа, яка передає в іпотеку нерухоме майно для забезпечення виконання зобов'язання іншої особи-боржника;

іпотекодержатель — кредитор за основним зобов'язанням;

боржник — іпотекодавець або інша особа, відповідальна перед іпотекодержателем за виконання основного зобов'язання;

пріоритет — переважне право однієї особи відносно права іншої особи на те ж саме нерухоме майно;

вищий пріоритет — пріоритет, встановлений раніше будь-якого іншого пріоритету стосовно одного й того ж нерухомого майна;

нижчий пріоритет — пріоритет, встановлений пізніше пріоритету будь-якого іншого пріоритету стосовно одного й того ж нерухомого майна.

Стаття 2. Законодавство про іпотеку

Законодавство України про іпотеку базується на Конституції України і складається з Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Земельного кодексу України, цього Закону та інших нормативно-правових актів, а також міжнародних договорів України.

Стаття 3. Виникнення, застосування і пріоритет іпотеки

Іпотека виникає на підставі договору, закону або рішення суду. До іпотеки, яка виникає на підставі закону або рішення суду, застосовуються правила щодо іпотеки, яка виникає на підставі договору, якщо інше не встановлено законом.

Взаємні права і обов'язки іпотекодавця та іпотекодержателя за іпотечним договором виникають з моменту його нотаріального посвідчення. У разі іпотеки, яка виникає на підставі закону або рішення суду, взаємні права і обов'язки іпотекодавця та іпотекодержателя виникають з дня вчинення відповідного правочину, на підставі якого виникає іпотека, або з дня набрання законної сили рішенням суду.

Іпотекою може бути забезпечене виконання дійсного зобов'язання або задоволення вимоги, яка може виникнути в майбутньому на підставі договору, що набрав чинності.

Іпотека має похідний характер від основного зобов'язання і є дійсною до припинення основного зобов'язання.

У разі порушення боржником основного зобов'язання відповідно до іпотеки іпотекодержатель має право задовольнити забезпечені нею вимоги за рахунок предмета іпотеки переважно перед іншими особами, права чи вимоги яких на передане в іпотеку нерухоме майно не зареєстровані у встановленому законом порядку або зареєстровані після державної реєстрації іпотеки. Якщо пріоритет окремого права чи вимоги на передане в іпотеку нерухоме майно виникає відповідно до закону, таке право чи вимога має пріоритет над вимогою іпотекодержателя лише у разі його/її виникнення та реєстрації до моменту державної реєстрації іпотеки.

Пріоритет права іпотекодержателя на задоволення забезпечених іпотекою вимог за рахунок предмета іпотеки відносно зареєстрованих у встановленому законом порядку прав чи вимог інших осіб на передане в іпотеку нерухоме майно виникає з моменту державної реєстрації іпотеки. Зареєстровані права та вимоги на нерухоме майно підлягають задоволенню згідно з їх пріоритетом — у черговості їх державної реєстрації.

Стаття 4. Державна реєстрація іпотеки

Обтяження нерухомого майна іпотекою підлягає державній реєстрації в порядку, встановленому законом. У разі недотримання цієї умови іпотечний договір є дійсним, але вимога іпотекодержателя не набуває пріоритету відносно зареєстрованих прав чи вимог інших осіб на передане в іпотеку нерухоме майно.

Державна реєстрація здійснюється на підставі повідомлення іпотекодержателя, в якому зазначається така інформація:

1) відомості про іпотекодавця та іпотекодержателя:

для іпотекодавця та іпотекодержателя — юридичних осіб відомості про:

для резидентів — найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України;

для нерезидентів — найменування, місцезнаходження та державу, де зареєстровано особу;

для іпотекодавця та іпотекодержателя — фізичних осіб відомості про:

для громадян України — прізвище, ім'я, по батькові, адресу постійного місця проживання та індивідуальний ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

для іноземців, осіб без громадянства — прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адресу постійного місця проживання за межами України;

2) опис предмета іпотеки, достатній для його ідентифікації, та/або його реєстраційні дані;

3) розмір основного зобов'язання;

4) строк повного виконання основного зобов'язання;

5) посилання на випуск заставної або її відсутність.

Законом можуть бути встановлені додаткові вимоги до форми і змісту цього повідомлення.

Стаття 5. Предмет іпотеки

Предметом іпотеки можуть бути один або декілька об'єктів нерухомого майна за таких умов:

нерухоме майно належить іпотекодавцю на праві власності або на праві господарського відання, якщо іпотекодавцем є державне або комунальне підприємство, установа чи організація;

нерухоме майно може бути відчужене іпотекодавцем і на нього відповідно до законодавства може бути звернене стягнення;

нерухоме майно зареєстроване у встановленому законом порядку як окремий виділений у натурі об'єкт права власності, якщо інше не встановлено цим Законом.

Предметом іпотеки також може бути об'єкт незавершеного будівництва або інше нерухоме майно, яке стане власністю іпотекодавця після укладення іпотечного договору, за умови, що іпотекодавець може документально підтвердити право на набуття ним у власність відповідного нерухомого майна у майбутньому. Обтяження такого нерухомого майна іпотекою підлягає державній реєстрації у встановленому законом порядку незалежно від того, хто є власником цього майна на час укладення іпотечного договору.

Частина об'єкта нерухомого майна може бути предметом іпотеки лише після її виділення в натурі і реєстрації права власності на неї як на окремий об'єкт нерухомості, якщо інше не встановлено цим Законом. Іпотека поширюється на частину об'єкта нерухомого майна, яка не може бути виділеною в натурі і була приєднана до предмета іпотеки після укладення іпотечного договору без реєстрації права власності на неї як на окремий об'єкт нерухомості.

Нерухоме майно передається в іпотеку разом з усіма його приналежностями, якщо інше не встановлено іпотечним договором.

Ризик випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування предмета іпотеки несе іпотекодавець, якщо інше не встановлено іпотечним договором.

Вартість предмета іпотеки визначається за згодою між іпотекодавцем і іпотекодержателем або шляхом проведення оцінки предмета іпотеки відповідним суб'єктом оціночної діяльності у випадках, встановлених законом або договором.

Стаття 6. Умови передачі нерухомого майна в іпотеку

У разі обмеження правомочності розпорядження нерухомим майном згодою його власника або уповноваженого органу державної влади чи органу місцевого самоврядування така ж згода необхідна для передачі цього майна в іпотеку.

Майно, що є у спільній власності, може бути передане в іпотеку лише за нотаріально посвідченою згодою усіх співвласників. Співвласник нерухомого майна має право передати в іпотеку свою частку в спільному майні без згоди інших співвласників за умови виділення її в натурі та реєстрації права власності на неї як на окремий об'єкт нерухомості.

Іпотекодавець зобов'язаний до укладення іпотечного договору попередити іпотекодержателя про всі відомі йому права та вимоги інших осіб на предмет іпотеки, в тому числі ті, що не зареєстровані у встановленому законом порядку. У разі порушення цього обов'язку іпотекодержатель має право вимагати дострокового виконання основного зобов'язання та відшкодування іпотекодавцем завданих збитків.

Стаття 7. Вимоги, які забезпечуються іпотекою

У разі передачі в іпотеку будівлі (споруди) іпотека також поширюється на належну іпотекодавцю на праві власності земельну ділянку або її частину, на якій розташована відповідна будівля (споруда) і яка необхідна для використання цієї будівлі (споруди) за цільовим призначенням. Якщо ця земельна ділянка належить іншій особі і була передана іпотекодавцю в оренду (користування), після звернення стягнення на предмет іпотеки його новий власник набуває права і обов'язки іпотекодавця за правочином, яким встановлено умови оренди (користування).

У разі передачі в іпотеку земельної ділянки іпотека також поширюється на розташовані на ній будівлі (споруди) та об'єкти незавершеного будівництва, які належать іпотекодавцю на праві власності.

Після звернення стягнення на передану в іпотеку земельну ділянку, на якій розташовані будівлі (споруди), що належать іншій ніж іпотекодавець особі, новий власник цієї земельної ділянки зобов'язаний забезпечити власнику зазначених будівель (споруд) ті ж умови оренди (користування) земельною ділянкою, що надавалися іпотекодавцем.

За рахунок предмета іпотеки іпотекодержатель має право задовольнити свою вимогу за основним зобов'язанням у повному обсязі або в частині, встановленій іпотечним договором, що визначена на час виконання цієї вимоги, включаючи сплату процентів, неустойки, основної суми боргу та будь-якого збільшення цієї суми, яке було прямо передбачене умовами договору, що обумовлює основне зобов'язання.

Якщо вимога за основним зобов'язанням підлягає виконанню у грошовій формі, розмір цієї вимоги визначається на підставі іпотечного договору або договору, що обумовлює основне зобов'язання, у чітко встановленій сумі чи шляхом надання критеріїв, які дозволяють встановити розмір цієї вимоги на конкретний час протягом строку дії основного зобов'язання.

Якщо інше не встановлено законом або іпотечним договором, іпотекою також забезпечуються вимоги іпотекодержателя щодо відшкодування:

витрат, пов'язаних з пред'явленням вимоги за основним зобов'язанням і зверненням стягнення на предмет іпотеки;

витрат на утримання і збереження предмета іпотеки;

витрат на страхування предмета іпотеки;

збитків, завданих порушенням основного зобов'язання чи умов іпотечного договору.

Стаття 8. Страхування предмета іпотеки

Іпотекодавець зобов'язаний застрахувати предмет іпотеки на його повну вартість від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування, якщо іпотечним договором цей обов'язок не покладено на іпотекодержателя. У разі наступної іпотеки страхування предмета іпотеки не є обов'язковим. Договір страхування укладається на користь іпотекодержателя, який у разі настання страхового випадку набуває право вимоги до страховика. У разі набуття прав за іпотечним договором новим іпотекодержателем він також набуває право вимоги до страховика.

У разі настання страхового випадку щодо предмета іпотеки іпотекодержатель має переважне право на задоволення своєї вимоги за основним зобов'язанням із суми страхового відшкодування. Після задоволення вимоги іпотекодержателя, що має вищий пріоритет, з суми страхового відшкодування будь-яке перевищення суми страхового відшкодування над розміром вимоги іпотекодержателя, що має вищий пріоритет, підлягає розподілу між іпотекодержателями, що мають нижчий пріоритет, та іншими кредиторами боржника відповідно до пріоритету та розміру їх зареєстрованих прав чи вимог і іпотекодавцем в останню чергу.

За згодою між іпотекодавцем і іпотекодержателем, що має вищий пріоритет, страхове відшкодування може бути спрямоване на відновлення предмета іпотеки.

Іпотечним договором на іпотекодавця може бути покладений обов'язок здійснити інші види страхування у зв'язку з передачею нерухомого майна в іпотеку.

Стаття 9. Володіння, користування і розпорядження предметом іпотеки

Іпотекодавець має право володіти та користуватись предметом іпотеки відповідно до його цільового призначення, якщо інше не встановлено цим Законом. При користуванні предметом іпотеки іпотекодавець повинен не припускати погіршення стану предмета іпотеки та зменшення його вартості понад норми його звичайної амортизації (зносу).

Іпотекодавець має право одержувати від предмета іпотеки продукцію, плоди і доходи, якщо інше не встановлено іпотечним договором.

Іпотекодавець має право виключно на підставі згоди іпотекодержателя, що міститься в іпотечному договорі або у внесених до нього змінах чи доповненнях:

зводити, знищувати або проводити капітальний ремонт будівлі (споруди), розташованої на земельній ділянці, що є предметом іпотеки, чи здійснювати істотні поліпшення цієї земельної ділянки;

передавати предмет іпотеки у наступну іпотеку;

відчужувати предмет іпотеки;

передавати предмет іпотеки в спільну діяльність, лізинг, оренду, користування.

Іпотекодавець має право заповідати передане в іпотеку нерухоме майно. Правочин, який обмежує право іпотекодавця заповідати передане в іпотеку нерухоме майно, є нікчемним.

Стаття 10. Збереження предмета іпотеки

Якщо інше не встановлено законом чи іпотечним договором, іпотекодавець зобов'язаний вживати за власний кошт всі необхідні заходи для належного збереження предмета іпотеки, включаючи своєчасне проведення поточного ремонту, відновлення незначних пошкоджень, раціональну експлуатацію та захист предмета іпотеки від незаконних посягань та вимог інших осіб.

Іпотекодавець повинен своєчасно повідомляти іпотекодержателя про будь-яку загрозу знищення, пошкодження, псування чи погіршення стану предмета іпотеки, а також про будь-які обставини, що можуть негативно вплинути на права іпотекодержателя за іпотечним договором.

Іпотекодержатель має право у будь-який час протягом строку дії іпотечного договору за умови попереднього письмового повідомлення іпотекодавця перевіряти документально і в натурі наявність, стан, умови збереження та користування предметом іпотеки. Іпотекодавець зобов'язаний не перешкоджати реалізації цього права іпотекодержателем, надавати йому всі документи, необхідні для перевірки наявності, стану, умов збереження та користування предметом іпотеки, а також негайно на вимогу іпотекодержателя забезпечити йому фізичний доступ до предмета іпотеки. Проведення іпотекодержателем зазначеної перевірки не повинно призупиняти користування предметом іпотеки відповідно до його цільового призначення або іншим чином порушувати права іпотекодавця чи іншої особи, в тимчасовому користуванні якої знаходиться предмет іпотеки.

Стаття 11. Майновий поручитель

У разі забезпечення виконання основного зобов'язання іпотекою нерухомого майна, що належить третій особі (майновому поручителю), майновий поручитель є іпотекодавцем відповідно до іпотечного договору перед і не несе відповідальність перед іпотекодержателем за виконання основного зобов'язання боржником. У разі порушення боржником основного зобов'язання майновий поручитель відповідає за задоволення вимоги іпотекодержателя нерухомим майном, що є предметом іпотеки.

У разі задоволення вимог іпотекодержателя за рахунок предмета іпотеки майновий поручитель набуває права кредитора за основним зобов'язанням.

Стаття 12. Правові наслідки порушення обов'язків іпотекодавця

У разі порушення іпотекодавцем обов'язків, встановлених іпотечним договором, іпотекодержатель має право вимагати дострокового виконання основного зобов'язання, а в разі його невиконання — звернути стягнення на предмет іпотеки.

У разі порушення іпотекодавцем обов'язків щодо збереження чи страхування предмета іпотеки іпотекодержатель може скористатися правами, визначеними згідно з частиною першою цієї статті, або вжити заходів для збереження чи страхування предмета іпотеки у власних інтересах та за власний кошт. Іпотекодавець зобов'язаний негайно на вимогу іпотекодержателя відшкодувати останньому всі витрати, понесені у зв'язку з вжиттям заходів щодо збереження та страхування предмета іпотеки.

Правочин щодо відчуження іпотекодавцем переданого в іпотеку майна або його передачі в наступну іпотеку, спільну діяльність, лізинг, оренду чи користування без згоди іпотекодержателя є недійсним.

Стаття 13. Наступна іпотека

Предмет іпотеки може бути переданий в наступну іпотеку за згодою попередніх іпотекодержателів, якщо інше не встановлено попереднім іпотечним договором. Попередня іпотека має вищий пріоритет над наступними іпотеками. Наступна іпотека, предметом якої є декілька об'єктів, що належать різним особам і є предметом попередньої іпотеки, допускається за згодою власників усіх об'єктів нерухомого май-

на, переданих в спільну іпотеку.

Якщо нерухоме майно є предметом декількох іпотек, іпотекодержатель, який ініціює звернення стягнення на предмет іпотеки, зобов'язаний письмово повідомити всіх інших іпотекодержателів про свій намір звернути стягнення на предмет іпотеки за десять днів до дня звернення стягнення.

У разі звернення стягнення на предмет іпотеки наступним іпотекодержателем попередній іпотекодержатель також має право звернути стягнення на предмет іпотеки, навіть якщо строк виконання основного зобов'язання перед попереднім іпотекодержателем ще не настав. Якщо попередній іпотекодержатель не скористався цим правом, попередня іпотека є дійсною до повного задоволення вимоги попереднього іпотекодержателя за основним зобов'язанням, а право власності на предмет іпотеки переходить до нового власника разом з обтяженням цього майна попередньою іпотекою.

Попередній іпотекодержатель має право на підставі письмової заяви припинити звернення стягнення на предмет іпотеки, ініційоване наступним іпотекодержателем, якщо таке стягнення матиме наслідком неповне задоволення вимог попереднього іпотекодержателя. У цьому разі вимоги наступного іпотекодержателя підлягають задоволенню після звернення стягнення на предмет іпотеки попереднім іпотекодержателем і після повного задоволення його вимог, забезпечених іпотекою.

У разі звернення стягнення на предмет іпотеки попереднім іпотекодержателем наступний іпотекодержатель також має право звернути стягнення на предмет іпотеки, навіть якщо строк виконання основного зобов'язання перед наступним іпотекодержателем не настав.

При зверненні стягнення на нерухоме майно, що є предметом декількох іпотек, вимоги кожного наступного іпотекодержателя задовольняються після повного задоволення вимог кожного попереднього іпотекодержателя згідно з пріоритетом та розміром цих вимог.

Стаття 14. Особливості іпотеки об'єктів права державної чи комунальної власності

Предметом іпотеки може бути нерухоме майно, що є об'єктом права державної чи комунальної власності і закріплене за відповідним державним чи комунальним підприємством, установою, організацією на праві господарського відання. Передача в іпотеку цього майна здійснюється після отримання у встановленому законом порядку згоди органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, до сфери господарського відання якого належить відповідне державне чи комунальне підприємство, установа або організація.

Забороняється передача в іпотеку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації.

Предметом іпотеки не можуть бути національні, культурні та історичні цінності, які є об'єктами права державної власності і занесені або підлягають занесенню до Державного реєстру національної культурної спадщини.

Стаття 15. Особливості іпотеки земельних ділянок

Іпотека земельних ділянок сільськогосподарського призначення здійснюється відповідно до цього Закону. Заборони та обмеження щодо відчуження і цільового використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, встановлені Земельним кодексом України, є чинними при їх іпотеці.

Реалізація переданих в іпотеку земельних ділянок сільськогосподарського призначення при зверненні стягнення на предмет іпотеки здійснюється на прилюдних торгах. Покупцями земельних ділянок сільськогосподарського призначення можуть бути особи, визначені Земельним кодексом України.

Дія цього Закону не поширюється на земельні ділянки, які перебувають у державній чи комунальній власності і не підлягають приватизації.

Стаття 16. Особливості іпотеки об'єктів незавершеного будівництва

При іпотеці об'єктів незавершеного будівництва іпотекодавцем може бути особа, власністю якої стане відповідна будівля (споруда), житловий будинок або житлова квартира після завершення будівництва і реєстрації права власності на них у встановленому законом порядку. При фінансуванні будівництва споруд житлового чи нежитлового призначення з метою продажу іншим особам іпотекодавцем також може бути забудовник.

Іпотека об'єктів незавершеного будівництва здійснюється шляхом передачі в іпотеку земельної ділянки, на якій виконується будівництво, або шляхом передачі в іпотеку нерухомого майна, право власності іпотекодавця на яке виникне в майбутньому.

Обтяження об'єкта незавершеного будівництва іпотекою підлягає державній реєстрації у встановленому законом порядку.

Після завершення будівництва будівля (споруда), житловий будинок або житлова квартира залишається предметом іпотеки відповідно до іпотечного договору.

У разі передачі в іпотеку об'єкта незавершеного будівництва забудовником і звернення стягнення на завершену будівлю (споруду) іпотека не поширюється на ту її частину, яка виділена в натурі і була придбана будь-якою особою (покупцем) на підставі цивільно-правового договору шляхом повної сплати її вартості до моменту прийняття рішення про звернення стягнення, якщо інше не встановлено договором з покупцем. Після звернення стягнення до нового власника завершеної будівлі (споруди) або об'єкта незавершеного будівництва переходять визначені договором права і обов'язки забудовника щодо третіх осіб-покупців.

Стаття 17. Підстави припинення іпотеки

Іпотека припиняється у разі:

припинення основного зобов'язання;

реалізації предмета іпотеки відповідно до цього Закону;

набуття іпотекодержателем права власності на предмет іпотеки;

визнання іпотечного договору недійсним;

знищення (втрати) переданої в іпотеку будівлі (споруди), якщо іпотекодавець не відновив її. Якщо предметом іпотечного договору є земельна ділянка і розташована на ній будівля (споруда), в разі знищення (втрати) будівлі (споруди) іпотека земельної ділянки не припиняється;

з інших підстав, передбачених цим Законом.

Наступні іпотеки припиняються внаслідок звернення стягнення за попередньою іпотекою.

Відомості про припинення іпотеки підлягають державній реєстрації у встановленому законом порядку.

Розділ II
ОФОРМЛЕННЯ ІПОТЕКИ

Стаття 18. Іпотечний договір

Іпотечний договір укладається між одним або декількома іпотекодавцями та іпотекодержателем у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню. Іпотечний договір повинен містити такі істотні умови:

1) для іпотекодавця та іпотекодержателя — юридичних осіб відомості про:

для резидентів — найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України;

для нерезидентів — найменування, місцезнаходження та державу, де зареєстровано особу;

для іпотекодавця та іпотекодержателя — фізичних осіб відомості про:

для громадян України — прізвище, ім'я, по батькові, адресу постійного місця проживання та індивідуальний ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

для іноземців, осіб без громадянства — прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адресу постійного місця проживання за межами України;

2) зміст та розмір основного зобов'язання, строк і порядок його виконання;

3) опис предмета іпотеки, достатній для його ідентифікації, та/або його реєстраційні дані. При іпотеці земельної ділянки має зазначатися її цільове призначення;

4) посилання на випуск заставної або її відсутність.

У разі відсутності в іпотечному договорі однієї з вказаних вище істотних умов він вважається неукладеним.

Іпотечний договір може містити інші положення, зокрема, визначення вартості предмета іпотеки, посилання на документ, що підтверджує право власності іпотекодавця на предмет іпотеки, відомості про обмеження та обтяження прав іпотекодавця на предмет іпотеки, визначення способу звернення стягнення на предмет іпотеки.

Іпотечний договір та договір, що обумовлює основне зобов'язання, можуть бути оформлені у вигляді одного документа. Цей документ за формою і змістом повинен відповідати вимогам, встановленим у цій статті, та вимогам, встановленим законом, для договору, який визначає основне зобов'язання.

У разі якщо іпотекою забезпечується повернення позики, кредиту для придбання нерухомого майна, яке передається в іпотеку, договір купівлі-продажу цього нерухомого майна та іпотечний договір можуть укладатися одночасно.

Стаття 19. Внесення змін і доповнень до іпотечного договору

Зміни і доповнення до іпотечного договору підлягають нотаріальному посвідченню. Відповідні відомості про зміну умов обтяження нерухомого майна іпотекою підлягають державній реєстрації у встановленому законом порядку. Після оформлення заставної зміни і доповнення до іпотечного договору і договору, яким обумовлене основне зобов'язання, можуть вноситися лише після анулювання заставної і видачі нової заставної в порядку, встановленому частиною четвертою статті 20 цього Закону.

Будь-яке збільшення основного зобов'язання або процентів за основним зобов'язанням, крім випадків, коли таке збільшення прямо передбачене іпотечним договором, може бути здійснене після державної реєстрації відповідних відомостей про зміну умов обтяження нерухомого майна іпотекою. Таке збільшення підпорядковується пріоритету вимоги за будь-яким іншим зобов'язанням, забезпеченим предметом іпотеки, яка була зареєстрована до реєстрації відповідної зміни умов обтяження нерухомого майна іпотекою.

Стаття 20. Заставна

Заставна — це борговий цінний папір, який засвідчує безумовне право його власника на отримання від боржника виконання за основним зобов'язанням, за умови, що воно підлягає виконанню в грошовій формі, а в разі невиконання основного зобов'язання — право звернути стягнення на предмет іпотеки. Заставна оформлюється, якщо її випуск передбачений іпотечним договором.

Заставна може передаватися її власником будь-якій особі шляхом вчинення індосаменту відповідно до цього Закону. Наступний власник заставної має ті ж права, що мав іпотекодержатель згідно з договором, яким обумовлене основне зобов'язання, та іпотечним договором, на підставі якого була оформлена заставна.

У разі видачі заставної припиняються грошові зобов'язання боржника за договором, який обумовлює основне зобов'язання, та виникають грошові зобов'язання боржника щодо платежу за заставною. Після оформлення заставної виконання основного зобов'язання та звернення стягнення на предмет іпотеки може бути здійснено лише на підставі вимоги власника заставної. Звернення стягнення на предмет іпотеки власником заставної здійснюється у порядку, встановленому розділом V цього Закону.

Анулювання заставної і видача нової заставної здійснюються за згодою між іпотекодавцем, боржником, якщо він є відмінним від іпотекодавця, та власником заставної. Відомості про анулювання заставної і видачу нової заставної підлягають державній реєстрації у встановленому законом порядку.

Заставна не може видаватися, якщо іпотекою забезпечене грошове зобов'язання, суму боргу за яким на момент укладення іпотечного договору не визначено і яке не містить критеріїв, що дозволяють визначити цю суму на конкретний момент.

Заставна підлягає державній реєстрації у встановленому законом порядку разом з державною реєстрацією обтяження відповідного нерухомого майна іпотекою. Після реєстрації випуску заставної її оригінал передається іпотекодержателю.

Стаття 21. Форма і зміст заставної

Заставна складається в письмовій формі в одному примірнику на бланку стандартної форми, яка встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. На всіх оригінальних примірниках іпотечного договору робиться відмітка про оформлення заставної.

У заставній обов'язково мають міститися такі реквізити:

1) слово «Заставна» як складова частина назви документа та визначення про зобов'язання боржника виконати перед іпотекодержателем у встановлений строк основне зобов'язання;

2) для іпотекодавця, боржника (якщо він є відмінним від іпотекодавця) та іпотекодержателя — юридичних осіб:

резидентів — найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України;

нерезидентів — найменування, юридична адреса та держава, де зареєстрована особа;

для іпотекодавця, боржника (якщо він є відмінним від іпотекодавця) та іпотекодержателя — фізичних осіб:

громадян України — прізвище, ім'я, по батькові, адреса постійного місця проживання та індивідуальний ідентифікаційний номер у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

іноземців, осіб без громадянства — прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), адреса їх постійного місця проживання за межами України;

3) посилання на реквізити іпотечного договору та договору, що обумовлює основне зобов'язання;

4) опис предмета іпотеки, достатній для його ідентифікації, та/або його реєстраційні дані;

5) зміст та розмір основного зобов'язання, строк і порядок його виконання;

6) спосіб звернення стягнення на предмет іпотеки, якщо він передбачений іпотечним договором;

7) відмітка про реєстраційний номер, дату та місце державної реєстрації обтяження нерухомого майна іпотекою (цей реквізит вноситься держателем відповідного державного реєстру).

За згодою між іпотекодавцем та іпотекодержателем заставна може містити інші положення, які відтворюють зміст основного зобов'язання та іпотеки. Якщо зміст заставної не відповідає положенням іпотечного договору чи договору, який обумовлює основне зобов'язання, положення заставної мають перевагу.

Заставна підписується іпотекодавцем та боржником, якщо він є відмінним від іпотекодавця. Іпотекодавець, боржник — юридичні особи засвідчують підпис уповноваженої особи печаткою.

Стаття 22. Умови реалізації прав та виконання обов'язків, що випливають із заставної

Для реалізації прав за заставною її власник зобов'язаний заявити боржнику письмову вимогу про виконання основного зобов'язання. У цій вимозі вказується банківський рахунок власника заставної для здійснення боржником переказу відповідної грошової суми. На вимогу боржника власник заставної зобов'язаний пред'явити оригінал заставної без його передачі боржнику.

Заставна підлягає передачі боржнику у разі належного виконання ним основного зобов'язання. Знаходження заставної у боржника свідчить про виконання основного зобов'язання, якщо не буде доведено протилежне. У разі виконання основного зобов'язання боржником заставна, що знаходиться в нього, анулюється. Знаходження заставної в іншої особи свідчить, що основне зобов'язання не виконано, якщо не буде доведено інше.

Якщо основне зобов'язання підлягає виконанню частинами, власник заставної зобов'язаний видавати боржнику письмові квитанції про отримання платежу та вести належний облік (реєстр) платежів за заставною, який надається боржнику на його вимогу. У разі розбіжностей між квитанціями про отримання платежів та їх реєстром квитанції про отримання платежів мають перевагу.

Розділ III
ПЕРЕХІД ПРАВ ЗА ІПОТЕЧНИМ ДОГОВОРОМ І ЗАСТАВНОЮ

Стаття 23. Наслідки переходу права власності на предмет іпотеки до третьої особи

У разі переходу права власності (права господарського відання) на предмет іпотеки від іпотекодавця до іншої особи, у тому числі в порядку спадкування чи правонаступництва, іпотека є дійсною для набувача відповідного нерухомого майна, навіть у тому випадку, якщо до його відома не доведена інформація про обтяження майна іпотекою.

Особа, до якої перейшло право власності на предмет іпотеки, набуває статус іпотекодавця і має всі його права і несе всі його обов'язки за іпотечним договором у тому обсязі і на тих умовах, що існували до набуття ним права власності на предмет іпотеки.

Якщо право власності на предмет іпотеки переходить до спадкоємця фізичної особи — іпотекодавця, такий спадкоємець не несе відповідальність перед іпотекодержателем за виконання основного зобов'язання, але в разі його порушення боржником він відповідає за задоволення вимоги іпотекодержателя в межах вартості предмета іпотеки.

У разі оформлення заставної перехід права власності на предмет іпотеки не допускається до повного задоволення вимоги за заставною, крім переходу права власності на предмет іпотеки в порядку спадкування чи правонаступництва.

Стаття 24. Відступлення прав за іпотечним договором

Відступлення прав за іпотечним договором здійснюється без необхідності отримання згоди іпотекодавця, якщо інше не встановлено іпотечним договором, і за умови, що одночасно здійснюється відступлення права вимоги за основним зобов'язанням. Якщо не буде доведено інше, відступлення прав за іпотечним договором свідчить про відступлення права вимоги за основним зобов'язанням.

Іпотекодержатель зобов'язаний письмово у п'ятиденний строк повідомити боржника про відступлення прав за іпотечним договором і права вимоги за основним зобов'язанням.

Правочин про відступлення прав за іпотечним договором підлягає нотаріальному посвідченню. Відомості про таке відступлення підлягають державній реєстрації у встановленому законом порядку.

Відступлення прав за іпотечним договором та основним зобов'язанням не допускається у разі випуску заставної. Після випуску заставної перехід прав іпотекодержателя за іпотечним договором та основним зобов'язанням до іншої особи здійснюється шляхом передачі заставної у встановленому цим Законом порядку.

Стаття 25. Передача заставної

Передача заставної здійснюється шляхом виконання на ній особою, якій належить заставна (індосантом), передавального напису (індосаменту) на користь іншої особи (індосата) та передачі оригіналу заставної. Передача заставної не потребує згоди іпотекодавця або боржника, якщо він є відмінним від іпотекодавця.

У передавальному написі зазначаються прізвище, ім'я, по батькові та адреса фізичної особи або найменування та адреса юридичної особи, якій передається заставна. Передавальний напис підписується зазначеним у заставній іпотекодержателем, а якщо цей напис не перший — власником заставної, зазначеним у попередньому індосаменті. Індосант — юридична особа засвідчує підпис уповноваженої особи печаткою.

У тексті передавального напису можуть вказуватися умови, за яких здійснюється передача заставної. Написи на заставній, що забороняють її наступну передачу, є недійсними.

У разі недостатності на заставній місця для передавальних написів або інших необхідних відміток до заставної прикріплюється додатковий лист, написи на якому виконуються таким чином, щоб вони починалися на заставній і закінчувалися на цьому листі. Всі аркуші заставної складають єдине ціле, вони повинні бути пронумеровані і скріплені печаткою нотаріуса. Окремі аркуші заставної не мають юридичної сили.

Індосант зобов'язаний письмово повідомити боржника про передачу заставної індосату та всіма доступними засобами не припустити виконання основного зобов'язання боржником на свою користь. У разі невиконання цього обов'язку індосантом передача заставної є дійсною, а індосат має право вимагати від індосанта відшкодування завданих збитків.

Якщо основне зобов'язання підлягає виконанню частинами, індосант зобов'язаний передати індосату копії квитанцій про отримані платежі та реєстр отриманих платежів за заставною.

Стаття 26. Правові наслідки передачі заставної

Передача заставної шляхом вчинення індосаменту надає індосату всі права іпотекодержателя за іпотечним договором та основним зобов'язанням. Передача заставної не вимагає державної реєстрації. Проте на розсуд індосата передача заставної може бути зареєстрована у встановленому законом порядку.

Індосант несе від- ▼

повідальність перед індосатом за достовірність відомостей, що містяться у заставній, та дійсність заставної, але індосант, якщо інше не передбачене умовами індосаменту, не відповідає за виконання іпотекодавцем чи боржником, якщо він є відмінним від іпотекодавця, вимог за заставною.

За фактом передачі заставної індосант засвідчує індосату, що на момент передачі заставної боржник продовжує належним чином виконувати основне зобов’язання і він здійснив відповідно до умов заставної всі платежі, належні до сплати до дати передачі заставної, якщо індосат не був письмово повідомлений індосантом про інше. Індосант несе відповідальність перед індосатом за будь-які збитки, завдані внаслідок невиконання цієї умови.

Боржник може відмовитись здійснювати платежі за заставною на користь індосата, який добросовісно набув заставну шляхом здійснення платежу індосанту і не знав про недостовірність відомостей, що містяться в заставній, або про недійсність заставної чи про інші заперечення боржника щодо здійснення платежів за заставною, тільки у разі належного виконання боржником основного зобов’язання або якщо заставна була видана під впливом обману, насильства, погрози чи зловмисної домовленості сторін. Інші обставини не можуть бути підставою для відмови у здійсненні платежів за заставною.

До отримання письмового повідомлення від індосанта про передачу заставної боржник може продовжувати здійснювати платежі на користь індосанта. У цьому разі боржник не несе відповідальності перед індосатом за здійснення таких платежів індосанту.

Стаття 27. Поновлення прав за заставною

У разі втрати заставної іпотекодавець і боржник, якщо він є відмінним від іпотекодавця, видають дублікат заставної за умови, що особа, яка вимагає видачі дубліката, може довести своє право власності на втрачену заставну шляхом відтворення всіх попередніх індосаментів. Відмова іпотекодавця (боржника) видати дублікат заставної може бути оскаржена в суді.

Відмітка про оформлення дубліката заставної повинна міститися на кожній сторінці тексту дубліката, а відомості про його видачу підлягають державній реєстрації у встановленому законом порядку.

Розділ IV
ВИКОРИСТАННЯ ЗАСТАВНОЇ ДЛЯ РЕФІНАНСУВАННЯ

Стаття 28. Способи рефінансування

Іпотекодержатель (власник заставної) може до настання строку виконання боржником зобов’язань за заставною проводити операції з належними йому заставними для рефінансування власної діяльності шляхом залучення додаткових грошових коштів від інших осіб. Рефінансування може здійснюватися такими способами:

відчуження (продаж) заставної шляхом вчинення індосаменту відповідно до статті 25 цього Закону з компенсацією індосанту вартості заставної у встановленому сторонами розмірі;

продаж заставної із зобов’язанням зворотного викупу (операція репо);

передача заставної у заставу для забезпечення виконання зобов’язань перед іншими кредиторами;

емісія іпотечних цінних паперів;

іншим способом, який не суперечить закону.

Стаття 29. Продаж заставної з зобов’язанням зворотного викупу

Продаж заставної із зобов’язанням зворотного викупу є угодою, згідно з якою будь-яка особа-кредитор зобов’язується сплатити іпотекодержателю (власнику заставної) грошові кошти, а іпотекодержатель (власник заставної) зобов’язується передати заставну цьому кредитору і викупити її за погодженою сторонами ціною у визначений строк у майбутньому, але не пізніше строку повного виконання основного зобов’язання боржником.

Продаж заставної із зобов’язанням зворотного викупу здійснюється шляхом вчинення індосаменту, в якому встановлюється строк зворотного викупу заставної. Іпотекодержатель (власник заставної) і кредитор можуть укласти договір, який встановлюватиме інші умови продажу заставної із зобов’язанням зворотного викупу. Зокрема, договором може бути встановлений обов’язок іпотекодержателя (власника заставної) викупити заставну до вказаного в індосаменті строку у разі настання визначених договором обставин.

Стаття 30. Застава заставної

Заставна може бути передана у заставу для забезпечення виконання зобов’язань її власника перед іншою особою — кредитором. Застава заставної здійснюється шляхом вчинення індосаменту, в якому зазначається, що заставна передається тільки у заставу, та ідентифікується забезпечене заставою зобов’язання. При заставі заставна передається у володіння заставодержателю.

Іпотекодержатель (власник заставної) зобов’язаний письмово повідомити боржника про передачу заставної у заставу. У разі порушення зобов’язання, забезпеченого заставою заставної, до заставодержателя переходять усі права за заставною з наслідками, встановленими у розділі III цього Закону.

Стаття 31. Іпотечні цінні папери

Заставні можуть забезпечувати випуск іпотечних цінних паперів —іпотечних облігацій і іпотечних сертифікатів.

Емітентом іпотечних цінних паперів можуть бути банки та інші фінансові установи, які мають право на провадження такого виду діяльності відповідно до закону.

Порядок випуску та обігу іпотечних цінних паперів встановлюється законом.

Стаття 32. Порядок рефінансування

Іпотекодержатель (власник заставної) має право проводити операції з заставними для рефінансування власної діяльності самостійно або з залученням спеціалізованих фінансових установ, які на підставі договору з іпотекодержателем (власником заставної) надають відповідне рефінансування шляхом проведення операцій з іпотечними активами такого іпотекодержателя (власника заставної), що забезпечують надходження грошових коштів від будь-яких інших осіб-кредиторів.

Розділ V
ЗАДОВОЛЕННЯ ВИМОГ ІПОТЕКОДЕРЖАТЕЛЯ ЗА РАХУНОК ПРЕДМЕТА ІПОТЕКИ

Стаття 33. Підстави для звернення стягнення на предмет іпотеки

У разі невиконання або неналежного виконання боржником основного зобов’язання іпотекодержатель вправі задовольнити свої вимоги за основним зобов’язанням шляхом звернення стягнення на предмет іпотеки. Право іпотекодержателя на звернення стягнення на предмет іпотеки також виникає з підстав, встановлених статтею 12 цього Закону.

У разі порушення провадження у справі про відновлення платоспроможності іпотекодавця або визнання його банкрутом або при ліквідації юридичної особи — іпотекодавця іпотекодержатель набуває право звернення стягнення на предмет іпотеки незалежно від настання строку виконання основного зобов’язання, якщо іпотекодержатель і правонаступник іпотекодавця не досягнуть згоди про інше.

Звернення стягнення на предмет іпотеки здійснюється на підставі рішення суду, виконавчого напису нотаріуса або згідно з договором про задоволення вимог іпотекодержателя.

Звернення стягнення на майно, що є предметом іпотеки і належить державному чи комунальному підприємству або підприємству, більш як 50 відсотків акцій (часток, паїв) якого перебуває у державній власності, здійснюється на підставі рішення суду.

Якщо предметом іпотеки є два або більше об’єкти нерухомого майна, стягнення звертається в обсязі, необхідному для повного задоволення вимог іпотекодержателя. Якщо предметом іпотеки є об’єкти, які належать різним особам, та задоволення отримується за рахунок частини переданого в іпотеку майна, ті іпотекодавці, на майно яких було звернено стягнення, мають право на пропорційне відшкодування від іпотекодавців, на майно яких не зверталось стягнення, і набувають прав іпотекодержателя на частину майна, на яку не було звернено стягнення, для забезпечення такого відшкодування.

Стаття 34. Передача предмета іпотеки в управління

Після прийняття рішення про звернення стягнення на предмет іпотеки і з метою отримання продукції, плодів та доходів, забезпечення належного господарського використання переданого в іпотеку нерухомого майна згідно з його цільовим призначенням предмет іпотеки на підставі договору між іпотекодавцем і іпотекодержателем або рішення суду може бути переданий іпотекодержателю або іншій особі в управління на період до його реалізації у порядку, встановленому цим Законом. Управління майном здійснюється відповідно до законодавства та умов, визначених договором чи рішенням суду.

Продукція, плоди і доходи, отримані в результаті управління предметом іпотеки, спрямовуються на задоволення забезпечених іпотекою вимог іпотекодержателя, якщо інше не встановлено договором або рішенням суду.

Стаття 35. Повідомлення про порушення основного зобов’язання та/або іпотечного договору

У разі порушення основного зобов’язання та/або умов іпотечного договору іпотекодержатель надсилає іпотекодавцю та боржнику, якщо він є відмінним від іпотекодавця, письмову вимогу про усунення порушення. В цьому документі зазначається стислий зміст порушених зобов’язань, вимога про виконання порушеного зобов’язання у не менш ніж тридцятиденний строк та попередження про звернення стягнення на предмет іпотеки у разі невиконання цієї вимоги. Якщо протягом встановленого строку вимога іпотекодержателя залишається без задоволення, іпотекодержатель вправі розпочати звернення стягнення на предмет іпотеки відповідно до цього Закону.

Положення частини першої цієї статті не є перешкодою для реалізації права іпотекодержателя звернутись у будь-який час за захистом своїх порушених прав до суду у встановленому законом порядку.

Стаття 36. Позасудове врегулювання

Сторони іпотечного договору можуть вирішити питання про звернення стягнення на предмет іпотеки шляхом позасудового врегулювання на підставі договору. Позасудове врегулювання здійснюється згідно із застереженням про задоволення вимог іпотекодержателя, що міститься в іпотечному договорі, або згідно з окремим договором між іпотекодавцем і іпотекодержателем про задоволення вимог іпотекодержателя, який підлягає нотаріальному посвідченню і може бути укладений в будь-який час до набрання законної сили рішенням суду про звернення стягнення на предмет іпотеки.

Договір про задоволення вимог іпотекодержателя, яким також вважається відповідне застереження в іпотечному договорі, визначає можливий спосіб звернення стягнення на предмет іпотеки відповідно до цього Закону. Визначений договором спосіб задоволення вимог іпотекодержателя не перешкоджає іпотекодержателю застосувати інші встановлені цим Законом способи звернення стягнення на предмет іпотеки.

Договір про задоволення вимог іпотекодержателя може передбачати:

передачу іпотекодержателю права власності на предмет іпотеки в рахунок виконання основного зобов’язання у порядку, встановленому статтею 37 цього Закону;

право іпотекодержателя від свого імені продати предмет іпотеки будь-якій особі на підставі договору купівлі-продажу у порядку, встановленому статтею 38 цього Закону.

Після завершення позасудового врегулювання будь-які наступні вимоги іпотекодержателя щодо виконання боржником основного зобов’язання є недійсними.

Стаття 37. Передача іпотекодержателю права власності на предмет іпотеки

Договір про задоволення вимог іпотекодержателя, який передбачає передачу іпотекодержателю права власності на предмет іпотеки в рахунок виконання основного зобов’язання, є правовою підставою для реєстрації права власності іпотекодержателя на нерухоме майно, що є предметом іпотеки.

Рішення про реєстрацію права власності іпотекодержателя на нерухоме майно, що є предметом іпотеки, може бути оскаржене іпотекодавцем в суді, якщо він доведе, що основне зобов’язання і умови іпотечного договору не були порушені.

У разі переходу до іпотекодержателя права власності на передане в іпотеку нерухоме майно права і вимоги інших осіб на це нерухоме майно, зареєстровані у встановленому законом порядку, залишаються дійсними. Іпотекодержатель несе відповідальність за задоволення прав чи вимог інших осіб на предмет іпотеки, які мають вищий пріоритет. Задоволення прав чи вимог осіб з нижчим пріоритетом здійснюється у межах перевищення вартості нерухомого майна, визначеної шляхом його оцінки, після задоволення прав чи вимог, які мають вищий пріоритет, над розміром забезпеченої іпотекою вимоги іпотекодержателя.

Стаття 38. Право іпотекодержателя на продаж предмета іпотеки

Якщо рішення суду або договір про задоволення вимог іпотекодержателя передбачає право іпотекодержателя на продаж предмета іпотеки будь-якій особі-покупцеві, іпотекодержатель зобов’язаний за 30 днів до укладення договору купівлі-продажу письмово повідомити іпотекодавця та всіх осіб, які мають зареєстровані у встановленому законом порядку права чи вимоги на предмет іпотеки, про свій намір укласти цей договір. У разі невиконання цієї умови іпотекодержатель несе відповідальність перед такими особами за відшкодування завданих збитків.

Протягом тридцятиденного строку з дня отримання такого повідомлення особа, яка має зареєстровані права чи вимоги на предмет іпотеки, вправі письмово повідомити іпотекодержателя про свій намір купити предмет іпотеки. З дня отримання іпотекодержателем цього повідомлення вказана особа набуває переважне право на придбання предмета іпотеки у іпотекодержателя. Якщо таких повідомлень надійшло декілька, право на придбання предмета іпотеки у іпотекодержателя належить особі, яка має вищий пріоритет своїх зареєстрованих прав чи вимог.

Якщо особа, яка висловила намір придбати предмет іпотеки, ухиляється або з інших причин не вчиняє дій до укладення договору купівлі-продажу предмета іпотеки з іпотекодержателем протягом 5 днів після закінчення вказаного вище тридцятиденного строку, вона втрачає право на придбання предмета іпотеки. Це право переходить до інших осіб, які висловили намір придбати предмет іпотеки, відповідно до пріоритету їх прав і вимог.

Якщо особи, які мають зареєстровані права чи вимоги на предмет іпотеки, не висловили наміру його придбати, іпотекодержатель вправі продати предмет іпотеки будь-якій іншій особі на власний розсуд.

Ціна продажу предмета іпотеки встановлюється за згодою між іпотекодавцем і іпотекодержателем або на підставі оцінки майна, на рівні, не нижчому за звичайні ціни на цей вид майна. У разі невиконання цієї умови іпотекодержатель несе відповідальність перед іншими особами згідно з пріоритетом та розміром їх зареєстрованих прав чи вимог та перед іпотекодавцем в останню чергу за відшкодування різниці між ціною продажу предмета іпотеки та звичайною ціною на нього.

Розподіл виручки від продажу предмета іпотеки між іпотекодержателем та іншими особами, що мають зареєстровані права чи вимоги на предмет іпотеки, здійснюється відповідно до встановленого пріоритету та розміру цих прав чи вимог. Решта виручки повертається іпотекодавцю.

Іпотекодавець і боржник, якщо він є відмінним від іпотекодавця, мають право виконати основне зобов’язання протягом тридцятиденного строку, вказаного в частині першій цієї статті, згідно з умовами та з наслідками, встановленими статтею 42 цього Закону.

Договір купівлі-продажу предмета іпотеки, укладений відповідно до цієї статті, є правовою підставою для реєстрації права власності покупця на нерухоме майно, що було предметом іпотеки.

Стаття 39. Реалізація предмета іпотеки за рішенням суду

У разі задоволення судом позову про звернення стягнення на предмет іпотеки у рішенні суду зазначаються:

загальний розмір вимог та всі його складові, що підлягають сплаті іпотекодержателю з вартості предмета іпотеки;

опис нерухомого майна, за рахунок якого підлягають задоволенню вимоги іпотекодержателя;

заходи щодо забезпечення збереження предмета іпотеки або передачі його в управління на період до його реалізації, якщо такі необхідні;

спосіб реалізації предмета іпотеки шляхом проведення прилюдних торгів або застосування процедури продажу, встановленої статтею 38 цього Закону;

пріоритет та розмір вимог інших кредиторів, які підлягають задоволенню з вартості предмета іпотеки;

початкова ціна предмета іпотеки для його подальшої реалізації.

Одночасно з рішенням про звернення стягнення на предмет іпотеки суд за заявою іпотекодержателя вправі винести рішення про виселення мешканців, якщо предметом іпотеки є житловий будинок або житлове приміщення.

Суд вправі відмовити у задоволенні позову іпотекодержателя про дострокове звернення стягнення на предмет іпотеки, якщо допущене боржником або іпотекодавцем, якщо він є відмінним від боржника, порушення основного зобов’язання чи іпотечного договору не завдає збитків іпотекодержателю і не змінює обсяг його прав.

Стаття 40. Виселення мешканців

Звернення стягнення на передані в іпотеку житловий будинок чи житлове приміщення є підставою для виселення всіх мешканців, за винятком наймачів та членів їх сімей. Виселення проводиться у порядку, встановленому законом.

Після прийняття рішення про звернення стягнення на передані в іпотеку житловий будинок чи житлове приміщення всі мешканці зобов’язані на письмову вимогу іпотекодержателя або нового власника добровільно звільнити житловий будинок чи житлове приміщення протягом одного місяця з дня отримання цієї вимоги. Якщо мешканці не звільняють житловий будинок або житлове приміщення у встановлений або інший погоджений сторонами строк добровільно, їх примусове виселення здійснюється на підставі рішення суду.

Особи, які проживають у зазначених приміщеннях на умовах договору найму (оренди), не підлягають виселенню, якщо:

договір найму (оренди) був укладений до моменту укладення іпотечного договору і про наявність такого договору було доведено до відома іпотекодержателя або такий договір був зареєстрований у встановленому законом порядку;

договір найму (оренди) був укладений після укладення іпотечного договору за згодою іпотекодержателя.

Стаття 41. Реалізація предмета іпотеки на прилюдних торгах

Реалізація предмета іпотеки, на який звертається стягнення за рішенням суду або за виконавчим написом нотаріуса, проводиться, якщо інше не передбачено рішенням суду, шляхом продажу на прилюдних торгах у межах процедури виконавчого провадження з дотриманням вимог цього Закону.

Організація продажу предмета іпотеки покладається на спеціалізовані організації, що створені і діють відповідно до закону. Право вибору спеціалізованої організації належить іпотекодержателю. Місце проведення прилюдних торгів визначається спеціалізованою організацією за погодженням з іпотекодержателем.

Стаття 42. Наслідки виконання основного зобов’язання до моменту реалізації предмета іпотеки

Боржник вправі до дня продажу предмета іпотеки на прилюдних торгах виконати вимогу за основним зобов’язанням чи ту її частину, виконання якої прострочено, разом з відшкодуванням будь-яких витрат та збитків, завданих іпотекодержателю, включаючи судові витрати, витрати на оплату винагороди залученим експертам (оцінювачам, юристам), витрати на підготовку до проведення прилюдних торгів тощо. Таке виконання є підставою для припинення реалізації предмета іпотеки на прилюдних торгах. Умови договорів, що обмежують це право боржника, є недійсними.

Якщо інше не встановлено іпотечним договором, у разі коли основне зобов’язання підлягає виконанню частинами, боржник може скористатися правом, встановленим частиною першою цієї статті, один раз на рік або двічі протягом строку дії основного зобов’язання. В разі перевищення цих показників боржник має право припинити реалізацію предмета іпотеки лише шляхом повної сплати решти суми за основним зобов’язанням.

Майновий поручитель чи наступний іпотекодержатель може виконати основне зобов’язання за боржника з наслідками, аналогічними вищенаведеним, і попередній іпотекодержатель зобов’язаний прийняти таке виконання. Наступний іпотекодержатель, який сплачує повну суму основного зобов’язання попередньому іпотекодержа-

(Початок на 18—19-й стор.).

телю, вважається особою, на користь якої здійснене відступлення прав попереднього іпотекодержателя за іпотечним договором. Майновий поручитель, який виконав основне зобов'язання повністю або в частині, має право вимагати від боржника відшкодування сплаченої майновим поручителем суми.

Стаття 43. Підготовка до проведення прилюдних торгів

Прилюдні торги проводяться в двомісячний строк з дня одержання спеціалізованою організацією заявки державного виконавця на їх проведення.

Початкова ціна продажу предмета іпотеки встановлюється рішенням суду або за згодою між іпотекодавцем та іпотекодержателем, а якщо вони не досягли згоди — спеціалізованою організацією на підставі оцінки предмета іпотеки. Початкова ціна цього майна не може бути нижчою за 90 відсотків його вартості, визначеної шляхом його оцінки.

Спеціалізована організація не пізніше ніж за 15 днів до дня початку прилюдних торгів публікує за місцезнаходженням предмета іпотеки принаймні в двох місцевих друкованих засобах масової інформації повідомлення про проведення прилюдних торгів. У повідомленні зазначається інформація про день, час, місце проведення прилюдних торгів, опис предмета іпотеки, що підлягає продажу, місце, де можна отримати додаткову інформацію про умови проведення прилюдних торгів, та іншу необхідну інформацію.

Спеціалізована організація забезпечує будь-якій зацікавленій особі доступ до інформації про умови проведення прилюдних торгів та про предмет іпотеки, що підлягає продажу.

Не пізніше дня публікації повідомлення про проведення прилюдних торгів у засобах масової інформації спеціалізована організація письмово сповіщає державного виконавця, іпотекодавця, іпотекодержателя та всіх осіб, що мають зареєстровані у встановленому законом порядку права та вимоги на предмет іпотеки, про день, час і місце проведення прилюдних торгів та про початкову ціну реалізації майна.

Стаття 44. Участь у прилюдних торгах

У прилюдних торгах мають право брати участь фізичні і юридичні особи, які сплатили гарантійний внесок і можуть відповідно до закону бути покупцями нерухомого майна, що реалізується. Розмір гарантійних внесків визначається спеціалізованою організацією, але він не може перевищувати 5 відсотків початкової ціни продажу предмета іпотеки. Іпотекодавець та всі іпотекодержателі беруть участь у прилюдних торгах без сплати гарантійного внеску.

Учасники прилюдних торгів підлягають реєстрації спеціалізованою організацією. Реєстрація припиняється не раніше ніж за одну годину до початку прилюдних торгів. Для цілей реєстрації учасник надає спеціалізованій організації документ, що посвідчує його особу, заяву про участь у торгах, документ, що підтверджує сплату гарантійного внеску. Під час проведення реєстрації учасник прилюдних торгів отримує картку із зазначенням його порядкового номера, згідно з яким цей учасник бере участь у торгах.

Стаття 45. Порядок проведення прилюдних торгів

Прилюдні торги проводяться прозоро. Спеціалізована організація забезпечує кожного учасника прилюдних торгів правилами проведення прилюдних торгів до їх початку.

Будь-який учасник може бути покупцем предмета іпотеки, якщо він запропонує найвищу ціну. Якщо покупцем є іпотекодержатель, він зобов'язаний сплатити лише різницю між запропонованим ним ціною і розміром невиконаного основного зобов'язання.

Прилюдні торги проводяться принаймні за умови присутності одного учасника. У разі участі у прилюдних торгах одного покупця майно може бути придбане ним за початковою ціною.

Якщо жоден учасник не зареєструвався або у разі якщо предмет іпотеки не був проданий, прилюдні торги визнаються такими, що не відбулися.

За результатами проведення прилюдних торгів і продажу предмета іпотеки складається протокол, який підписується уповноваженим представником спеціалізованої організації та покупцем предмета іпотеки. У протоколі зазначаються:

опис придбаного покупцем предмета іпотеки;

початкова ціна предмета іпотеки;

ціна реалізації предмета іпотеки;

інформація про покупця предмета іпотеки;

день, до якого покупець повинен повністю сплатити реалізаційну ціну предмета іпотеки;

банківський рахунок спеціалізованої організації для переказу покупцем реалізаційної ціни предмета іпотеки.

У разі необхідності до протоколу може бути внесена й інша інформація.

Копії протоколу надсилаються іпотекодавцю, всім іпотекодержателям та державному виконавцю протягом п'яти днів з дня його підписання.

Якщо переможець прилюдних торгів відмовився від підписання протоколу, наступний учасник, що запропонував найвищу ціну, але не нижчу за початкову ціну реалізації, оголошується переможцем прилюдних торгів. За його відсутності або відмови прилюдні торги оголошуються такими, що не відбулися.

Стаття 46. Порядок проведення розрахунків за майно, придбане на прилюдних торгах

Переможець прилюдних торгів протягом десяти робочих днів з дня підписання протоколу перераховує кошти за придбане на торгах майно на зазначений у протоколі банківський рахунок спеціалізованої організації.

Гарантійний внесок, сплачений покупцем до початку прилюдних торгів, зараховується до ціни продажу. Іншим учасникам внесена сума повертається протягом трьох робочих днів з дня закінчення прилюдних торгів. Гарантійний внесок також підлягає поверненню, якщо торги не відбулися.

Якщо покупець не внесе всієї належної до сплати суми в десятиденний строк, гарантійний внесок йому не повертається, а наступний учасник, що запропонував найвищу ціну, не нижчу за початкову ціну реалізації, оголошується переможцем прилюдних торгів. За його відсутності або відмови прилюдні торги оголошуються такими, що не відбулися. Гарантійний внесок не повертається також учаснику торгів, який став переможцем торгів, але відмовився підписати протокол.

Стаття 47. Оформлення результатів прилюдних торгів та розподіл доходів від реалізації предмета іпотеки

Протягом п'яти робочих днів з дня отримання спеціалізованою організацією платежу від покупця предмета іпотеки спеціалізована організація надсилає державному виконавцю повідомлення про здійснення такої оплати.

Протягом п'яти робочих днів з дня отримання державним виконавцем зазначеного повідомлення державний виконавець надсилає спеціалізованій організації свідоцтво про придбання майна на прилюдних торгах. У свідоцтві зазначаються:

опис придбаного нерухомого майна;

інформація про те, що прилюдні торги відбулися з дотриманням вимог цього Закону;

відомості про іпотекодержателя та іпотекодавця;

відомості про покупця;

реалізаційна ціна предмета іпотеки.

Свідоцтво про придбання майна на прилюдних торгах підписується державним виконавцем і скріплюється печаткою відповідного відділу державної виконавчої служби.

Державний виконавець не може відмовити у видачі свідоцтва про придбання майна на прилюдних торгах, якщо прилюдні торги відбулися відповідно до вимог цього Закону. У разі відмови державного виконавця видати свідоцтво про придбання майна на прилюдних торгах він повинен у п'ятиденний строк повідомити про це спеціалізовану організацію, іпотекодавця, іпотекодержателя та покупця. У повідомленні зазначаються підстави для відмови. Відмова державного виконавця видати свідоцтво про придбання майна на прилюдних торгах може бути оскаржена в суді.

Свідоцтво про придбання нерухомого майна на прилюдних торгах є правовою підставою для реєстрації у встановленому законом порядку права власності покупця на придбане на прилюдних торгах майно.

Протягом п'яти робочих днів з дня отримання спеціалізованою організацією від державного виконавця свідоцтва про придбання майна на прилюдних торгах спеціалізована організація надсилає це свідоцтво покупцеві і розподіляє отримані від нього кошти у такій черговості:

витрати на проведення прилюдних торгів;

комісійна винагорода спеціалізованої організації, яка не може перевищувати 3 відсотки від ціни реалізації предмета іпотеки;

задоволення вимог іпотекодержателів та інших кредиторів боржника, які мають зареєстровані у встановленому законом порядку права чи вимоги на реалізоване майно, відповідно до їх пріоритету та розміру;

решта повертається іпотекодавцю.

Спеціалізована організація надсилає державному виконавцю, іпотекодавцю, боржнику та іпотекодержателям звіт про проведення розподілу виручки від продажу предмета іпотеки.

Якщо сума, одержана від реалізації предмета іпотеки, не покриває вимоги іпотекодержателя, він має право отримати решту суми з іншого майна боржника у порядку, встановленому законом.

Стаття 48. Оскарження результатів прилюдних торгів

Іпотекодержатель, іпотекодавець, боржник та будь-який учасник прилюдних торгів вправі протягом трьох місяців з дня проведення торгів оскаржити їх результати в суді за місцезнаходженням нерухомого майна.

Стаття 49. Права та обов'язки іпотекодержателя у разі визнання прилюдних торгів такими, що не відбулися

Протягом десяти днів з дня оголошення прилюдних торгів такими, що не відбулися, іпотекодержателі та інші кредитори боржника відповідно до пріоритету їх зареєстрованих вимог мають право придбати предмет іпотеки за початковою ціною шляхом заліку своїх забезпечених вимог в рахунок ціни майна. У цьому випадку придбання предмета іпотеки іпотекодержателем оформлюється протоколом і свідоцтвом у порядку, встановленому статтею 47 цього Закону.

Якщо іпотекодержатель не скористався правом, передбаченим частиною першою цієї статті, за результатами перших прилюдних торгів, призначається проведення на тих же умовах других прилюдних торгів, які мають відбутися протягом одного місяця з дня проведення перших прилюдних торгів.

Якщо іпотекодержатель не скористався правом, передбаченим частиною першою цієї статті, за результатами других прилюдних торгів, іпотека припиняється.

Стаття 50. Припинення прав та вимог на предмет іпотеки після його реалізації

Після продажу предмета іпотеки на прилюдних торгах або продажу предмета іпотеки відповідно до статті 38 цього Закону припиняються будь-які права та вимоги інших осіб на нерухоме майно, що було предметом іпотеки, які виникли після державної реєстрації іпотеки за іпотечним договором, згідно з яким було звернене стягнення на предмет іпотеки. Це правило не застосовується у разі придбання предмета іпотеки іпотекодавцем.

Стаття 51. Наслідки вилучення (викупу) предмета іпотеки для державних чи суспільних потреб

У разі, коли предмет іпотеки вилучено (викуплено) для державних чи суспільних потреб відповідно до закону, іпотекодержатель має право вимагати від боржника дострокового виконання основного зобов'язання, а у разі його невиконання — право на першочергове задоволення своїх вимог за рахунок коштів, що підлягають виплаті іпотекодавцю, або за рахунок іншого майна, що набувається іпотекодавцем у зв'язку з вилученням (викупом) відповідного нерухомого майна.

Розділ VI.
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. Законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину четверту статті 133 Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3—4, ст. 27) викласти в такій редакції:

«Заставодержателем земельної ділянки сільськогосподарського призначення можуть бути лише банки»;

2) до Житлового кодексу України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1983 р., додаток до № 28, ст. 573):

а) доповнити розділ III главою 4^1 такого змісту:

«Глава 4^1
КОРИСТУВАННЯ ЖИЛИМИ ПРИМІЩЕННЯМИ З ФОНДІВ ЖИТЛА ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ

Стаття 132^1. Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання

До жилих приміщень з фондів житла для тимчасового проживання відносяться жилі приміщення, пристосовані для тимчасового проживання громадян, які не мають або втратили постійне місце проживання.

Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються громадянам, які втратили житло внаслідок звернення стягнення на жилі приміщення, що були придбані ними за рахунок кредиту (позики) банку чи іншої особи, повернення якого забезпечене іпотекою відповідного жилого приміщення, у порядку, встановленому цим Кодексом.

Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання також надаються біженцям та громадянам, які вимушені залишити жиле приміщення внаслідок його аварійного стану, стихійного лиха або з інших підстав, які загрожують стану та безпеці відповідного жилого приміщення, у порядку, встановленому законом.

Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання відносяться до спеціалізованих жилих приміщень, які повинні відповідати санітарним та технічним вимогам. Жила площа в жилих приміщеннях з фондів житла для тимчасового проживання надається за нормами, встановленими для проживання громадян у гуртожитках.

Стаття 132^2. Порядок надання і користування жилими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання

Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються громадянам за умови, що для них таке житло є єдиним місцем проживання і їх сукупний дохід недостатній для придбання або найму іншого жилого приміщення. Першочергове право на забезпечення жилим приміщенням з фондів житла для тимчасового проживання мають сім'ї з неповнолітніми дітьми, вагітні жінки, особи, які втратили працездатність, та особи пенсійного віку.

Формування фондів житла для тимчасового проживання здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Громадяни, яким надане жиле приміщення з фондів житла для тимчасового проживання, не мають права приватизувати, обмінювати та здійснювати поділ цього жилого приміщення, здавати його в піднайм або вселяти в нього інших мешканців.

Жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються на строк до одного року з можливістю продовження цього строку у разі неспроможності мешканця цього приміщення набути альтернативне місце проживання. Підставами для дострокового припинення права громадянина на користування жилими приміщеннями з фондів житла для тимчасового проживання є: надання громадянину або придбання ним іншого жилого приміщення; підвищення доходів громадянина до рівня, який дозволяє йому укласти договір найму іншого жилого приміщення; порушення громадянином правил користування жилим приміщенням з фондів житла для тимчасового проживання; приведення мешканцем жилого приміщення з фондів житла для тимчасового проживання у непридатність для його використання; інші підстави, встановлені законом.

Порядок надання та користування жилою площею в жилих приміщеннях з фондів житла для тимчасового проживання встановлюється Кабінетом Міністрів України»;

б) текст статті 109 викласти в такій редакції:

«Виселення із займаного жилого приміщення допускається з підстав, установлених законом. Виселення проводиться добровільно або в судовому порядку. Допускається виселення в адміністративному порядку з санкції прокурора лише осіб, які самоправно зайняли жиле приміщення або проживають у будинках, що загрожують обвалом.

Громадянам, яких виселяють з жилих приміщень, одночасно надається інше постійне жиле приміщення, за винятком виселення громадян при зверненні стягнення на жилі приміщення, що були придбані ними за рахунок кредиту (позики) банку чи іншої особи, повернення якого забезпечене іпотекою відповідного жилого приміщення. Жиле приміщення, що надається виселюваному, повинно бути зазначено в рішенні суду або постанові прокурора.

Звернення стягнення на передане в іпотеку жиле приміщення є підставою для виселення всіх громадян, що мешкають у ньому, за винятками, встановленими законом. Після прийняття кредитором рішення про звернення стягнення на передане в іпотеку жиле приміщення всі громадяни, що мешкають у ньому, зобов'язані на письмову вимогу кредитора або нового власника цього жилого приміщення добровільно звільнити його протягом одного місяця з дня отримання цієї вимоги. Якщо громадяни не звільняють жиле приміщення у встановлений або інший погоджений сторонами строк добровільно, їх примусове виселення здійснюється на підставі рішення суду.

Виселення громадян при зверненні стягнення на жилі приміщення, що були придбані ними за рахунок кредиту (позики) банку чи іншої особи, повернення якого забезпечене іпотекою відповідного жилого приміщення, є підставою для надання цим громадянам жилих приміщень з фондів житла для тимчасового проживання відповідно до статті 132 2 цього Кодексу. Відсутність жилих приміщень з фондів житла для тимчасового проживання або відмова у їх наданні з підстав, встановлених статтею 132^2 цього Кодексу, не тягне припинення виселення громадянина з жилого приміщення, яке є предметом іпотеки, у порядку, встановленому частиною третьою цієї статті»;

3) статтю 3 Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 38, ст. 508; 1999 р., № 31, ст. 252) доповнити абзацами такого змісту:

«заставні;

іпотечні цінні папери»;

4) розділ II Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 47, ст. 642; 1995 р., № 1, ст. 3) виключити;

5) у статті 7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 47, ст. 251):

а) абзац дев'ятий частини другої виключити;

б) у частині третій слова «його застави» замінити словами «застави державного та комунального майна»;

6) частину першу статті 7 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50, № 8, ст. 62, № 14, ст. 96) доповнити пунктом 35 такого змісту:

«35) страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування».

4. До набрання чинності законом про державний реєстр прав на нерухоме майно порядок державної реєстрації іпотек встановлюється Тимчасовим положенням про порядок державної реєстрації іпотек, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

5. Іпотека земельних ділянок сільськогосподарського призначення відповідно до статті 15 цього Закону допускається з 1 січня 2005 року.

6. Кабінету Міністрів України:

1) у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо приведення Закону України «Про виконавче провадження» у відповідність із цим Законом;

внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про порядок створення і діяльності спеціалізованих організацій з примусової реалізації майна;

затвердити Тимчасове положення про порядок державної реєстрації іпотек;

затвердити порядок формування фондів житла для тимчасового проживання;

затвердити порядок надання і користування жилою площею в жилих приміщеннях з фондів житла для тимчасового проживання;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про іпотечні цінні папери.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 червня 2003 року.
№ 898-IV.

АТ "Банк Креді Ліоне Україна"
Банківська ліцензія №111 від 13 грудня 2001
Дозвіл №111-2 від 14 січня 2003
01034 м. Київ, вул. Володимирська 23А

Звіт про фінансові результати за 1 півріччя 2003 року

Рядок	Найменування статті	(тис.грн.)
1	Чистий процентний дохід	5 538
2	Чистий комісійний дохід	6 479
4	Чистий торговельний дохід	5 139
7	Інший операційний дохід	86
8	Усього доходів	17 242
9	Загальноадміністративні витрати	(8 774)
10	Витрати на персонал	(3 441)
11	Прибуток від операцій	5 028
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	1 173
13	Прибуток до оподаткування	6 200
14	Податок на прибуток	(869)
15	Прибуток після оподаткування	5 331
16	Непередбачені доходи/витрати	
19	Чистий прибуток/ збиток банку	5 331

Баланс станом на кінець 30 червня 2003 року

Рядок	Найменування статті	(тис.грн.)
	АКТИВИ	
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	71 040
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	
3	Кошти в інших банках	52 091
4	Цінні папери на продаж	
5	Кредити та заборгованість клієнтів	215 790
6	Інвестиційні цінні папери	5 740
8	Основні засоби та нематеріальні активи	2 743
9	Нараховані доходи до отримання	1 081
10	Інші активи	944
11	Усього активів	349 429
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ	
12	Кошти банків	32 813
13	Кошти клієнтів	276 035
14	Інші депозити	
16	Нараховані витрати до сплати	846
17	Інші зобов'язання	794
18	Усього зобов`язань	310 488
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
19	Статутний капітал	22 261
20	Капіталізовані дивіденди	8 978
21	Акції, що викуплені в акціонерів	
22	Емісійні різниці	
23	Резерви	2 370
24	Результати переоцінки	
25	Прибутки минулих років	1
26	Результат поточного року	5 331
27	Усього власного капіталу	38 941
28	Усього пасивів	349 429

Голова Правління банку **Жак Муньє**
Головний бухгалтер **Коваль Л.А.**

Національний банк України оголошує конкурс на створення графічного знаку гривні.

Умови конкурсу:

1. Відкритий конкурс на створення графічного знака української національної грошової одиниці — гривні проводиться **з 24 червня 2003 року до 1 жовтня 2003 року.**

2. У відкритому конкурсі можуть брати участь усі бажаючі, які подадуть ескізи графічного знака та їх письмові обгрунтування **до 1 жовтня 2003 року (включно)**. Дата надходження робіт визначатиметься за датою, зазначною на штемпелі поштового відділення, який проставляється на конверті.

Ескізи графічного знака, які надійшли до Національного банку України (далі Національний банк) до оголошення відкритого конкурсу розглядатимуться конкурсною комісією у терміни, що передбачені цим Положенням.

Пропозиції, що надійдуть до Національного банку після 1 жовтня 2003 року не братимуть участі в конкурсі.

3. Вимоги щодо подання ескізів.

3.1. Учасники конкурсу подають до конкурсної комісії ескіз (ескізи) графічного знака гривні разом із відповідним обгрунтуванням щодо зображення графічного знака в заклеєних конвертах. Кількість варіантів не обмежується.

3.2. Графічний знак гривні має виконуватися за довільною формою.

3.3. Надіслані ескізи графічного знака гривні після розгляду конкурсною комісією не рецензуються та не повертаються.

4. Розгляд ескізів графічного знака і підведення підсумків відкритого конкурсу проводить конкурсна комісія, склад якої затверджує Голова Національного банку України. Рішення комісії затверджується постановою Правління Національного банку України.

5. Відкритий конкурс на створення графічного знака української національної грошової одиниці — гривні проводиться на безоплатній основі та передбачає передавання майнових прав автора (переможця конкурсу) Національному банку і безоплатне використання затвердженого графічного знака гривні.

6. Виключні майнові права автора-переможця конкурсу повністю передаються Національному банку в порядку, визначеному чинним законодавством України.

7. Конкурсна комісія **до 15 жовтня 2003 року** має підвести підсумки відкритого конкурсу та до 31 жовтня 2003 року їх подати на затвердження Правління Національного банку України.

8. Національний банк до 1 грудня 2003 року про прийняте Правлінням Національного банку України рішення щодо переможця у відкритому конкурсі має повідомити через засоби масової інформації.

Господарським судом Миколаївської області від 8.07.03 р. у справі № 4/73 у відповідності з ст. 51 розділу III Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (самоліквідація) визнано банкрутом та введено ліквідаційну процедуру щодо СТОВ «Колос», 56560 с. Новосілка, Вознесенського району, Миколаївської облсті, код ЄДРПОУ 00854966.

Ліквідатором призначено Целовальника Ю. О. Претензії кредиторів приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування.

Оголошується конкурс на продаж майна банкрута.

— Товариства з обмеженою відповідальністю Багатопрофільної виробничої фірми «Метал-сервіс», (Код ЄДРПОУ 20950123).

— Місцезнаходження банкрута: 65009, м. Одеса, дорога Фонтанська, 11.

Склад майна банкрута:

— Комбікормовий завод, с. Ніколаєвка, Котовський р-н, Одеської обл. — цілісний майновий комплекс;

— Сільськогосподарська техніка (14 одиниць), навісне та причіпне обладнання;

— Автомобілі (6 одиниць);

— Меблі та оргтехніка;

— Запчастини;

— Електрообладнання;

Умови продажу майна банкрута: проведення конкурсу. Адреса для подання і реєстрації письмових заявок учасників конкурсу — 65009; Україна, м. Одеса, дорога Фонтанська, 11.

Заявки приймаються протягом місяця з дня виходу цього оголошення.

Умови.

Конкурсні умови: реалізація сільськогосподарської техніки відбувається виключно виробниками сільськогосподарської продукції — власникам (орендарям) землі, інше майно — на загальних умовах.

Ціни (початкові) — згідно акту оцінки для кожного з об'єктів продажу — за телефонам:

8 (0432) 35-97-56, 8 (067) 999-02-66, 8 (050) 330-88-60.

Конкурс відбуватиметься за місцезнаходженням боржника на 35 день з дня виходу цього оголошення.

Строки придбання майна: не пізніше сорокового дня з дати виходу цього оголошення.

Приватне підприємство «Комерційні системи»

(код ЄДРПОУ 30469598), зареєстроване Радянською державною адміністрацією м. Києва 12.07.1999 р. у журналі обліку за № 11871 повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з моменту опублікування оголошення за адресою:: 01032, м. Київ, вул. Жилянська, 87/30.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 25.06.2003 р. по справі № 15/84 Б визнав банкрутом СТОВ «Бахмутське» (Донецька область, Артемівський р-н, с. Берестове, вул. Запрудного, б. 1, ЗКПО 00852097).

Ліквідатором призначено Ворону Дмитра Миколайовича, ліцензія АА № 047636, тел. (062) 345-33-55.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44в) постановою від 12.06.2003 (справа № 24/380-б) визнано Закрите Акціонерне Товариство «Екорамбурс-Україна» (03115, м. Київ, вул. Котельнікова, 25, п/р № 26003001636001 в АТ «Укрінбанк», МФО 300142, код ЄДРПОУ 13715640) банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Відповідно до постанови суду ліквідатором майна призначено Качкурова Фаріта Васильовича, ліцензія серія АА № 250136, видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України 12.12.01 р.(04053, м. Київ, вул. Артема, 40-А, тел.: (8044) 461-97-07)

Постановою Господарського суду Харківської області (8-й під'їзд, Держпром, пл. Свободи, 5, м. Харків, Україна, 61022) від 10 червня 2003 року по справі № Б19/38-03 Товариство з обмеженою відповідальністю «Спеціалізоване ремонтно-будівельне управління «Харківліфтсервіс» (вул. Харківських Дивізій, 17 м. Харків, Україна, 61001, Код 22716087 п/р 26003301600778 у Фрунзенському УАК ПІБ, МФО 351458, п/р 2600301313239 у АКБ «Базис», МФО 351760, ІПН 22716087) визнано банкрутом та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Козаренко Євгенія Валерійовича, ліцензія Серія АА № 047612 від 12 липня 2001 року. Адреса: вул. Зубарева, 37, кв. 29, м. Харків, Україна, 61172.

Приватне підприємство «Ен. Ен. Джі.» (код ЄДРПОУ № 31982582), розташоване за адресою: Києво-Святошинський район, м. Боярка, вул. 40 років Жовтня, 36, оголошує про свою ліквідацію.

ЗАТ «Ольга-К» повідомляє про свою ліквідацію, претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 03115, Київ, вул. Ф. Пушиної, 23/25.

Відкрите акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Житомиробленерго» (10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8, контактний телефон (0412) 402-068, 343-500, факс: 402044, E-mail: tender@obl. zt. energy. gov. ua) проводить тендер з впровадження автоматизованої системи контролю обліку електроенергії ВАТ «ЕК «Житомиробленерго».

Останній термін подання тендерних пропозицій — 20 днів з моменту публікації.

ВАТ «Чернівецька швейна фабрика «Імідж» повідомляє про свою ліквідацію та ліквідацію дочірнього підприємства «Модалюкс», відповідно до рішення загальних зборів акціонерів (протокол № 7 від 05.07.2003 року).

Заявки кредиторів приймаються протягом двох місяців з моменту опублікування даного повідомлення в газеті «Голос України», за адресою: м. Чернівці, вул. Кочубея, 33А, щоденно з 9.00 до 17.00, крім суботи та неділі. Тел. для довідок: (0372) 55-46-91.

Приватне підприємство «Інфотехсервіс», код 31568712, зареєстроване Печерською РДА м. Києва, 12.07.2001 року за адресою: м. Київ, бул. Лихачова, 9, повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/520-б від 10.07.2003 р. ПП «Інфотехсервіс» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Микитюк В. І. Претензії приймаються за тел: 459 18 14.

ТОВ «Чорний принц», код за ЄДРПОУ 24998486, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту публікації за адресою: Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Маршака,3.

В оголошенні про збори акціонерів ЗАТ «Стальметиз», надрукованому в газеті «ГУ» № 121 (3121) від 3.07.2002 адресу потрібно читати: ... «вул. Ізвєсткова, 52...»

ТОВ «Модус менеджмент» (код ЄДРПОУ 30675872) ліквідується за рішенням засновників. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Арсенальна, 20, кв. 26, тел. 2908198.

Дочірнє підприємство ВАТ НВП «Сатурн» — «Інсат» повідомляє про ліквідацію (ідентифікаційний код 22967915). Претензії від кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: м. Київ, пр—т 50-річчя Жовтня, 2-Б, тел. 228-64-94.

В объявлении от 14.06.2003 г. в газете «Голос Украины» о возбуждении дела о банкротстве ОАО «Краснолучский машиностроительный завод» была допущена ошибка.

Следует читать так:

ОАО «Краснолучский машиностроительный завод».

В об'яві надрукованій в газеті «ГУ» від 11.07.2003 р. № 127 (3127) про порушення справи про банкрутство Макіївського орендного підприємства «Імпульс» рахунок потрібно читати: «26008301526230...»

Хозяйственным судом г. Севастополя (99011, г. Севастополь, ул. Павличенко) 17 июня 2003 года по заявлению Государственной налоговой инспекции в Ленинском районе г. Севастополя возбуждено дело № 20-4/129 о банкротстве совместного украинско-американского препріятия «Саус Юнит» (99055, г. Севастополь, ул. Хрусталева, 163, р/с 260021860 в Севастопольском филиале АППБ «Аваль» МФО 324504; код ОКПО 30816721, р/с 26007301335120 в отделении ПИБ г. Севастополя, МФО 324515).

Распорядителем имущества назначен Дрогайцев Атик Олегович (лицензия арбитражного управляющего № 047902, г. Севастополь, ул. П. Корчагина, 34, кв. 22).

Претензии кредиторов принимаются в течение тридцати дней со дня опубликования объявления.

Вважати недійсним оголошення, надруковане 19.06.2003 р. в № 112 (3112) газети «Голос України», про банкрутство ВАТ «Техмашремонт» (09108, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Леваневського, 87, код ЄДРПОУ 05495590, р/р № 26008301180020 в Промінвестбанку, МФО 321057), за ухвалою Господарського суду Київської області від 27.05.03 р.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, Держпром, 8 під'їзд) порушив справу про банкрутство: № Б-25/54-03 Товариства з обмеженою відповідальністю «Супутник» (код ЗКПО 30751125), юридична адреса: 62300, Харківська область, Дергачівський район, с. Подвірки, вул. Свердлова, 53, фактична адреса: м. Харків, вул. Архітекторів, 36А, Харківська обл., рахунок 26004820042051 в Харківській обласній філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 351016, м. Харків).

Розпорядником майна призначено Сало Миколу Васильовича, ліцензія серія АА № 487790 від 30.04.03 р.

Господарський суд Харьківської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Запобігти розрусі в головах...

АКТУАЛЬНО

Всеукраїнській громадській просвітницькій організації — товариству «Знання» — виповнилося 55 років. З цієї нагоди відбулося урочисте засідання його пленуму, в якому взяли участь представники державних установ, народні депутати, видатні вчені, діячі науки та культури. З доповіддю виступив президент товариства, академік Академії наук України, міністр освіти та науки України Василь Кремень.

Мета організації — сприяння духовному, політичному та соціально-економічному розвитку суспільства, патріотичному вихованню населення. Товариство має чітку державотворчу позицію. Позбавлене політичної заангажованості, воно працює на основі самофінансування.

Змінюються часи, зазнає змін і вибір пріоритетів. Для людей старшого покоління товариство «Знання» — це традиційні просвітницькі лекції, семінари, зустрічі «за круглим столом», вечори запитань і відповідей. Але в життя увійшов Інтернет, а з ним і чимало відповідей на запитання. Зі зміною суспільного ладу, втім, не зменшилася кількість запитань, відповіді на які важко знайти й у віртуальному просторі. Члени товариства «Знання» прагнуть і відповідати на них, і запобігати розрусі в головах людей, значна частина яких неспроможна самотужки знайти шляхи та виходи в суспільстві слів, барабанів і вух, як сказав відомий філософ і соціолог Хабермас. Тому вони зосередилися на роз'ясненні населенню проблем та інформаційної продукції, яка щодень бурхливим потоком виливається з радіо-, телепрограм, газет і журналів.

Особливо великий обсяг важливих знань, якими мають оволодіти громадяни нашої країни, продукує Верховна Рада. Це — тисячі законодавчих актів, законів і кодексів, за якими має розвиватися країна й кожен з нас. А законна діяльність громадян вимагає передовсім знань правових актів і порядку їх виконання. Тому члени товариства «Знання» організували правовий всеобуч, котрий сприяє не лише вивченню законів, а й забезпечує правове виховання громадян, зростання рівня їхньої політичної культури. Адже від цього зрештою залежить рівень їхньої громадсько-політичної активності, особливо під час виборів до різних структур влади.

Товариство «Знання» стало центром поширення правових знань серед населення. Зокрема, його члени взяли активну участь у громадському обговоренні проекту закону про вищу освіту, а також проекту нового законодавства про освіту дорослих. Тому члени товариства «Знання» могли б активно співпрацювати з комітетами Верховної Ради у здійсненні експертиз проектів документів. Передовсім тих, котрі мають стосунок до сфери науки, культури, інформаційної діяльності. Ще одна з важливих функцій товариства — зайняти рішучу позицію щодо підготовки проекту закону про освіту дорослих, де слід передбачити створення сучасного механізму задоволення освітніх потреб людини впродовж її життя.

Серед проблем, які намагаються розв'язувати члени товариства —популяризація сучасної української науки, особливо фундаментальної, підвищення наукового, професійного рівня слухачів. Назріла потреба в створенні первинних лекторських організацій у наукових колективах. Дедалі більшого значення набуває патріотичне виховання населення, окреслення національних пріоритетів і духовних цінностей, прищеплення імунітету проти нової хвилі асиміляції українців в умовах «інтернаціонального бізнесу» та глобалізму.

Товариство «Знання» у процесі запровадження ринкових відносин зазнало істотних матеріальних і кадрових втрат, а чимало його первинних організацій залишилося без лекційних аудиторій і приміщень для роботи. Мова йде про виживання цієї просвітницької організації, і вона потребує державної підтримки. З тим, щоб усе-таки несла знання в маси.

Валентина ПОЛІЩУК.

Як не полюбимо, то вимремо

АКТУАЛЬНО

Любити свій організм вчить українських громадян подружжя Стеценків. Юрій Миколайович та Тетяна Костянтинівна — засновники науково-дослідної лабораторії високих технологій управління здоров'ям ЮСТаС. Нещодавно вони підбили підсумки своєї 15-річної роботи. Програма «Соціальне здоров'я особистості», затверджена сесією Подільської районної ради столиці в 1999 році, — частина комплексної державної програми «Здоров'я киян».

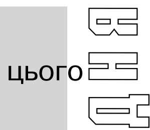
На жаль, невтішні прогнози про стан здоров'я пересічного українця вже не шокують. Рівень смертності зростає, народжуваності — зменшується. Свій негативний вплив мають і чорнобильська катастрофа, і кліматичні зміни у світі. Через два покоління населенню України загрожуватиме фізичне й розумове виродження. А середня тривалість життя, за оцінками західних демографів, буде на рівні 50—53 років. Нині серед школярів міста Києва до категорії практично здорових дітей належить тільки один відсоток! А людина має бути здорова ще й психічно, духовно.

Програма «Соціальне здоров'я особистості» орієнтована передовсім на людей, які вважаються практично здоровими, а її мета — змінити ставлення до здоров'я. Тобто не лікувати, бо це прерогатива медицини, а запобігти захворюванню.

Свою філософію здоров'я подружжя Стеценків (вони обоє доктори філософії, кандидати педагогічних наук) разом з низкою наукових, дослідницьких, медичних організацій побудували на кількох аспектах: виправити екологічну неповноцінність води, повітря, їжі, а також відгородити людину від інформаційного сміття, яке так само негативно впливає на організм. За словами Юрія Стеценка, філософія здоров'я — це правила поведінки людини у XXI столітті. Адже останнім часом змінилася не тільки якість продуктів, а й інтенсивність життя загалом.

Отож філософія здоров'я лежить на стикові наук —педагогіки, психології, екології, фармакології, медицини, квантової фізики та інших. Окрім спеціальних продуктів, які покращують якість води, пристроїв, що очищують повітря, програм музично-раціональної терапії, котрі регулюють психоемоційний стан людини, програма намагається змусити кожну людину подумати про своє здоров'я не лише як категорію фізичну, а й як категорію соціальну, моральну, духовну і економічну.

Ірина БУЛАНЕНКО.

15 ЛИПНЯ

■ 1015 р. Помер київський князь Володимир Святославич (Хреститель). ■ 1410 р. Грюнвальдська битва. Перемога у ній слов'янських народів припинила експансію Тевтонського ордену на Схід. ■ 1606 р. Народився Рембрандт. ■ 1826 р. У Росії створено Третє відділення царської канцелярії — таємну поліцію сучасного типу. ■ 1834 р. Відкрито Київський університет. ■ 1910 р. В Одесі при місцевому аероклубі з'явився військово-авіаційний клас — перша в країні школа військових льотчиків. ■ 1920 р. У Києві почав роботу інститут народної освіти. ■ 1940 р. Померла Оксана Петрусенко.

ФОТОФАКТ

У Луганську реконструюють головну спортивну арену області — стадіон «Авангард». Його оснащують новими пластиковими стільцями європейського зразка, ремонтують табло й освітлювальні вежі, приводять до належного стану газон, прибирають і впорядковують територію навколо стадіону.

На знімку: під час проведення реконструкції на стадіоні «Авангард».

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

ФЕСТИВАЛІ

Пісня буде поміж нас

У Чернівцях розпочався перший міжнародний пісенний фестиваль «Пісня буде поміж нас», організатор якого — композитор-буковинець Микола Мозговий.

У фестивалі беруть участь Дмитро Гнатюк, Софія Ротару, Олександр Пономарьов, Катя Бужинська, Іво Бобул, а також закордонні гості. Співатиме і донька буковинського солов'я Назарія Яремчука — Марічка Яремчук, яка стала наймолодшою учасницею конкурсу. Дійство у новому Літньому театрі Чернівців розпочалося феєричним виступом усіх зірок, а завершиться завтра концертом знаменитої буковинки Софії Ротару на стадіоні «Буковина».

Сергій СУЛИМА.

Хай пише, Хай грає

Побачила світ книжка з простою, ненакрученою назвою «Музика Бойківщини», автор Михайло Хай. Резонанс неабиякий: новинку вже презентували у Львові й Дрогобичі, а щойно і в Києві, у книгарні «Цитрус», куди меломанів запросили книжковий дім «Орфей» та видавництво «Родовід», де її й видано.

Автор показав своє творіння не як книжку, а як музику, що присутня в ній. Він «зачитував» ту чи іншу сторінку в дивний спосіб: грав на трембіті, цимбалах, скрипці й інших інструментах, привезених з Бойківщини, співав пісень досліджуваного краю. Допомагали йому молоді музиканти ансамблю «Надобридень». Власне, вся книга привезена з фольклорних експедицій, яким автор віддав 20 літ. А перший етнографічний запис Михайло Хай зробив 1969 року. По смерті батька у юного тоді музикознавця з'явилася ідея зібрати фольклор свого краю. Допомагали мамині пісні та старенький магнітофон. Автор переконаний: ця книжка повинна бути в кожним клубі та районній бібліотеці Бойківщини. Дослідника непокоїть, що нині в надто старанних студійних обробках фольклору, по суті, зникають народні пісні, а з'являється щось, іноді яскраве, але не автентичне. Автор хоче зберегти унікальну культуру Бойківщини. На зауваження, що у книжці є «не все», М. Хай відповідає: це лиш початок великої роботи.

Олена ПОНОМАРЕНКО.

КУРЙОЗ

Поки пани б'ються...

Курйозом закінчилося з'ясування стосунків між двома підприємцями в Чугуєві. Внаслідок чергового переділу власності міг померти від голодної смерті ні в чому не винний сторож, якого «опечатали» у спірному приміщенні органи влади. Судові виконавці, котрі за рішенням суду опечатували будинок, про нього просто не знали. Добре, що про в'язня хтось згадав через день. Його випустили на волю, а будинок знову опечатали.

А якби забули?

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

ФОТОФАКТ

За підсумками польсько-українського пленеру, проведеного в Чернігові в першій декаді липня, у Чернігівській галереї сучасного мистецтва «Пласт-Арт» відкрито виставку. Молоді художники Рафал Пітел, Міхал Мішак, Мачей Квятковський, Матеуш Гродман з Польщі та Олена Борисова, Ірина Гайдаєнко, Віра Жлудько, Анатолій Фурлет, Тимофій Папірний з України представили щойно написані роботи, присвячені місту на Десні та враженням від чернігівців.

На знімку: полотна художника з Харкова Тимофія Папірного (зліва) представляє директор галереї Борис Дєдов.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Виховання відрази

СПОСІБ ЖИТТЯ

Біля столичної арки Дружби народів кожні вихідні можна спостерігати початкові стадії створення вельми незвичної інституції. А саме: першого в Україні антинаркотичного музею. Саме тут у неробочі дні діє його виїзний пункт. Такі музеї, до речі, є в багатьох країнах.

Чи можете собі уявити, що колишні наркомани з успіхом виконують роль гідів? І що як експонати вам покажуть усілякі жашки, розкажуть лякалки про наркоманів, від яких не те що вночі очей не заплющиш, а й надалі ніколи не забажаєш труїти себе різною гидотою. Невдовзі разом з екскурсоводами-аматорами тут чергуватимуть соціальні працівники і психологи.

Офіційна статистика, як завжди, «скромніша» за картину реальну. За словами головного нарколога країни Анатолія Вієвського, нині в Україні на кожних 100 тисяч осіб припадає 400 наркоманів. Щороку від наркотиків помирають майже 16 тисяч співгромадян. Заходи, що їх вживає держава в боротьбі з наркоманією, спрямовані переважно на лікування та реабілітацію.

Навіть знаючи страшні цифри, молоді люди ризикують спробувати наркотика: чи то задовольняючи свою цікавість, чи то пасуючи перед примхами долі. Що ними керує, зрештою неістотно. Ті, хто ризикує, залишаються у програші. Саме тому й важливо відвернути момент зіткнення зі злом. Для того, щоб зменшити кількість потенційних наркозалежних, і є профілактика, виховання відрази до наркотиків. Для цього і створюють музей, який синтезує найсучасніші профілактичні технології. Звичайно, добре було б передбачити його відвідування у програмі загальноосвітньої школи.

Під час недавньої презентації майбутнього музею Анатолій Бялий, один із авторів ідеї, пояснив, що головна мета проекту — переконливо демонструвати, яким страшним злом є сумнівне задоволення і яку непомірну ціну доводиться за нього згодом платити. З другого боку, переконані фахівці, наркомання та алкоголізм — хвороби людей з надлишком енергії. А тому для творців музею найголовніше — протипоставити наркоманії насичене, повноцінне життя. Адже саме воно і є — пік насолоди.

Марина ГРЕНЬ.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311125. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos